

DA' BENGAK BENNE' WBÁS KA' CHE CRISTO

Dios žone' da' bchebe laže'e, žsele'e Dios Be' La'y

¹ Kate' bzoja' chio' le' zga'ale, Teófilo, benne' zaka', neda', Lukas, bzoja' yógo'te da' wzó law Jesusen' žone', na' žsedle',

² na' zejte beyepe' ya'abá che Dios. Kate' za' yeyepe' ya'abán', ne zoalen Dios Be' La'y Le', wnné' kan žala' gongak benne' wbás chie' ka', benne' ka' wžekze' Le'.

³ Wdé wzaka' Jesusen', na' gote'. Naž bebane', na' bļoe'e lawe' lawgak benne' wbás chie' ka'. Bļoe'ele' légake' da' zan da' gok biá'gaken zoe' nbane', da' ka' bi gak no benne' wži'e chégaken. Zan chi'i bļoe'e lawe' lágake' dot choplalj ža, na' bcháljlene' légake' kan žna bia' Dios.

⁴ Katen' wnníta'gake' tzen, gože' légake' bi yekwásgake' lo yež Jerusalén, na' wnné':

—Le kwez ga na' da' bchebe laže' Xa' sele'e chele, kan ba bzenla' le'e.

⁵ Lezka' wnné':

—Da' li Zwa bezóe' benách ka' nis lo nis, na' bi de yeschá gak chele da' žloe'el yela' žezóa nisen', dan' yide Dios Be' La'y yedjsóalene' le'e.

Žeyepe Jesús ya'abá che Dios

⁶ Naž benne' ka' zej ndobe' gan zoa Jesusen' wnnábgekle' Le', na' wnnágake':

—Xan, žgono' ga nna bia'gak benách Israel ka' da' yoble ža ni zoažo na'a?

7 Jesusen' gože' lęgake':

—Bi nak chele nnézlele bi ža o bi yel gon Dios Xa', da' yo'on lo na'kze'.

8 Si'le le'e yela' wak kate' yide Dios Be' La'y yedjsóalene' le'e. Naž wchaljle kan nak chia' neda' lo yež Jerusalén, na' dot gan nbab Judea, na' gan nbab Samaria, na' ga žíntele dot yežlyó nga.

9 Kate' beyóž bcháljlene' lęgake' da' ni, na' kate' ne zwíagake' Le', la' beyeptie' lo be'ze gan že' to bejw da' bkachen' Le', na' biž blé'egekle' Le'.

10 Kate' ne zwíagake' ya'abale kate' ne žeyepe Jesusen', bla'gak chope wbás che ya'abá ka' gan nníta'gake', wbás ka' zej nakwe' laže' zila'do'ze.

11 Zoptie' góžgake' lęgake', na' wnnágake':

—Benne' Galilea ka', žbiz chen' zwíale ya'abale? Yela'kze Jesusen' da' yoble kan ba blé'elele-ne' katen' bezé'e gan zoale nga, na' beyepe' ya'abá che Dios.

Zbégake' Matías nich chaze' latje che Judas

12 Naž benne' ka', benne' bénlengake' Jesusen' tzen, bezá'gake' gan zoa ya'adon' da' nzin' Ya'a Yag Olibo, na' beyéjgake' lo yež Jerusalén. Ya'adon' zoan gawze gan že' yež Jerusalén na', da' naken kan zej nzi'e latje želzé'e ža la'y chégake'.

13 Kate' bežíngake' lo yežen', belbene' gan nak da' chope kwia lo yo'o, gan zej nnita' Bedw len Jakob, na' Zwa, na' Ndres, na' Lip, na' Mas, na' Bartol, na' Matío, na' Jakob, zi'n Alfeo, na' Smon, bennen' že' laže'e yež chie', na' lezka' Judas, biche' Jakoben'.

14 Yógo'te benne' ki bcháljlengake' Dios tzen. Benne' biche' Jesús ka' len Lia, xna' Jesusen', na' yebale no'le ka', bénlengake' lęgake' tzen.

15 La' ža na'ze wzé Bedon' gachje l_áw_e'le gan zej n_nita' lježžo ka', benne' žejl_é'gake' che Benne' Criston'. Gokgak ka xoplaj benne' ka' zej ndobe' ga na'.

16 Bedon' gože' l_égake', na' wnné':

—Ljéža'do' ka'. Ben byenen gok da' nyejw l_e'e yiche la'y, kan wnná Dios Be' La'y zgá'atele, dan' bzoj Dabí kan gok che Judas, bennen' bchi'e benne' ka' wzéngake' Jesusen'.

17 Judas na' wbáblene' žo'o, na' b_énlene' žo'o tzen žin ni.

18 Wzí'gake' to yežlyó len lazjw che da' zia da' ben bennen'. Judas na' wbix_e', na' wžeza' l_i'e, na' bžojgak yógo'te da' zej že' l_i'e.

19 Kate' benne' ka', benne' nníta'gake' lo yež Jerusalén béng_ekle' da' ni, naž bé'gake' la yežlyón' Aséldama, to diža' hebreo da' z_nnan len diža' x_iža': “Yežlyó Che Žen.”

20 Ka' goken che Judas na', kan nyejw l_e'e yiche la'y da' nzin' Salmo Ka', da' z_nnan:
Bga'n liže' ka'ze,
na' bi bžel no benne' zoe' lo yo'on'.

Lezka' z_nnan:

Benne' yoble yedíe' lo wlaze'.

21-22 'Na'a žon byenen kwežo to benne' gónlene' žo'o tzen nich wzóa lie' che Jesusen', kan bebane' lo yela' got. Žala' gake' to benne' nbabe' benne' ka' b_énlengake' žo'o tzen ža ni'te katen' Xanžo Jesusen' wdálene' žo'o, benne' ka' wnníta'lengake' žo'o katen' Zwa bezóe' benne' ka' nis, na' zejte ža beyepe Jesusen' ya'abá che Dios, katen' bezé'e gan zoažo.

23 Naž wléjgake' chope benne' ka', Jwsé, na' Matías. Jwsén' lezka' lie' Sabás, na' zoa yetó l_e' Justo.

24 Naž bchálj̄lengake' Dios, na' wnnágake':

—X̄anto' Dios, nónbia'kzo' yichj̄ l̄ázdo'gak yógo'te benách. B̄loe'el neto' nole benne' chope' ki ba wžekzo' Le',

25 nich gone' žin ni, na' gake' wbás chio', nich chaze' latje che Judas, bennen' bnite' latje chie' dan' bene' doł̄a', na' wyeje' latje chekze' lo latje chol̄.

26 Naž bzóygake' lágake' le'e yiche ka', to che Jwsé, na' yetó che Matías. Bch̄ixegake' da' ka', na' bebéygake' ton, gan nyejw la Matías. Ka' goken, Matíasen' wbábl̄ene' yechinéj benne' wbás ka' che Benne' Criston'.

2

Dios Be' La'y žedjsóalene' benne' ka' che Benne' Cristo

1 Kate' ba bžin ža Pentecostés, zej ndobe tzen yógo'te benne' ka' žejl̄é'gake' che Benne' Criston'.

2 Cholze benle žak žax̄to' da' bžojen ya'abá, da' benlen kan ženle kate' žak to be' wale, na' benlen dot lo yo'o gan žé'gake'.

3 Bl̄a' lawgak yi'do' ka' lo be'ze l̄awgake', na' wd̄ísgaken che chégake', na' bejsóalengaken l̄égake'.

4 Dios Be' La'y bedjsóalene' yógo'tegake', na' wzó l̄awgake' zchálj̄gake' diža' yoble ka', kan nak da' bnezjw Dios Be' la'y che chégake'.

5 Kate' ža na' wnníta'gak benne' judío ka' lo yež Jerusalén, benne' ka' zka'n zéngake' Dios, na' zej nžoje' yógo'te yež dot yežlyó nga.

6 Kate' benne' zan ka' béngekle' žak žax̄ton', bdóbgake' ga na', na' gok zédgekle', dan' béngekle'

zchaljgak benne' ka' žejl'é'gake' che Benne' Criston' len diža' che chégake'.

⁷ Yógo'tegake' béngklen', na' bebángle', na' wnnágake':

—Le wia nga. ¿Kege benne' Galilea ka' yógo'te benne' ki zcháljgake'?

⁸ ¿Nakxkzen' ženlžo zcháljgake' xtíža'žo da' zchaljžo to tožo?

⁹ Žo'o nga nakžo benne' yež zan, benne' zej nžoje':

Gan nbab Partia, na' gan nbab Media.

Gan nbab Elam, na' gan nbab Mesopotamia.

Gan nbab Judea, na' gan nbab Kapadosia.

Gan nbab Ponto, na' gan nbab Asia.

¹⁰ Gan nbab Frijia, na' gan nbab Panfilia.

Gan nbab lo yežlyó Ejipto.

Gan nbab Áfrika, gan zoaže zi'to' gan nbab Cirene. Lezka' zej nnita' benne' yež Roma ka' nga. Bałe' zej nake' benne' judío ka', na' yebale' nzi' lo ná'gake' da' žejle'gak benne' judío ka' che Dios.

¹¹ Lezka' zej nnita' benne' ka' nga, benne' zej nžoje' yežlyó Creta, na' gan nbab Arabia. Ženlžo zcháljgake' diža' che chežo, na' želzenle' žo'o da' zen ka' da' ben Dios, da' žóngaken ga žebán láže'žo.

¹² Ka' goken, bebángle' yógo'tegake', na' benne' zanle'e ka' gok zédgekle'. Belyi'e ljéžgake' toe' yetóe', na' wnnágake':

—¿Bizkzen' da' žaken?

¹³ Bałe' ben dítgekle' benne' ka' zcháljgake' diža' yoble ka', na' wnnágake':

—Želzóžele'.

Da' bchalj Bedw lawgak benách ka'

14 Naž Bedw wzélene' yechinéj benne' wbás ka' bseła' Benne' Criston', na' wzó ławe' znnie' zižje, na' gože' légake':

—Łe'e, benne' ka' che gan nbab Judea, na' yógo'tele zoale lo yež Jerusalén nga. Da' ni žala' nnézlele. Le wzé nag da' yapa' le'e.

15 Neto' bi zzóžleto' kan žéklele le'e, dan' ne zoažo xšile, na' bi zžože nitó benne' ka' na'a.

16 Da' ni da' žaken naken dan' wnná Joel, bennen' bchalje' lo wĺáz Dios ža ni'te, katen' wnné':

17 Ki wnná Dios:

Da' ni gaken ža ze ławte ža ka'.

Sela'a Be' La'y chia'.

Chejsóalene' yógo'te benách ka'.

Zi'nle ka', benne' byo ka', na' no'le ka', wcháljgake' lo wlaza' neda'.

Łe'e dáwe'gekle xkwide' ka' da' włoe'ela' ław,

na' benne' gole ka' nnégekle' yele.

18 Kate' žin ža na' chisa' Be' La'y chia',

na' chejsóalene' wen žin chia' ka', benne' byo ka', na' no'le ka',

na' wcháljgake' lo wlaza' neda'.

19 Włoe'ela' ław ya'abá ža'le da' ka' góngaken ga yebángekle benách ka',

na' lo yežlyó že'le włoe'ela' ław da' ka' zej nak bian',

da' ka' zej naken žen che we', na' yi', na' žen che yin'.

20 Choł wbíž, na' gak byo' xna kan nak žen.

Ki gaken kate' za' žin ža na' Dios ba bloe'elen'.

Gak ža na' ka' da' batkle ble'el-len.

21 Yelagak yógo'te benne' ka' wĺížgake' La Xanžon'

cha' chejlé'gake' chie' Łe'.

22 'Le wzé nag da' ni da' žapa' le'e, benne' Israel ka'. Dios na'kze wdape' Jesús, benne' Nasaret, ba

la'ne, l_{aw}le l_e'e. Dios bi'e L_e' latje bene' da' ka' žóngaken ga žebán l_áže'ž_o, da' zej naken yel_a' wak ka', na' da' ka' zej nak bian'. Yógo'te da' ki ben Dios lo na' Jesusen', kan ba nnézkzelele l_e'e.

²³ L_ezka', Dios bi'e to benne' latje bdie' Jesusen' lo na'le. Ka' goken, kan gónekzele Dios gaken, na' kan nak da' bkweze' ža ni'te. L_e'ekze w_zenle Jesusen', na' bdele-ne' lo na'gak benne' wen da' zinnj ka', benne' ka' bétgake' L_e' katen' bdá'gake' L_e' l_e'e yag kroze.

²⁴ Naž Dios na'kze besbane' Jesusen', na' beslé' L_e' lo yel_a' got, dan' bi gok ga'ne' to chi'ize lo yel_a' goten'.

²⁵ Kan nak da' ni, Dabí bchalje' lo wláz Dios ža ni'te kan nak che Jesusen', na' wnné': Bl_é'etezela' X_{an}žon', na' wzóe' l_{aw}a'. L_e' zoe' kwita' li ža, na' noxe' neda', nich bi gak no benne' bi da' gone' chia'.

²⁶ Che l_{en} bebéle'ela',
na' lo yel_a' žebél chia' bel_a'.
Che l_{en} wxén laža'a L_e'
na' zejte ža gata'.

²⁷ X_{ana}' Dios, nnezla' bi wka'no' neda' latje chol
chegak benne' gat ka'.
Bi go'o latje kwia yi' bel_a' žen chia'.
Naka' benne' nží'ikzelo' L_e'.

²⁸ Bzejni'ilo' neda' kan žala' gona'
nich gata' yel_a' nban da' zejlí kanne chia'.
Gono' ga yebela' dan' zóal_{en}kzo' neda'.

²⁹ 'Na'a, ljéža'do' ka'. Nak bia' got xa gole chežo Dabín', na' bgache'e lo yežw ba, na' ba chien' žen' gan zoažo na' zejte na'a ža.

³⁰ Dabín' bchalje' lo wláz Dios, na' wnnezle' ben choch Dios da' bchebe laže'e gone' chie', gone' ga galj Benne' Criston' ladjw za'sóe' ka', na' Le' nna bi'e latje che Dabín'.

³¹ Ble'el Dabín' da' ni zga'ale, na' bchalje' kan bebán Benne' Criston', na' kan goken, bi bga'ne' latje chol chegak benne' gat ka', na' bi wžia yi' belá' žen chie'.

³² Dios besbane' Jesusen' lo yela' got, na' kan gok da' ni yógo'teto' zzoa lito' chen.

³³ Ka' goken, Dios, len yela' wak chie', bchise' Le' ža'le gan nápe'li'e yela' wnná bia'. Na'a, Jesusen', Benne' Criston', ba bsele'e Dios Be' La'y ga ni, na' žaken kan bchebe laže' Dios gone' lo na' Benne' Criston', na' Dios Be' La'y na' žone' da' ki da' zlé'elele, na' ženlele.

³⁴ Bi beyepe Dabín' ya'abá che Dios, san Dabí na'kzen' wnné':

Xanžo Dios gože' Xana':

“Wžé' kwita' li ža gan nak blo

³⁵ kate' gonža' ga benne' ka' bi zlé'egekle' Le' chawe' wzóa zíbgake' lawo' Le'.”

³⁶ 'Na'a, benne' Israel ka', žala' nnézlele da' nakkzen. Jesús nikze, Bennen' bda'le-ne' le'e yag kroze, Dios bene' ga nake' Xanžo, na' Benne' Weslá chežo.

³⁷ Kate' benne' ka' béngkle' da' ni, gok zédgekle', na' belyi'e Bedon', na' yezika' benne' wbás ka' che Jesús, Benne' Criston', na' wnnágake':

—Lježto' ka', žnakxkzen' gonto'?

³⁸ Naž Bedon' gože' légage':

—Le yeyát laže', na' le yezóa nis to tole lo la Jesús, Benne' Criston', nich yenít law Dios dolá' da'

nbága'le, na' Dios Be' La'y, Bennen' sel_a' Dios chele, yedjsóalene' le'e.

³⁹ Da' bchebe laže' Dios naken chele le'e, na' chegak zi'nle ka', na' lezka' chegak yógo'te benách zi'to' ka', yógo'te benne' ka' wlíž Xanžo Dios légake'.

⁴⁰ Da' ki, na' da' zan da' ki bchalj Bedon', da' bzejni'ile' légake' kwáselo, na' wnné':

—Le gon da' gon ga yelale, na' le kwas gan zej nnita' benne' wen da' zinnj ka', benne' ka' nníta'gake' ža ni zoažo na'a.

⁴¹ Ka' goken, benne' ka', benne' wzí' lo ná'gake' da' bchalj Bedon', bezóagake' nis. Kate' ža na' ka chonn mil benne' ka' wzó l_wgake' žónlengake' légake' tzen.

⁴² Yógo'tegake' béngake' dot da' bsédgekle benne' wbás ka' bsel_a' Benne' Criston'. Gókgake' toze toe' len yetóe', na' we'j bdáwgake' tzen da' žesá' láže'žo kan got Jesusen', na' tzen bcháljengake' Dios.

Kan bengak benne' ka' žejlé'gake' che Benne' Cristo

⁴³ Benne' wbás ka' che Benne' Criston' béngake' da' zan da' žóngaken ga žebán láže'žo, na' da' zan da' zej nak bian', san bžébegak yezika' benách ka'.

⁴⁴ Yógo'te benne' ka', benne' žejlé'gake' che Benne' Criston', gókgake' toze, na' beyóngake' toze yógo'te da' zej nape'.

⁴⁵ Kate' blé'egekle' zej nnita' benne' ka' zoa bi da' želyážjele', benne' ka' žónlengake' légake' tzen, naž benne' ka' zoa bi da' nápegake', béte'gaken', na' belyise' mežwn' da' wzí'gake' che chegak benne' ka' želyážjele'.

46 Tža tža bdóbgake' tzen lo zchil yodo', na' gan nak lo lížgake' ka' gan we'j bdáwgake' da' žesá' láže'žo kan got Xanžon'. We'j bdáwgake' tzen, na' bebégekľe', na' gókgake' dot li laže'.

47 Bka'n zéngake' Dios, na' yógo'te benách ka' wdápegake' légake' ba la'ne. Tža tža Xanžon' bzane' benne' ka' zdóbgake' chie', benne' ka' želágake'.

3

Žeyák to benne' bi žak se'e

1 Kate' ža na' Bedw len Zwa jake' tzen lo zchil yodo', katen' zdobgak benách ka' ga na', nich wcháljľengake' Dios, ne naken žedá chonne.

2 Gan želdíe' zoa to benne' bi žak se'e kate' wzó law ža ni'te katen' nake' xkwide'. Tža tža žjwa'gak benne' ka' le' ga na', na' želbeke' le' žoa'a yodo' gan nzin' Da' Xtan Gan Žo'ožo. Ki béngake' chie' nich nnable' no benne' bi da' wnezjwe' chie', bennen' zoe' ladjw benne' ka' želyoé'e lo zchil yodon'.

3 Benne' ni, katen' bl'e'ele' Bedon' len Zwan', benne' ka' zjake' gan žo'ogak benách ka' lo zchil yodon', na' góta'yoele' légake' bi da' wnézjwgake' chie'.

4 Naž Bedon' len Zwan' bwíagake' le', na' Bedon' gože' le':

—Bwia neto'.

5 Naž bennen' bze nage' chégake' dan' žxen laže'e bi da' wnézjwgake' chie'.

6 Bedon' gože' le':

—Bi de mežw plat, na' mežw oro chia', san da' dezen chia' gonna' chio'. Ni'a che yela' wak che la Jesús, Benne' Criston', Benne' yež Nasaret, wzó ža', na' wzá'.

⁷ Naž Bedon' beḡwe' ne'e li ža, na' bchise' le', na' la' beyakte ni'e, na' beyitjte bechj ni'e.

⁸ Naž wzá' bennen', na' wxite', na' wzíe'. Wyázlene' Bedon' na' Zwan' tzeñ lo zchil yodo', na' zze'e, na' žxite', na' zka'n zene' Dios.

⁹ Yógo'te benách ka', benne' nníta'gake' ga na', blé'egekle' le' zze'e, na' zka'n zene' Dios.

¹⁰ Ka' goken, bžébegake', na' bebánglekle' kan nak dan' goken, dan' beyónbia'gake' le', nake' bennen' zbi'e žoa'a yodo' gan nzin' Da' Xtan Gan Žo'ožo, na' znnabe' no benne' bi da' wnezjwe' chie'.

Da' bchalj Bedw lo zchil yodo'

¹¹ Bennen' bi gok se'e, na' beyake', beḡwe' na' Bedw len na' Zwa. Naž bdobgak yógo'te benách ka' gan nníta'gake' lo zchil yodo' da' nzin' Zchil Che Salomón, na' žebánglekle'.

¹² Kate' blé'el Bedon' da' ni, gože' benne' ka':

—Le'e, benne' Israel ka', žbiz chen' žebánlele che da' ni? žBiz chen' zwíale neto', na' žéklele len yela' wak cheztó, o ni'a che da' žejle'to' che Dios, néto'ze beyonto' benne' ni, na' bento' ga zze'e?

¹³ Nak da' ni da' ben Dios, Bennen' nake' Dios chegak xa wdé chežo ka', Bran, na' Isaak, na' Jakob. Dios na'kze wdápele'e Zi'ne', Jesusen', ba la'ne. Jesusen', le'ekze bdele-ne' lo na'gak benne' ka' zna biá'gake' le'e. Kate' gónele Pilato wsane' Jesusen', bžonle-ne'.

¹⁴ Bzoale cheła'ale Benne' Chawen', Benne' la'y, na' wnnáblele Pilaton' wsane' chele to benne' wetw benách ka'.

15 Ka' goken, bétkzele Bennen' žonnkze' yela' nban da' zejli' kanne chežo. Naž Dios besbane' Le' lo yela' got, na' kan nak da' ni zzoa lito' chen lawle le'e.

16 Dan' bejlé' benne' ni che Jesusen', beyák ni'e, na' zlé'elele-ne', na' nónbia'le-ne'. Dan' žejli'e che Jesusen', Le' kate' gabí beyone' benne' ni, na' zlé'ekzelele yógo'tele kan nake' na'a.

17 'Na'a, ljéža'do' ka', nnezla' benle da' ka', na' betle Jesusen' dan' bi bejní'ilele, na' bi bejní'igekle benne' ka' zna biá'gake' le'e.

18 Ki be' Dios latje nich gak da' wnné' zga'ale, da' wnnagak benne' ka' bcháljgake' lo wlaze' Le' kan žala' saka' Benne' Criston'.

19 Che len, le yeyát laže', na' le yeyák che Dios, nich yeké'e doła' da' nbága'le, na' gone' ga yeyák láže'le.

20 Naž sele'e Jesusen' da' yoble, Bennen' ža ni'te bzoe' chie' gake' Benne' Criston', Bennen' nna bi'e le'e.

21 Na'a, žon byenen ga'ne' ya'abá che Dios kate' žinže ža yeyone' chawe' yógo'te da' žaken, na' gaken kan ba wnnakze Dios, da' wnnagak benne' ka' bcháljgake' lo wlaze' Le' ža ni'te.

22 Lezka' Moisés gože' xa xto'žo ka', na' wnné': "Xanžo Dios sele'e chele to benne' galje' ladjwgak biche' lježle ka'. Gake' benne' wchalje' lo wláz Dios. Sele'e Le' chele kan bsele'e neda'. Žon byenen wzé nagle-ne' kan nak yógo'te da' yi'e le'e.

23 Yógo'te benne' ka', benne' bi wzé nággake' che Bennen' wchalje' lo wláz Dios, kwia yí'gake', na' kwásłengake' benách ka' che Dios."

24 'Kan nak ža ni zoažo na'a, bloé'egekke yógo'te

benne' ka' bcháljgake' lo wláz Dios kate' wzó law zoa Samuel, na' wdé na'.

²⁵ Le'e nakle za'sógak benne' ka' bcháljgake' lo wláz Dios, na' diža' zka'n chawe', da' bchebe laže' Dios chegak xa xto'žo ka', naken chele. Ki ben Dios katen' gože' Bran: "Ni'a che da' gon za'só' gon chawa'a yógo'te benách ka' nníta'gake' dot yežlyó nga."

²⁶ Katen' Dios besbane' Zi'ne' lo yela' got, na' bsele'e Le' nežw chele le'e nich gak gon chawe'e le'e, na' nich gone' ga wsanle da' kegle da' žonle.

4

Želžín Bedw len Zwa lawgak benne' yodo' wchi'a laže' ka'

¹ Kate' Bedw len Zwa ne zcháljlengake' benách ka', bxoz judío ka' len benne' yodo' saduseo ka', na' benne' zchi'e ni'a na'gak benne' yodo' ka', la' bžíntegake' gan nníta'gake'.

² Bža'agak benne' ki dan' žsédgekle Bedon' len Zwan' benách ka', na' zzéngkle' légake' yebangak benne' gat ka' dan' ba bebán Jesusen'.

³ Naž béxwgake' Bedon' len Zwan', na' bséjwgake' légake' liž ya kate' žinže ža yoble dan' ba za' žale ža na'.

⁴ Benne' zan bejlé'gake' che Benne' Criston' dan' béngkle' da' bchaljgak Bedon' len Zwan'. Na'a, légakze benne' byo ka', benne' žejlé'gake' che Benne' Criston' zej nake' ka' gajo' mile'.

⁵ Ža chope ža benne' wnná bia' ka' len benne' gole ka', na' benne' yodo' wsedle ka', bdóbgake' lo yež Jerusalén.

⁶ Lezka' Anás, b̄xoz blo, na' Kaifás, na' Zwa, na' Kantr, na' yógo'te ljež b̄xoz blon', bdóbgake' ga na'.

⁷ Naž bché'gake' Bedon' len Zwan', na' bžégake' légake' gachje láwe'le gan nníta'gake'. Wnnábgekle' légake', na' wnnágake':

—¿Biz' yela' wnná bia' nzi' lo na'le žonle da' ki? ¿Nož benne' bdie' lo na'le yela' wnná bian'?

⁸ Naž Bedon' gože' légake', zoalen Dios Be' La'y le', na' wnné':

—Le'e, benne' ka' z̄nna bia'le neto', benách Israel ka', na' le'e, benne' gole ka'.

⁹ ¿Z̄nnáblele neto' na'a kan nak da' chawe' da' bento' che benne' yižwé' ni, na' nakx̄ beyake' chawe'?

¹⁰ Zzejni'ilton' le'e nich nnézgeklen yógo'te benách Israel ka'. Beyák benne' ni zoe' lawle dan' ben žin yela' wak che Jesús, Benne' Criston', Benne' yež Nasaret. Le'e bda'le-ne' le'e yag kroze, san Dios besbane' Le' lo yela' got.

¹¹ Dios bchalje' che Jesusen', katen' wnné': “Yej na' da' bzoale le'e cheļa'ale, le'e, benne' wen ze'e ka', na'a naken yej da' wžekza' neda' nich gaken yej blo che ze'e.”

¹² Bi zoa no benne' yoble, benne' gak yeslé' benách ka', dan' bi zoa nitó benne' yoble yežlyó nga, bennen' bzoa Dios, nich yeslé' žo'o.

¹³ Kate' blé'egekle' zej nak Bedon', na' Zwan', benne' wechóg laže' ka', gókbe'egekle' bi nsédgekle' che yodo', na' zej nake' benne' gazjw ka', na' bebángekle', na' besá' láže'gake' Bedon' len Zwan' wnníta'lengake' Jesusen'.

¹⁴ Lezka' blé'egekle' zoa bennen' ga na', bennen' beyake', na' zie' láwgake', na' bi be gok nnégake'

chégake'.

¹⁵ Naž góžgake' benne' ni'a ná'gake' ka' yebéjgake' Bedon' len Zwan' lí'ale che yo'o gan zej ndobe', na' ben xtiža'gake' la' légakze'.

¹⁶ Wnnágake':

—¿Nakxkzen' gonžo chegak benne' ki? Da' li béngake' to da' žonen ga žebángekle benách ka', na' yógo'te benách ka', benne' nníta'gake' Jerusalén, nnézgekle' da' ki. Bi gak wži'ižo che da' ki.

¹⁷ Na'a, nich bi seže diža' ni, na' nich bi yéngklen benne' zanže, na'a žala' wchi'lžo benne' ki nich biž wcháljengake' benách ka' kan nak che Jesusen'.

¹⁸ Naž blížgake' Bedon' len Zwan', na' bchí'igekle' légake' nich biž wcháljengake' benách ka', na' biž wsédgekle' légake' kan nak che Jesusen'.

¹⁹ Naž beží'i Bedon' len Zwan', na' belyi'e légake':

—Le wchi'a laže' le'e cha' nak chawe' law Dios wzé nágžeto' xtiža'le le'e ka' xtiža' Dios.

²⁰ Bi gak kwe'to' žize. Žon byenen wzóa lito' che da' ble'elto', na' da' benlto'.

²¹ Naž benne' yodo' wchi'a laže' ka' bchí'igekle' légake', na' naž bsane' légake' dan' bi bžélgekle' nakle wsaka' zí'gake' légake'. Ki béngake' dan' bžébegake' benne' wláž ka', dan' yógo'tegake' zka'n zéngake' Dios ni'a che dan' goken.

²² Bennen' beyake', na' gok chie' da' žonen ga žebán láže'žo, ba zeje' ka' choplaj yiz.

Znnábgekle' Dios gone' ga gágake' wechóg laže'

²³ Kate' bsángake' Bedon' len Zwan', na' benne' ki bežingake' gan zej nnita' ljéžgake' ka', na' bzéngekle' légake' yógo'te da' wnnagak bxož wnná bia' ka' len benne' gole ka'.

24 Kate' béngkle' da' ni, tzen bchálj_lengake' Dios, na' wnnágake':

—j_Xanto' Dios, ga'n zen Lo'! Le' nako' Dios, na' beno' ya'abá. Beno' yežlyó nga. Beno' niso'. Beno' yógo'te da' zej nnitan' to to latje ka'.

25 Lo wlažo' Le' bchalj Dabí, benne' wen žin chion', na' wzoalen Dios Be' La'y le', na' wnné':
 ĵBiz chen' žongak benách ka' žo'osbé,
 na' zza' láže'gake' da' bi zej naken chawe'?

26 Bengak benne' wnná bia' ka' žo'osbé lo yežlyó nga,

na' gokgak toze benne' blo ka'.

Bží'igake' chio' Le', Xanto' Dios,

na' lezka' che Benne' Criston', Bennen' wžekzo' Le'.

27 'Da' li Herodes len Ponsio Pilato, na' benne' zi'to' ka', na' benne' Ísrael ka', gókgake' toze lo yež nga. Bzóagake' Jesús, Ži'no' la'y, cheła'ale, Bennen' bzoakzo' cheto'.

28 Béngake' yógo'te da' wnnó' Le' zga'ale kan góngake', na' goken kan ben chocho' xtižo'o kan žala' gaken.

29 Na'a, Xanto', bwia da' zchí'igekle' neto', na' ben ga gaktó' wechóg laže', nich wchaljto' xtižo'o, neto' benne' wen žin chio' ka'.

30 Ben ga gak yeyonto' benne' yižwé' ka', na' ben ga soalen yela' wak zen chio' neto', na' ben ga gak gonto' da' ka' góngaken ga yebán láže'to', na' da' ka' gak biá'gaken. Ki gaken dan' Jesús, Ži'no' la'y, zóalene' neto'. Ka'kze gaken.

31 Kate' beyóž bchálj_lengake' Dios, wzíz latjen' gan wnníta'gake', na' Dios Be' La'y wzóalene' yógo'tegake', na' len yela' wechóg laže' chégake' bcháljgake' xtiža' Dios.

Žeyóngake' toze da' ka' nápegake'

³² Benne' zan, benne' žejlé'gake' che Benne' Criston', toze kan že' yichj lázdo'gake', na' toze kan béngake'. Nitó benne' ládjwgake' bi wnné' nak cheze' da' nape', san beyóngake' toze da' nápegake'.

³³ Len yelá' wak zen, benne' wbás ka' bselá' Xanžo Jesusen', bzoa lígake' kan bebane' Le', na' yelá' ži'i laže' che Dios wzóalenen yógo'tegake'.

³⁴ Nitó benne' bi be byážjele', benne' zoe' ládjwgake'. Yógo'te benne' ka' zoa bi da' nápegake', yežlyó chégake', o lížgake', béte'gaken', na' mežw chen yjwá'gaken',

³⁵ na' bdégaken' lo na'gak benne' wbás ka' bselá' Benne' Criston', na' légake' belyisen' chegak benne' ka', benne' zoa bi da' žiažjen chégake'.

³⁶ Jwsé, bennen' bzoagak wbás ka' bselá' Benne' Criston' yetó le', Bernabé, da' znnan len diža' xiža', Benne' Žeyón Zene', zoe' ga na'. Nbáblene' za'só Lebí ka', na' golje' lo yežlyó Chipre, da' žen' gachje láwe'le nido'.

³⁷ Bernabén' bete'e to kwe' yežlyó chie', na' yjwe' mežw chen, na' bdien' lo na'gak benne' wbás ka' bselá' Benne' Criston'.

5

Dola' da' ben Ananías tzen len Safira, zo'le'

¹ Zoa to benne' yoble lie' Ananías, na' bete'e to kwe' yežlyó chie'. Zo'le', Safira, bēnlene' le' tzen.

² Bkache' Ananíasen' late' mežw che yežlyón', na' nnezle zo'le' dan' bene'. Da' bega'nzen yjwen', na' wloé'en lo na'gak benne' wbás ka' bselá' Benne' Criston', na' wnné':

—Kíte'ze wzi'a.

³ Bedw gože' le':

—Ananías, ¿wyó'o da' xiwe' lo yichj lazdo'o, na' benen ga žénelo' gon láže'lo' Dios Be' La'y, na' bka-cho'o che mežw che yežlyó chion'?

⁴ Katen' bga'n yežlyón' lo no'o, ¿bi goken chekzo'? Kate' beyóž beto'on, ¿bi wyó'o mežwn' lo na'kzo'? ¿Biz chen' wžé' yichjo' gono' da' ni? Dios na'kze gónelo' gon láže'lo', kege bénne'ze.

⁵⁻⁶ Kate' benle Ananíasen' da' ni, la' wbíxtie' lo yo ba nate'. Naž belbígá'te xkwide' ka', na' bchélgakbe' le' laže', na' bebéjgakbe' le', na' bejkáche'gakbe' le'. Bžébegak yógo'te benne' ka' béngekle' kan gok da' ni.

⁷ Ka chonne hora wdé na', bžin zo'le Ananíasen' ga na', na' bi nnezle' dan' goken che benne' byo chien'.

⁸ Naž Bedon' gože' le':

—Wnná neda'. ¿Kíte'ze wzi'le che yežlyó chelen'?

No'len' wnné':

—O', kíte'ze wzi'to'.

⁹ Naž Bedon' gože' le':

—¿Biz chen' ben toze xtíža'le, na' gónelele gon láže'le Dios Be' la'y? Bwia nga. Ná'tege yela'gak xkwide' ka', bi' ka' bejkáche'gakbe' benne' byo chion', na' lezka' yebéjgakbe' le'.

¹⁰ Naž no'len' la' wbíxtie' xni'a Bedon', ba nate'. Katen' beyo'ogak xkwide' ka', na' blé'egeklbe'-ne' ba nate'. Naž bebéjgakbe'-ne', na' bejkáche'gakbe'-ne' kwit benne' byo chien'.

¹¹ Che len yógo'te benách ka' che Dios bžébegake', na' lezka' bžébegak yógo'te benne' ka' béngekle' kan gok da' ni.

Benne' wbás ka' žóngake' yela' wak zan

¹² Benne' wbás ka' bseła' Benne' Criston' béngake' da' zan da' zej nak bian', na' yela' wak zen ka' lawgak benne' ka'. Bdóbgake' tzen yógo'tegake' lo zchil yodo' da' nzin' Zchil Che Salomón.

¹³ Ladjw benne' ka', benne' bi žejlé'gake' che Benne' Criston', bi bežogle nitó benne' gónlene' légake' toze, na' benne' wláž ka' wdápegake' légake' ba la'ne.

¹⁴ Naž yebałe benne' zan, benne' byo ka', na' no'le ka', bejlé'gake' che Benne' Criston'.

¹⁵ Kate' blé'egekke benách ka' da' ka' žongak benne' ka' žejlé'gake' che Benne' Criston', belxóe' benne' yižwé' ka' lo blag ka', na' yebałe' lo da'aze ka', na' yjwá'gake' légake' gan nak kwit nez nich kate' te Bedon' ga na', zolze chie' chelen bałe benne' yižwé' ka', nich yeyákgake'.

¹⁶ Łezka' bžojgak benách yež gawze ka', na' bžíngake' lo yež Jerusalén, zej noe'e benne' yižwé' ka', na' benne' ka' želzake'e dan' zej yoe'e be' xiwe' ka', na' beyákgake' yógo'tegake'.

Benne' yodo' ka' žsaka' zí'gake' benne' wbás ka'

¹⁷ Che len bχoz blo len benne' yodo' saduseo ka', benne' ka' žónlengake' bχoz blon' tzen, béχwgake' Bedw.

¹⁸ Naž bχoz blon' len benne' ka' žónlengake' le' tzen, lezka' béχwgake' wbás ka' bseła' Benne' Criston', na' bséjwgake' légake' liž ya.

¹⁹ Naž la' yel na'ze bla' to wbás che ya'abá che Xanžon', na' bsaljwe' liž yan', na' bebeje' légake'.

²⁰ Wbasen' gože' légake', na' wnné':

—Le chej, na' le chejsé lo zchil yodo', na' le wchaljlen benách ka' nníta'gake' ga na', na' le wzenle légake' kan nak che yeła' nban da' zejli kanne, na' kan gak sí'gaken'.

²¹ Kate' béngkele' da' wnná wbasen', na' kate' za' ža'ní' zildo', belyoé'e lo zchil yodo', na' bsédgekle' benne' ka' nníta'gake' ga na'.

La' na'ze b̄xoz blon' len benne' ka' žónlengake' le' tzen bdóbgake'. Btóbgake' benne' gole ka' len benne' yodo' wchi'a laže' ka', na' bséla'gake' ni'a ná'gake' ka' chjake' liž yan', nich chejxi'gake' benne' wbás ka' bséla' Benne' Criston', dan' žékgekle' ne nníta'gake' ga na'.

²² Kate' bžingak ni'a na'gak benne' yodo' ka' ga na', bi bejxáka'gake' légake' lo liž yan', na' naž beyéjgake', na' bzéngkele' benne' yodo' ka' da' žaken.

²³ Belyi'e benne' yodo' wchi'a laže' ka', na' wnnágake':

—Da' li bejxáka'to' nyéjwte liž yan', na' benne' ka' žape chí'igaken' wnníta'gake' ga na', san kate' bsáljwton', bi bejxáka'to' nitó benne' lo yo'on'.

²⁴ Naž b̄xoz blon' len b̄xoz wnná bia' ka', na' bennen' zchi'e ni'a na'gak benne' yodo' ka', kate' béngkele' da' ni, gok zédgekle' dan' bi nnézgekle' gate žin da' žaken.

²⁵ Naž bla' to benne' ga na'. Bzenle' légake', na' wnné':

—Le wia nga. Benne' ka' bséjwle liž ya nníta'gake' lo zchil yodo', na' žsédgekle' benách ka'.

²⁶ Naž wyéj bennen' zchi'e ni'a na'gak benne' yodo' ka' tzen len ni'a ná'gake' ka', na' bēxwgake' benne' wbás ka' bséla' Benne' Criston', san bi be

da' zia béngake' chégake', dan' bžébegake' benách ka' nníta'gake' ga na' wžé'egake' légake' yej.

27 Kate' ba bedjché'gake' benne' wbás ka', bzégake' légake' lawgak benne' yodo' wchi'a laže' ka', na' bχoz blon' wnnable' légake',

28 na' wnné':

—¿Bi bchi'leto' le'e biž wsédlele benách ka' kan nak che bennen'? Na'a, ba wdisle da' žsédlele dot lo yež Jerusalén, na' žénelele yesbága'le neto' zia ni'a che yela' got che bennen'.

29 Naž Bedon' len yezika' benne' wbás ka' bseła' Benne' Criston', bechébegake', na' wnnágake':

—Žon byenen wzé nágžeto' χtiža' Dios ka' χtiža'gak benách ka'.

30 Le'e betle Jesusen' katen' bda'le-ne' le'e yag kroze, san Dios chegak xa χto'žo ka' besbane' Le'.

31 Jesusen', Dios bzoakze' Le' gan nak blo kwitkze' li ža, nich gake' Benne' Blo, na' Benne' Weslá, na' nich gone' ga yeyát láže'gak benne' Israel ka', nich gak yenít lawe' doła' da' zej nbage'e.

32 Kan nak da' ni, neto' zzoa liton', na' lezka' Dios Be' La'y zzoa lien'. Dios Be' La'y na' nake' Bennen' žseła' Dios nich sóalene' benne' ka' žóngake' kan znna χtiže'e.

33 Kate' béngekle benne' yodo' wchi'a laže' ka' da' ni, bžá'agake', na' gónegekle' gótgake' benne' wbás ka'.

34 Naž Gamaliel, to benne' yodo' fariseo, wzíe' lawgak benne' yodo' wchi'a laže' ka'. Benne' ni žákli'e da' bchi'le Moisés, na' yógo'te benách ka' žápegake' le' ba la'ne. Gože' ni'a ná'gake' ka' yebéjgake' benne' wbás ka' bseła' Benne' Criston' lí'ale to chi'ido'.

³⁵ Naž gože' benne' yodo' wchi'a laže' ka', na' wnné':

—Le'e, benne' Israel ka', le gape chi'i kwinle kan nak da' žénelele gonle chegak benne' ki.

³⁶ Žala' chejsá' láže'le kan gok zgá'atele kate' bžin ža ni zoažo. Bla' Teudas, na' ben kwine' ka to benne' blo. Benne' ka' bénlengake' le' tzen wbábgake' ka tape gaywá' benne' byo ka'. Benne' ka' žjake' lo wdile bétgake' le', na' góslagak yógo'te benne' ka' bénlengake' le' tzen, na' wzía yi' yógo'te da' ben bennen'.

³⁷ Wdé gok dan', bla' Judas, benne' Galilea. Ki bene' katen' gok ža byéla'gak yógo'te benách ka' le'e yiche nich chízjwage' lázgake', na' bénlengak benne' zan le' tzen. Lezka' bétgake' bennen', na' góslagak yógo'te benne' ka' bénlengake' le' tzen.

³⁸ Che len žapa' le'e: le wsán benne' ki, na' bi be gonle chégake'. Cha' dan' znnágake' o dan' žóngake' naken chégakze benách ka', na' kwia yin',

³⁹ san cha' zej naken che Dios, bi gak wchinnjen. ĩLe gape chi'i kwinle bi tíl-lenle Dios!

⁴⁰ Naž bégake' toze diža' len le'. Blížgake' benne' wbás ka' bsela' Benne' Criston', na' bdíngake' légake'. Bchí'igekle' légake' nich bi wzénžegekle' benách ka' kan nak che Jesusen'. Naž bsángake' légake'.

⁴¹ Benne' wbás ka' bsela' Benne' Criston' bžójgake' lawgak benne' yodo' wchi'a laže' ka', na' žebéle'egekle' dan' be' Dios légake' latje wzáka'gake' dan' zej nake' che Jesusen'.

⁴² Tža tža bsédtezgekle' benách ka', na' bzoa lígake' che Jesús, Benne' Criston', gan nak lo zchil yodo', na' gan nak lo ližgak benách ka'.

6

Zbégake' gaže benne' nich gáklengake' benách yache'ka'

¹ Kate' ža ka', belyán benách ka' žejlé'gake' che Benne' Criston'. Benne' judío ka', benne' žejlé'gake' che Benne' Criston', na' zcháljgake' diža' griego, wnnégake' chegak benne' judío ka' zcháljgake' diža' hebreo. Ka' goken dan' bi be bnezjw no benne' chegak no'le wzebe ka', no'le ka' zcháljgake' diža' griego, katen' bdísgake' da' gawgak no'le wzebe ka'.

² Naž benne' chežinno wbás ka' bseļa' Benne' Criston' btóbgake' yógo'te benne' ka' žejlé'gake' chie', na' belyi'e légake':

—Bi nak chawe' soato' žize, na' bi wzóa lito' che xtiža' Dios, nich gonto' žin wawto' benách ka'.

³ Che len, lježto' ka', žala' kwele gaže benne' byo ka' ladjwle le'e nich ko'ožo lo ná'gake' žin ni. Benne' byo ka', žon byenen gákgake' benne' ka' žápegak yógo'te benách ka' légake' ba la'ne. Žala' gákgake' benne' žejní'il ka', na' nak bia' Dios Be' La'y zóalene' légake'.

⁴ Neto' wcháljłentezto' Dios, na' wsedlto' benách ka' xtiže'e.

⁵ Wyáz láže'gak yógo'tegake' da' ni, na' wžégake' Esteban, to benne' dot láže'e žejli'e che Benne' Criston', na' zoalen Dios Be' La'y le'. Lezka' wžégake' Lip, na' Prókoru, na' Nikanor, na' Timón, na' Parmenas, na' Nikolás, to benne' yež Antiokía, benne' zga'ale bche'e kan žone' nich wká'n zene' Dios kan žongak benne' judío ka'.

⁶ Naž bzégake' benne' ka' wžégake' lawgak benne' wbás ka' bsela' Benne' Criston'. Benne' wbás ka' b̄xoá ná'gake' lé'gake', na' wnnábgekle' Dios gáklene' lé'gake'.

⁷ Wzeže x̄tiža' X̄anžon', na' belyanle'e benne' ka' žejlé'gake' che Benne' Criston', benne' ka' nníta'gake' lo yež Jerusalén. Lezka' benne' zan, b̄xoz judío ka', wzí' lo ná'gake' da' žejle'žo che Benne' Criston'.

Želzene' Esteban

⁸ Naž Esteban, zoalen yela' wak che Dios le', dan' bde Dios lo ne'e, bene' da' ka' žóngaken ga žebán láže'žo, na' da' ka' zej nak bian', da' ka' bene' lawgak benne' wláž ka'.

⁹ Naž bžojgak bałe benne' ka' zej nbabe' yo'o gan zdobgak benne' judío ka' nich yéngikle' x̄tiža' Dios, yo'on' nzin' Yo'o Chegak Benne' Ka' Biž Zej Ndo'e. Lezka' benne' ka' zej nžoje' yež Sirene, na' yež Alejandría, na' gan nbab Silisia, na' gan nbab Asia, bégake' benne' ka' tzen. Benne' ki wdíl díža'gake' len Esteban na'.

¹⁰ Bi bzoele x̄tiža'gake', dan' bchalj Esteban na' len yela' žejní'il dan' bnezjw Dios Be' La'y le'.

¹¹ Naž bdízjwgake' benne' wen láže' ka', nich nnágake': “Neto' benlto' da' z̄nna Esteban na', z̄nnie' che Moisés, na' che Dios.”

¹² Ka' goken, benne' ki bégake' ga bža'agak benne' wláž ka'. Lezka' bégake' ga bža'agak benne' gole ka', na' benne' yodo' wsedle ka'. Yógo'te benne' ki belbía di'e Esteban na'. Béxwgake' le', na' bché'gake' le' lawgak benne' yodo' wchi'a láže' ka'.

¹³ Lezka' bnníta'gake' lágake' bałe benne' ka' nich nnágake' da' wen láže', na' wnnágake':

—Bi zoa ži benne' ni znnie' che yodo' la'y nga, na' che da' bchi'le Dios žo'o.

¹⁴ Benlto' da' wnná benne' ni kan gon Jesús, benne' Nasaret. Wnné' wchinnje' yodo' ni, na' wché'e da' ka' žónteze žonžo, da' ka' bchi'le Moisés žo'o.

¹⁵ Naž benne' yodo' wchi'a laže' ka' len yógo'te benne' ka' žé'gake' ga na', bwíagake' Esteban na', na' blé'egekle' lawe', da' znnan' kan zнна' law to wbás che ya'abá che Dios.

7

Da' bchalj Esteban lawgak benne' yodo' ka'

¹ Naž bχoz blo wnnable' Esteban, na' wnné':

—¿Nakkze ki?

² Bechebe Esteban, na' wnné':

—Le'e, benne' gole ka', na' le'e, ljéža'do' ka'. Le wzé nag da' yapa' le'e. Dios, Benne' zente, bløe'e lawe' gan wzóa Bran, xāžo wdé na', katen' wzóe' gan nbab Mesopotamia, zga'ale kate' bejsóe' lo yež Harán.

³ Dios gože' le': “Bžoj lažo', na' bkwaslen biche' lježo' ka', na' wyéj lo yežlyó da' wloe'elan' le'.”

⁴ Naž bžoj Bran na' gan nbab Mesopotamia, da' naken yežlyó chegak benne' Kaldea ka', na' bejsóe' lo yež Harán. Lo yežen' got xa Bran na', na' le' bekwase' ga na', na' Dios bchi'e le' lo yežlyó nga, gan zoažo na'a.

⁵ Dios bi bi'e le' latje gak yežlyó nga chie'. Bi bnezjwe' Le' ni láte'ze gan soe' lo yežlyó nga, san Dios bchebe laže'e wnezjwe' Le' yežlyó nga, na' te gat Bran na', na' gaken chegak za'sóe' ka', la'kze bi na' soa nitó xkwide' chie'.

⁶ Lezka' Dios gože' Bran na': "Chjak za'só' ka' gan nak lo yežlyó chegak benne' zi'to' ka', na' za'só' ka' gákgake' ka benne' zi'to' ka' ga na'. Benne' yežlyón' ka' góngake' za'só' ka' benne' ndo'w ka'. Wsaka' zígake' légake' tape gaywá' yiz."

⁷ Lezka' Dios gože' le': "Neda' wsaka' zi'a benne' yežlyón' ka' gan za'só' ka' gákgake' benne' ndo'w ka', na' te na' žójkake' ga na', na' wká'n zéngake' neda' lo yežlyó nga."

⁸ Dios bénlene' Bran na' to diža' da' zka'n chawen', na' gože' le' choge' lo belá' chegak benne' byo ka' nníta'gake' liže' to da' gak bian' nzi' lo ná'gake' dižan' da' zka'n chawen'. Wdé na' gok Bran na' xa Isaak, xkwide' byo chien', na' katen' ba zejbe' xono' ža, bchoge' lo belá' chebe' dan' nak bian'. Isaak na', lezka' bene' che Jakob, xkwide' byo chie', na' lezka' ben Jakob chegak chežínnote xkwide' byo chie', benne' ka' gókgake' xa wdé chegak chežinno kwe' lježgak benne' Israel ka'.

⁹ Xa wdé chežo ka', lo yela' zge'el chégake', béte'gake' xkwide' Jwsé, bi' bíche'gake', lo na'gak benne' ka' bejché'gake'-be' lo yežlyó Ejipto. Dios wzóalene' xkwide' Jwsén',

¹⁰ na' beslé'-be' lo da' goken chebe'. Dios bnezjwe' yela' žejní'il chebe', da' benen ga wyáz laže' benne' Faraón lebe'. Benne' Faraón wnná bi'e lo yežlyó Ejipto, na' le' bdie' lo na' xkwide' Jwsén' yela' wnná bia', nich nna bia'be' benách Ejipto ka' len yógo'te benne' ka' wnníta'gake' ližkze Benne' Faraón na'.

¹¹ Naž gokle'e wbín dot lo yežlyó Ejipton', na' gan nbab Kanaán nga, na' wzáka'gak yógo'te benne' ka' wnníta'gake' ža na'. Bi bžel da' gawgak xa wdé

chežo ka'.

¹² Kate' benle Jakob de zoa' scribe lo yežlyó Ejipton', bsele'e zi'ne' byo ka' ga na', benne' ka' zej nake' xa wdé chežo ka'. Ka' goken da' nežw chi'i jake' ga na'.

¹³ Kate' da' chope chi'i jake' lo yežlyó Ejipton', ben Jwsé na' ga beyónbia'gak benne' biche'e ka' le'. Ka' goken, wnnezle benne' Faraón no benne' ka' zej nake' biche' Jwsén'.

¹⁴ Naž Jwsén' bsele'e diža', na' bene' ga bla' Jakob, benne' nake' xe', ga na', tzen len biche' lježe' ka', benne' ka' gókgake' chonnalaj chi benne' ka'.

¹⁵ Ka' goken, wzóa Jakob lo yežlyó Ejipto, gan gote' le', na' lezka' gotgak xa wdé chežo ka' ga na' kate' bza'a ža chégake'.

¹⁶ Katen' got to to xa wdé chežo ka', na' za'sógake' ka' yjwá'gake' légake' lo yežlyó che bennen' lie' Sikem, na' bkáche'gake' légake' lo yežw ba ka' lo blojen' da' go'w Bran lo na'gak zi'n Hemor, benne' nake' zi'n Sikem na'.

¹⁷ 'Kate' ba wdé yiz zan, na' bžin ža žala' gak da' bchebe laže' Dios, dan' ben choche' xtiže'e gone' che Bran na'. Belyán benne' ka' zej nbabe' chežinno kwe' za'só Israel, na' gókgake' benne' zanle'e katen' wnníta'gake' lo yežlyó Ejipton'.

¹⁸ Naž bla' benne' yoble, benne' wnná bi'e lo yežlyó Ejipton', na' batkle benle' kan nak da' ben Jwsé, bennen' góklene' benne' Ejipto ka'.

¹⁹ Benne' wnná bian' ben láže'le' xa xto'žo ka'. Bsaka' zi'e légake', na' bene' ga bsángake' xkwide' byodo' ka' chégake', nich gátgakbe'.

²⁰ La' ža na'ze golj xkwide' Moisés, na' wyáz laže' Dios lebe'. Dot chonne byo' xa xna'be' besgole'-be'

lo yo'o lížgake'.

²¹ Kate' bžin ža žala' wsangak xa xna' xkwide' Moisés na' lebe' nich gatbe', na' bla' bi' no'le che benne' Faraón gan belka'ne'-be', na' bejxi'e-be', na' besgole'-be' ka xkwide' chekze'.

²² Ka' goken, bsdle xkwide' Moisés na' yógo'te da' žakgak benne' Ejipto ka', na' gókle'ebe' zen lo da' wnnabe', na' lo da' benbe'.

²³ 'Kate' ba zej xkwide' Moisés na' choplaj yiz, wnná láže'be' chejwíabe' benne' wláž chebe' ka', benne' Israel ka'.

²⁴ Kate' bžinbe' gan nníta'gake', ble'elbe' to benne' Ejipto, žsaka' zi'e to benne' wláž chebe'. Naž góklenbe' benne' wláž cheben', na' betbe' benne' Ejipton'. Ka' goken, xkwide' Moisés na' bezi'be' wzón bennen' lo wláž benne' wláž cheben'.

²⁵ Gokle Moisés na' chejní'igekle benne' lježbe' ka' gon Dios ga yeslabe' lekzbe' légake', san légake' bi bejní'igekle'.

²⁶ Ža chope ža na' bejxáka'be' yechope benne' Israel ka', na' želdile', na' gónelbe' wzóa žibe' légake', na' gožbe' légake': “Le'e nak biche' lježle. ¿Biz chen' žsaka' zi'le biche' lježle?”

²⁷ Naž bennen' žone' lježe' da' zia bžige'e xkwide' Moisés na', na' wnné': “¿Nozkze benne' bzoe' le' nich nna bi'o neto', na' wchi'a lažo'o da' žonto'?”

²⁸ ¿žénelo' goto' neda' kan beno' neje, beto' benne' Ejipton'?”

²⁹ Kate' benle xkwide' Moisés na' da' ni, naž bzonnjbe' ga na', na' bejsoabe' lo yežlyó Madián gan wzoabe' ka to benne' zi'to'. Lo yežlyó Madián na' bchag ná'lenbe' to xkwide' no'le lo yežen', na' goljgak chope xkwide' byo chie'.

30 Kate' ba wdé choplaj yiz wzóe' ga na', na' kate' zoe' gan nak lo latje dach, da' zoan law ya'a da' nzin' Sinaí, na' bloe'e law to wbás che ya'abá lo yi' che yag yéche'do' da' žeyen.

31 Kate' Moisés na' ble'ele' yin', bebanle', na' wbig'e gawze nich le'elen' binlo, na' benle' chi'i Xanžon'.

32 Xanžon' gože' le': "Neda' naka' Dios chegak xa wdé chio' ka'. Naka' Dios che Bran, na' Dios che Isaak, na' Dios che Jakob." Naž Moisés na', lo yela' zžebe chie' wzízel'i'e, na' biž bežogle' wien'.

33 Xanžon' gože' le': "Wlój zelo' ni'o, dan' nak la'y gan zo' dan' zoakza' neda', Dios, nga.

34 Da' li ba ble'ela' da' želzaka' benách chia' ka', benne' Israel ka' nníta'gake' lo yežlyó Ejipto, na' ba benla' želbeže nyáche'gake'. Betja', na' zoa' nga nich yeslá' légake'. Da' na'a, sela'a le' lo yežlyó Ejipton'."

35 La'kze benne' wlaš ka' che Moisés na' bzóagake' le' chela'ale, na' wnnágake': "¿Nožkze benne' bzoe' le' nich nna bi'o neto', na' wchi'a lažo'o da' žonto'?" san Dios bsele'e le' nich gake' benne' wnná bia', na' benne' weslá, kan wbás che ya'abán' gože' Moisés na' gan wzóe', katen' bloe'e lawe' lo yag yéche'don' da' žeyen.

36 Moisés nikze bebeje' benne' wlaš chežo ka' lo yežlyó Ejipton'. Ka' goken, bene' da' ka' bégaken ga bebán láže'gekle benách ka', na' lezka' da' ka' gok biá'gaken, da' ka' bene' lo yežlyón'. Lezka' bene' lo nido' da' nzin' Nido' Xna, na' lezka' bene' lágwage' choplaj yiz gan nak lo latje dach.

37 Moisés na'kze gože' benne' Israel ka', na' wnné': "Xanžo Dios sele'e to Benne' chele, Benne' galje' ladjw biche' lježle ka', na' gake' Benne'

wchalje' lo wláz Dios. Sele'e Le' chele kan bsele'e neda'. Lekze' žon byenen wzé nagle-ne'."

³⁸ Lezka' Moisés na'kze wzóalene' benne' ka' bdóbgake' che Dios lo latje dach, na' benlen wbás che ya'abán' le' tzen, wbasen' bcháljlene' le' law Ya'a Sinaí na'. Moisés na' wzóalene' xa xto'žo ka', na' Dios bdie' lo ne'e diža' la'y chie', da' zloe'elen kan gak gata' yela' nban chegak benách ka', na' bde Moisés na' dižan' lo na'gak za'sógake' ka' na' zejte ža zoažo na'a.

³⁹ 'Bi gónegekle xa xto'žo ka' góngake' da' bchi'le Moisés na' légake', san bzóagake' le' chela'ale, na' gónegekle' yeyéjgake' lo yežlyó Ejipton'.

⁴⁰ Katen' wzóa Moisés na' law Ya'a Sinaí na', légake' belyi'e Aarón, benne' biche' Moisés na', na' wnnágake': "Žénelto' gono' dios ka' cheto', lo'a ka', nich chjaken lawto'. Bi nnezlto' bi gok che Moisés, bennen' bebeje' neto' lo yežlyó Ejipto."

⁴¹ Naž bégake' to beždo' da' naken ya oro, na' bétgake' to zíla'do', na' bdégake'-ba' law beže oron', na' bégake' lni law bežen' dan' bégake'.

⁴² Che len Dios bsane' légake', na' wléj yichje' légake'. Naž bka'n zéngake' yi' ka' da' zej nnitan' ya'abá. Kan nak da' ni nyejw le'e yiche kan wnna-gak benne' ka' bcháljgake' lo wláz Dios, da' znnan: Le'e, benne' Israel ka', ěwlo'ole lawa' neda' bia beže ka', bia ka, betle-ba', na' bzeyle-ba', dan' benle lo latje dach choplalj yiz?

⁴³ Bi wlo'ole-ba' lawa' neda', san bia'le Molok, lo'a chelen'. Lezka' bia'le to da' naken ka' belj ya'abá da' nzin' Dios Refán,

dan' bzoale ka dios chele.

Da' ka' gókgaken lo'a chele ka'.

Le'ekze béngaklen nich bka'n zenle légaken.

Che len, yebeja' le'e lo yežlyó chele,

na' wchi'a le'e zí'to'že gan že' yežlyó Babilonia.

⁴⁴ 'Katen' wnníta'gak xa xto'žo ka' lo latje dach, na' gota' to yo'o laže' chégake' gan wdape chí'igake' da' bchi'le Dios, dan' gok bian' Dios wzóalene' légake'. Béngake' yo'o lažen' kan Dios gože' Moisés gonen', katen' gože' le' gonen' kan nak dan' ble'ele', da' bloe'el Dios le' law ya'a na'.

⁴⁵ Lezka' bdégake' yo'o lažen' lo na'gak zí'ngake' ka' na' zejte že na' xa xto'žo ka' bedjwá'gaken' lo yežlyó nga, katen' wzoalen Josué légake', na' beká'agake' yežlyón' lo na'gak benách zi'to' ka', benne' ka' blag Dios lawgak xa xto'žo ka'. Ki béngake' yiz zan kate' bžinte že wzóa Dabí.

⁴⁶ Dios wyáz laže'e Dabín', na' le' wnnable' Diosen' we'e le' latje gone' to yo'o gan soa Dios che Jakob.

⁴⁷ Diosen' bi bi'e le' latje, san Salomón, zín Dabín', bene' to yo'o che Diosen'.

⁴⁸ Ki bene', la'kze bi zoa Dios, Benne' wak zenle'e, to lo yodo' da' bengak benách ka'. Kan nak da' ni wnná to benne' bchalje' lo wláz Dios, katen' wnné':

⁴⁹ Ya'abá chia' naken ga ži'a zna bi'a

na' yežlyó naken ga zzoa' ni'a.

Ki wnná Xanžon': ¿Gonkzle le'e to liža'?

¿Zoakze to latje gan žon byenen yezi' laža'a?

⁵⁰ ¿Kege len na'kza' bena' yógo'te da' ki?

⁵¹ Naž Esteban na' gože' benne' yodo' wchi'a laže' ka', na' wnné':

—Le'e, benne' choch laže' ka', bi be žazen lo yichj lázdo'le. Nak zižje yichj lázdo'le kan žak chegak benách ka' bi zej nónbí'e Dios. Zží'itezle che Dios Be' La'y. Kan bengak xa xto'le ka', lezka' žonle le'e.

⁵² Xa xto'le ka' wžía láže'gake' yógo'te benne' ka' bcháljgake' lo wláz Dios. Lezka' bétgake' benne' ka' wnnágake' zga'ale kan žala' la' Benne' Criston', Benne' Chawe', na' na'a, katen' bla' Benne' Chawen', le'ekze betle-ne' len na'gak benne' ka' bdá'gake' Le' le'e yag kroze.

⁵³ Le'ekze nzi' lo na'le da' bsedle Dios, dan' bdegak wbás che ya'abá ka' lo na'gak xa xto'le ka', san bi žonle kan znnan.

Žótgake' Esteban

⁵⁴ Kate' benne' yodo' wchi'a laže' ka' béngkle' da' ki, naž bžá'ale'egake' Esteban, na' lo yeľa' zža'a chégake' le' bxej láygake'.

⁵⁵ Naž Esteban na' bwie' ya'abale, na' zoa_{len} Dios Be' La'y le', ble'ele' latje baní' gan zoa Dios, na' lezka' Jesusen', zie' kwit li ža che Dios gan nak blo.

⁵⁶ Naž wnné':

—Le wia nga. Zle'ela' nyaljw ya'abá, na' ze Benne' Golje' Benách kwit li ža che Dios.

⁵⁷ Naž benne' yodo' wchi'a laže' ka' bséjwgake' nággake', na' wžéžeya'agake' zižje, na' tzen belbága'gake' le'.

⁵⁸ Wléjgake' le' na'le žoa'a yežen', na' bžé'egake' le' yej. Benne' ka' besbága'gake' Esteban na' zia bségake' laže' želxóa yéngake' gan nak xni'a to benne' lie' Saulo katen' bžé'egake' Esteban na' yej.

⁵⁹ Kate' ne zžé'egake' Esteban na' yej, le' bliže' Dios, na' wnné':

—Xana' Jesús. Wzí' be' nakkza'.

⁶⁰ Naž byechwe', na' bzoa zibe'. Wnnié' zižje, na' wnné':

—Xan. Bi yesbago'o légage' doła' ni.

Kate' beyož bchalje' da' ni, na' gote'.

8

Saulo zbia laže'e benách ka' che Benne' Cristo

¹⁻³ Saulo bénlene' tzen benne' ka' bétgage' Esteban.

La' na'ze benne' ka' zka'n zéngake' Dios, na' žejlé'gake' che Jesusen', biá'gake' Esteban, na' bejkáche'gake' le'. Belbéželi'e chie'.

Kate' ža ka' benne' judío ka', benne' ka' bi žejlé'gake' che Jesusen', belbía láže'li'e benách ka' che Benne' Criston', benne' ka' zej nnite'e lo yež Jerusalén. Lezka' Saulo wžia laže'e benne' ka' žejlé'gake' chie' Le'. Wyoé'e lížgake' ka', na' beᵑwe' benne' byo ka', na' no'le ka', na' bsejwe' légage' liž ya.

Naž yeláte'ze ka' bdachgak benne' ka' žejlé'gake' che Benne' Criston', belgáselase' dot gan nbab Judea, na' gan nbab Samaria, na' légakze benne' wbás ka' bseła' Benne' Criston' bgá'ngake' lo yež Jerusalén.

Zžin diža' chawe' gan nbab Samaria

⁴ Benne' ka' belgáselase' jake' yógo'te latje, na' bzégake' diža' chawen'.

⁵ Naž Lip, to benne' žónlene' tzen benne' ka' belgáselase', wyeje' gan nbab Samaria, na' bzoa lie' che Benne' Criston'.

⁶ Bdobgak benách Samaria ka', na' dot láže'gake' bze nággake' da' wnná Lipen', dan' béngkle' xtiže'e, na' blé'egekle' da' zej nak bia' ka' da' žone'.

⁷ Ka' goken, dan' bene' ga bežojgak be' zan, be' xiwe' ka' zej yo'o benách ka', na' belbéžeya'an zižje, na' beyakgak benne' zan, benne' yižwé' ka', benne' ka' bi gok sá'gake', na' benne' ka' gok nyokgak ni'a ná'gake'.

⁸ Ka' goken, bebégekke benne' ka' nníta'gake' lo yežen'.

⁹ Wzóa to benne' lie' Smon ga na'. Nake' benne' zga'ale goke' benne' wžá' wnné ya'a lo yežen', na' ben láže'le' benne' Samaria ka', na' lekze' wnné nake' benne' wak zente.

¹⁰ Yógo'te benne' ka' bze nággake' che benne' ni, gan zzo law benne' gaxjw ka', na' zejte benne' blo ka', na' wnná'gake': "Benne' ni, nzi' lo ne'e yela' wak zen che Dios."

¹¹ Ka' goken, wdápegake' le' ba la'ne, dan' scha ba ben láže'le' légake' len yela' wžá' wnné ya'a chie'.

¹² Kate' bejlé'gake' da' bzoa li Lipen' che diža' chawen' kan zna bia' Dios, na' kan nak che Jesús, Benne' Criston', naž bezóagake' nis, benne' byo ka', na' no'le ka'.

¹³ Lezka' Smon na' bejli'e che Jesusen', na' bezóe' nis, na' wdáteze' tzen len Lipen'. Kate' ble'ele' yela' wak zen ka' da' zej nak bian' da' žon Lipen', bebanle Smon na'.

¹⁴ Kate' benne' wbás ka' bsela' Benne' Criston', benne' ka' nníta'gake' lo yež Jerusalén, béngkle' kan goken, benne' ka' zej nbabe' Samaria ba nzi' lo ná'gake' xtiža' Dios, naž bséla'gake' Bedw len Zwa ga na'.

15 Kate' Bedon' len Zwan' bžingake' ga na', naž góta'yoegekle' Dios lo wĺáz benne' ka' žejlé'gake' che Benne' Criston', nich yedjsoalen Dios Be' La'y lé'gake'.

16 Kate' bžinte ža na', bi na' yedjsoalen Dios Be' La'y lé'gake'. Bezóazegake' nis nich gák'gake' toze len Xanžo Jesusen'.

17 Naž Bedon' len Zwan' belxóa ná'gake' benne' Samaria ka'. Góta'yoegekle' Dios, na' bedjsoalen Dios Be' La'y lé'gake'.

18 Kate' bl'e'el Smon, bennen' goke' wžá', dan' go-ken katen' benne' wbás ka' bseła' Benne' Criston' belxóa ná'gake' benách ka', bedjsoalen Dios Be' La'y lé'gake', na' gónele' chizjwe' lé'gake' mežw,

19 na' gože' lé'gake':

—Benn yela' wak ni chia', nich kate' xoa na'a nóte'teze benne', yedjsoalen Dios Be' La'y le'.

20 Naž Bedon' gože' le', na' wnné':

—Kwia yi' mežw chion' tzen len le', dan' žeklo' len mežw si'o yela' wak che Dios.

21 Bi nako' zi gónleno' da' ni tzen, dan' yichj lazdo'o bi naken chawe' law Dios.

22 Beyát laže' che da' kegle da' žono', na' góta'yoele Dios, cha' yenít lawe' chio' da' ni da' zza' lažo'o.

23 Zle'ela' nbago'o zia, na' nžejo' lo yelj che da' xiwe'.

24 Naž beží'i Smon na', na' gože' lé'gake':

—Le wĺíž Dios, na' le gáta'yoele Xanžon' ni'a chia' neda' nich bi gak chia' nitó da' ba wnnale.

25 Kate' Bedon' len Zwan' beyóž bzoa lígake' che Benne' Criston', na' bsédgekle' xtiža' Dios lo yežen', naž lezka' bcháljgake' che diža' chawen' gan zej

nnita' da' zan lažgak benne' Samaria ka', na' wdé na' beyéjgake' lo yež Jerusalén.

Lip zcháljlene' to benne' nbabe' yežlyó Etiopía

26 Naž to wbás che ya'abá bcháljlene' Lip, na' gože' le':

—Wzó ža', na' wyéj zaka' gan zde wbíž byo' zag ka'. Žino' gan zla' nez da' zejen Jerusalén, na' zejten yež Gasa, nezen' zden latje dach.

27 Naž wyó'o Lipen' nez, na' zeje' lo nezen', na' bejchage' to benne' nbabe' yežlyó Etiopía, benne' wbíž. Lo yežlyó Etiopía na' nake' benne' blo law Kandase, no'len' zna bi'e benách Etiopía ka', na' žape chi'i benne' ni yógo'te yela' wnni'a che no'len', dan' žen' liže'. Wyéj benne' ni lo yež Jerusalén nich bka'n zene' Dios.

28 Na'a, zeyeje' laže', na' ži'e lo karret chie', na' žole' da' nyejw le'e yiche kan wnná Isaías, bennen' bchalje' lo wláz Dios ža ni'te.

29 Naž Dios Be' La'y gože' Lipen', na' wnné':

—Wbiga' gan zej karreten', na' wyéjlenen.

30 Kate' ba wbiga' Lipen' ga na', benle' che benne' wbižen'. Žole' da' nyejw le'e yiche dan' wnná Isaíasen'. Lipen' gože' le':

—¿Žejni'ilo' dan' žolo'?

31 Beží'i benne' Etiopía na', na' wnné':

—¿Nakx gak chejni'ılan' cha' bi zoa no benne' wzejni'ile' neda'?

Naž góta'yoele' Lipen' kwene', na' kwé'lene' le' tzen lo karreten'.

32 Dan' nyejw le'e yiche dan' žole', znnan ki:

Ka to zila'do',
bché'gake' Le' nich gótgake' Le',

na' ka zıla'do',
 bia bi zbéžeba' kate' zchóggake' yícha'ba',
 lezka' ben Le', bi bsaljw žoe'e, na' bi be wnné'.

³³ Bzóagake' Le' chela'ale,

na' bi biá'gake' latje no benne' wchi'a laže'e Le'.

¿Nozke benne' gak wlo'e'ele' zia da' zej nbaga'
 benne' wlaš chie' ka'?

Légakkze' bétgake' Le'.

³⁴ Naž benne' wbižen' wnnable' Lipen', na' gože'
 le':

—Žáta'yoela' le' wzejni'ilo' neda'. ¿Nož benne'
 wnná bennen' bchalje' lo wlaš Dios da' ni kan nak
 chie'? ¿Bchalje' chekze', o che benne' yoble?

³⁵ Naž len la' diža' nize wzó law Lipen', na' bze-
 jni'ile' le' diža' chawen' kan nak che Jesusen'.

³⁶ Katen' zej yoe'e nez zjake', bžíngake' gan de nis.
 Naž benne' wbižen' gože' Lipen', na' wnné':

—Bwia nga. Že' nis nga. ¿Wakkze yezóa' nis?

³⁷ Lipen' gože' le':

—Cha' žejli'o dot lažo'o, gak yezó' nis.

Le' beži'e, na' wnné':

—Žejli'a che Jesús, Benne' Criston', nake' Zi'n
 Dios.

³⁸ Naž wleke' karret chien' žize, na' žoptie'
 bétjgake', na' wyázgake' lo nisen'. Naž Lipen' bezóe'
 benne' wbižen' nis.

³⁹ Kate' bežójjake' lo nisen', Dios Be' La'y bechi'e
 Lipen', na' biž ble'el benne' wbižen' le'. Naž beyoé'e
 nezen', zeyeje', na' žebele'.

⁴⁰ Kate' ba žakbe'el Lipen', ba zoe' lo yež Asoto.
 Wdíe' yógo'te yež ka' zej nnitan' ga na', na' bchalje'
 diža' chawen' ga bžintie' lo yež Sesarea.

9

Saulo žeyake' che Benne' Cristo

¹ Xakte na' bi bsan Saulo zbia laže'e benne' ka' žejlé'gake' che Xanžon', na' gónele' gote' lé'gake'. Nich gone' ki wyeje' law bxoz blo,

² na' wnnable' le' gone' to yiche wnná bia' da' chjo'e lawgak benne' wnná bia' ka' chegak yo'o ka' gan zdobgak benne' judío ka' nich yéngkle' xtiža' Dios, benne' ka' nníta'gake' lo yež Damasko, na' cha' chejxake'e benne' byo ka', o no'le ka' ga na', benne' žejlé'gake' che Jesusen', na' gak yechi'e lé'gake' zej nžeje' lo yež Jerusalén.

³ Kate' Saulon' len benne' ka' žónlengake' le' tzen, ne zej yoe'e nezen' zjake', na' kate' za' žíngake' lo yež Damaskon', ka' gaze wza'ni'le'e to baní' da' zan' ya'abá, dan' wza'nín' gan zjake'.

⁴ Naž Saulon' bgo'ne' lo yo, na' benle' chi'i to benne' ži'e le':

—Saulo, Saulo, žbiz chen' zbia lažo'o neda'?

⁵ Saulo wnnable' Le', na' wnné':

—žNož Le', Xan?

Le' wnné':

—Naka' Jesús na'kze, Bennen' zbia lažo'o. Žsaka' zi' kwino', dan' zži'o chia'. Žak chio' kan žak che beže, bia žsaka' zi' kwinba' kate' zlibba' yag ntoche' da' žóngkle'-ba' zi'.

⁶ Naž Saulon' wzízi'le'e, na' bžebe'. Wnné':

—Xan, žbiz žénelo' gona'?

Xanžon' gože' le':

—Wyase, na' wyáz lo yežen', na' seła'a to benne' gan so', benne' wzenle' le' da' žala' gono'.

⁷ Bžébegak benne' ka' zjáklene' Saulon' tzen, dan' béngkle' chi'in', la'kze bi blé'egekle' nitó benne'.

⁸ Naž beyás Saulon', na' kate' bᵾá' yej ɭawe', bi be zɭe'ele'. Che ɭen béxwgake' ne'e, na' bché'gake' ɭe' ɭo yež Damaskon'.

⁹ Saulon' wzóe' ga na' chonne ža nchoɭ yej ɭawe', na' bi be we'j bdawe'.

¹⁰ ɭezka' Ananías, to benne' žejli'e che Benne' Criston', zoe' ɭo yež Damaskon', na' Xanžon' bɭoe'e ɭawe' gan zoe' ɭo da' bɭe'e dáwe'le', na' gože' ɭe':

—Ananías.

ɭe' bechebe', na' wnné':

—Zoa' nga, Xan.

¹¹ Xanžon' gože' ɭe':

—Wzó ža', na' wyéj gan nak nezen' nzin' Nez ɭi, na' ɭo liž Judas wnnáb cha' zoa Saulo, benne' Tarso, ga na'. Žáta'yoele' Dios ɭo yo'on'.

¹² Ba bɭe'e dáwe'le' za' to benne' lie' Ananías, na' choe'e gan zoe', na' xoa ne'e ɭe' nich yeyaljw yej ɭawe'.

¹³ Naž beží'i Ananías na', na' gože' ɭe':

—Xan, benne' zan ba bzéngkle' neda' kan žon bennen', dan' benɭe'e da' zia chegak benne' ka' žejlé'gake' chio', benne' ka' nníta'gake' Jerusalén.

¹⁴ ɭezka' ze'e nga, na' ɭo wláz bᵾoz wnná bia' ka' nzi' ɭo ne'e yeɭa' wnná bia' goxwe' yógo'te benne' ka' zcháɭɭengake' Dios ni'a che Lo'.

¹⁵ Naž Xanžon' gože' Ananíasen', na' wnné':

—Wyéj, dan' wžekza' neda' bennen' nich wzóa lie' chia' neda' ɭawgak benách zi'to' ka', na' ɭawgak benne' ka' zɭna biá'gake' ɭégake', na' ɭezka' ɭawgak benách Israel ka'.

¹⁶ Wɭoe'ela' ɭe' da' zan da' sáka'li'e ɭo wlaza' neda', katen' gone' xchina'.

17 Naž Ananíasen' wyeje' ga na', na' wyoé'e yo'on'.
Bxo̱a ne'e Saulon', na' gože' le':

—Bicha'a Saulo, X̱anžo Jesús, Bennen' bḻoe'e lawe'
lo nez gan zo'o, bsele'e neda' nich yeyaljw yej lawo',
na' nich yedjsoalen Dios Be' La'y le'.

18 La' na'ze da' zej naken ka zeza' bel ka'
béxjwgaken lo yej lawe', na' la' beyáljwte yej lawe'.
Naž wzó ža' Saulon', na' bezóe' nis.

19 Wdé na' wej bdawe', na' beyák laže'e. Ka
chope chonne ža wzóalene' benne' ka' žejlé'gake'
che Benne' Criston', benne' ka' nníta'gake' lo yež
Damasko.

Saulo zzoa lie' che Benne' Cristo lo yež Damasko

20 La' wzó lawte Saulo zzoa lie' che Benne' Criston'
gan nak lo yo'o gan zdobgak benne' judío ka' nich
yéngkle' x̱tiža' Dios, na' wnné':

—Jesús na'kze nake' Zi'n Dios.

21 Bebán láže'gak yógo'te benne' ka', benne'
žyelenle' chie', na' wnnágake':

—¿Kege benne' ni bennen' bžia yi'e benne'
ka' nníta'gake' lo yež Jerusalén, benne' ka'
zcháljlengake' Dios lo la Jesusen? Nich gone' ki
bḻe'e ga ni, nich wchi'e légage' zej nžeje' lawgak
bxoz wnná bia' ka' nníta'gake' lo yež Jerusalén.

22 Saulon' gok chochže', na' bene' ga wže'
zédgekle benne' judío ka' nníta'gake' lo yež
Damasko, dan' bḻoe'ele' légage' Jesús na'kze nake'
Benne' Criston', Bennen' žx̱en láže'gake' yedjnná
bi'e légage'.

Želá Saulo lo na'gak benne' judío ka'

23 Kate' ba gok zan ža, naž benne' judío ka'
béngake' toze diža' gótgake' Saulon'.

24 Dot ža dot yele benne' judío ka' wžé' náwgake' le' gan zdégake' lo ze'e da' žape chi'in yežen', nich gótgake' le', san gókbe'ele Saulon' da' žénegekle' góngake' chie'.

25 Naž benne' ka' žejlé'gake' che Benne' Criston' bché'gake' Saulon' žel, na' belwé'e le' to lo xkwit zen da' nžejen do, na' btínnegake' le' na'le lo ze'en' dan' žape chi'in yežen'.

Žežín Saulo lo yež Jerusalén

26 Kate' bežín Saulo lo yež Jerusalén, gónele' gónlene' tzen benne' ka' žejlé'gake' che Benne' Criston', san yógo'tegake' bžébegake' le', dan' bi žejlé'gake' žejlé' Saulon' che Benne' Criston'.

27 Naž Bernabé bchi'e Saulon' gan zej nnita' benne' wbás ka' bsela' Benne' Criston'. Bzenle' légake' kan gok che Saulon', na' kan ble'ele' Xanžon' lo nez, na' Xanžo na'kze bcháljlene' le', na' kan ben Saulon' lo yež Damasko, len yela' wechóg laže' bzoa lie' che Jesusen'.

28 Naž Saulon' wzóalene' légake' lo yež Jerusalén, na' bénlene' légake' tzen.

29 Len yela' wechóg laže' Saulon' bzoa lie' che Xanžon', na' bdil diže'e len benne' judío ka', benne' ka' zcháljgake' diža' griego, na' légake' gónegekle' gótgake' le'.

30 Kate' lježžo ka', benne' žejlé'gake' che Benne' Criston' gókbe'egikle' da' ni, na' bché'gake' Saulon' lo yež Sesarea, na' bséla'gake' le' lo yež Tarso, da' naken laž Saulon'.

31 Naž gok chawe' chegak yógo'te kwe' benách ka' che Benne' Criston', benne' ka' nníta'gake' dot gan nbab Judea, na' gan nbab Galilea, na' gan

nbab Samaria, na' gok chóchgake'. Bžébegake' Xanžon', na' belyane' dan' gokl̄en Dios Be' La'y légake'.

Bedw žeyone' Eneas

³² Yetó da' goken, kate' Bedw ne žejwíe' lježžo ka', bl̄e' gan zej nnita' benne' ka' žejl̄é'gake' che Jesusen' lo yež Lida.

³³ Bejxake'e to benne' lie' Eneas ga na', na' ba gok xono' yiz die' lo da'a dan' de'e yižwé', na' bi žak se'e.

³⁴ Bedon' gože' le':

—Eneas, Jesús, Benne' Criston', žeyone' le'. Wyase, na' betób da'a chion'.

L̄a' wyaste Enéasen'.

³⁵ Yógo'te benne' ka' nníta'gake' lo yež Lida, na' lo yež Sarón, bl̄é'egekle' le', na' bejl̄é'gake' che Xanžon', na' beyákake' chie'.

Žat Dorkas, na' žebane'

³⁶ Yetó da' goken, lo yež Jope wzóa to no'le žejli'e che Benne' Criston', no'len' lie' Tabita, na' kan nak diža' griego lie' Dorkas. No'len' bene' zan da' zej naken chawe', na' da' žákl̄engaken benne' yache' ka'.

³⁷ Da' goken ža na', wdá' Dorkasen' yižwé', na' gote'. Wdé bdíbgake' le', bdíxjwgake' le' to lo yo'o gan nak da' chope kwia.

³⁸ Dan' že' yež Jopen' gawze gan že' yež Lida gan zoa Bedon', benne' Jope ka', benne' žejl̄é'gake' che Benne' Criston', béngekle' zoa Bedon' ga na'. Che len bséla'gake' chope benne' gan zoe'. Góta'yoegekle' le', na' belyi'e le':

—Bi želo' sá'l̄eno' neto'.

³⁹ Naž la' wzó ža'te Bedon', na' wyéjlene' légake'. Katen' bžine' ga na', la' belche'tie' le' gan nak lo yo'o gan de no'le gat na'. Naž no'le wzebe ka' bdóbgake' dot kwite', na' želbeže'. Blož'egekle' le' laže' ka' chegak benne' byo ka', na' laže' chegak no'le ka', da' ka' ben Dorkasen' kate' ne wzóalene' légake'.

⁴⁰ Naž Bedon' bebeje' yógo'te benne' ka' nníta'gake' ga na' na'le. Naž bzoa zibe', na' bcháljlene' Dios. Byeche' gan de Dorkasen', na' wnné':

—Tabita, wyase.

La' bxa'te yej law Dorkasen'. Kate' ble'ele' Bedon', la' wyastie', na' wži'e.

⁴¹ Bedon' be~~x~~w'e' ne'e, na' bchise' le'. Naž bliže' benne' ka' žejlé'gake' che Jesusen', na' lezka' no'le wzebe ka', na' bejzíte' Dorkasen' lávgake', ba bebane'.

⁴² Kan gok da' ni wzé diža' chen dot lo yež Jope, na' bejle'gak benne' zan che Xanžon'.

⁴³ Zan ža bga'n Bedon' lo yež Jopen' lo liž Smon, to benne' žon chawe'e yid za beže.

10

Da' ben Bedw lo liž Kornelio

¹ Wzóa to benne' yež Roma lie' Kornelio lo yež Sesarea, na' zchi'e to gaywá' benne' žjake' lo wdíle, benne' ka' légake' Benne' Italia Žjake' Lo Wdíle.

² Kornelion' zka'n zene' Dios, na' zžebe' Le'. Yógo'te benne' ka' nníta'gake' liže' žónlengake' le' tzen. Kornelion' znezjwe' mežw zan da' žáklenen benne' yache' ka', na' zcháljlenteze' Dios.

³ Žedá chonne Kornelion' bl̄e'e dáwe'le' wyó'o to wbás che ya'abá gan zoe'. Wbasen' gože' le':

—Kornelio.

⁴ Bžebe Kornelion'. Bwie' wbás che ya'abán', na' gože' le':

—¿Biz̄ yi'o neda' X̄an?

Wbás che ya'abán' gože' le', na' wnné':

—Dios ženle' da' zchálj̄l̄eno'-ne', na' nnézkzele' da' žono', kan žák̄l̄eno' benne' yache' ka'.

⁵ Na'a, žala' selo'o benne' ka' chjake' lo yež Jope, nich chejlížgake' to benne' lie' Smon, na' lezka' lie' Bedw.

⁶ Bennen' zoe' liž to benne' žon chawe'e yid za beže, na' lezka' lie' Smon, na' zoa liže' žoa'a nido'. Bedon' wzenle' le' da' žala' gono'.

⁷ Kate' ba bezá' wbás che ya'abán', wbasen' bchálj̄lene' le', naž Kornelion' bliže' chope bi' wen žin chie' ka', na' to benne' žeje' lo wdile, benne' zka'n zene' Dios, na' žónl̄ene' tzen benne' ka' nníta'gake' liž Kornelion'.

⁸ Kate' beyož bzenle' légake' yógo'te dan' goken, bsele'e légake' lo yež Jopen'.

⁹ Ža chope ža, katen' zej yoe'e nez, na' za žíngake' gan že' yež Jopen', la' na'ze wžén Bedon' yíchjo'ole nich wchálj̄lene' Dios, ne nak wawbíž.

¹⁰ La' na'ze wdón Bedon', na' gónele' gawe'. X̄ak žsi'ni'agake' da' gawe', bl̄e'e dáwe'le'.

¹¹ Bl̄e'ele' nyaljw ya'abá, na' to da' naken ka to laže' žeje z̄en žetjen gan zoe', na' nžejen dap kwe'te.

¹² Žiagak bia yix̄e' ka' law lažen', na' zan kan zej nakba', bia ka' zej nnita' tape ni'a ná'gakba', na' bia ka' želzobe kwíngakba' lo yo, na' bia ka' zoa x̄ilgakba'.

¹³ Naž benle' chi'i to benne' ži'e le':

—Bedw, wzó ža'. Bet-ba', na' bdaw-ba'.

¹⁴ Beží'i Bedon', na' wnné':

—O'o, Xan. Batkle bdawa' da' bi žala' gawto' o da' bi naken chawe'.

¹⁵ Da' bežope chi'i benle' chi'i bennen', na' gože' le':

—Da' ben chawe' Dios, bi nnio' chen: “Bi naken chawe'.”

¹⁶ Chonne chi'i gok da' ki, na' naž laže' zen na' la' beyepten ya'abá.

¹⁷ Kate' ne žek zedle Bedon', na' žezá' laže'e biz zeljás dan' ble'e dáwe'le', benne' ka' bseła' Kornelion' bžingake' ga na', na' wnnábgake' gan zoa liž Smon na'.

¹⁸ Kate' bžingake' ža yo'on', blížgake' benne' ka' nníta'gake' ga na', na' wnnábgekle' légake' cha' zoa to benne' lie' Smon ga na', bennen' lezka' lie' Bedw.

¹⁹ Kate' ne žezá' laže' Bedon' kan nak dan' ble'e dáwe'le', Dios Be' La'y gože' le', na' wnné':

—Bwia nga. Ba bžingak chonne benne' ka' nga, na' žílgake' le'.

²⁰ Wzó ža' na'a. Betj zan yo'o. Bi gak chope lažo'o chéjleno' légake', dan' bseła'a nedkza' légake'.

²¹ Naž betj Bedon' zan yo'o gan zej nnita' benne' ka' bseła' Kornelion', na' gože' légake':

—Neda' bennen' žiljle. ¿Biz chen' za'le nga?

²² Bechébegake', na' belyi'e le':

—Kornelio, bennen' zchi'e benne' ka' žjake' lo wdile, bsele'e neto'. Nake' benne' chawe', na' zžebe' Dios. Yógo'te benne' judío ka' žápegake' bennen' ba la'ne, na' zej nži'ile' le'. Yetó da' goken, to wbás che ya'abá bcháljlene' le', na' gože' le' sele'e benne' ka' yedjlížgake' le' yido' liže' nich yenle' da' nno'.

23 Naž Bedon' wloé'e légage' lo yo'o, na' bi'e gan gá'ngake'. Kate' za' ža'ní' yetó ža, wyase Bedon', na' wyéjlene' légage'. Ba le lježžo ka' bėnlengake' le' tzen, benne' ka' nníta'gake' lo yež Jopen'.

24 Ža chonne ža, bžíngake' lo yež Sesarea. Ba zoa Kornelion' zbeze' légage', na' ba btobe' biche'e ka', na' lježe' ka', benne' ka' nží'ižele', gan nak liže'.

25 Kate' wyáz Bedon' li'a, bžoj Kornelion' lo yo'on', na' bejchage' le'. Bzoa zibe' xni'a Bedon', na' bka'n zene' le' kan žonžo che Dios na'kze.

26 Bedon' besó že'e le', na' gože' le':

—Wzó ža'. Lezka' benne' yežlyó nga naka' kan nako' le'.

27 Kate' ne zchalje' da' ni, wyo'ote Bedon' lo yo'on', na' bejxake'e zej ndobe benne' zan ga na'.

28 Naž Bedon' gože' légage', na' wnné':

—Le'e nnézkzelele da' bchi'le Moisés, dan' znnan bi žala' gonlen to benne' judío tzen o chó'olene' to benne' zi'to'. Na'a, Dios ba bloe'ele' neda' bi žala' nnia' che nitó benne' nake' ka'ze o bi nake' chawe'.

29 Che len, kate' bližle neda', la' bidtia', na' bi gok chope laža'a. Na'a znnaba', žbiz chen' wnele neda'?

30 Naž bechebe Kornelion', na' wnné':

—Ba gok tape ža ka zoažo na'a, žedá chonne, kate' ne žona' wbás, na' žliža' Dios lo liža' nga, ble'ela' to xkwide' byo. Bloe'e lawbe' lawa' neda', nákwbe' laže' da' žákti'ten.

31 Gožbe' neda', na' wnnabe': “Kornelio. Dios ženle' da' znnablo'-ne', na' nnezle' da' žono', kan žákleno' benne' yache' ka'.

32 Na'a, bseła' benne' ka' lo yež Jope nich chejnnégake' to benne' lie' Smon, na' lezka' lie' Bedw. Bennen' zoe' gan nak liž to benne' žon

chawe'e yid za beže, na' lezka' lie' Smon. Zoa liž bennen' žoa'a nido'. Kate' la' Bedon' ga zo' ni, wzenle' le' diža' chawen'."

³³ Ka' goken, la' bséla'tia' benne' ka' chejtílgake' le', na' chawe' beno' bido' gan zoato' ni. Che len zoato' yógo'teto' nga, na' ndobto' law Dios nich wzé nagto' yógo'te da' ye' Dios le' wzenlo' neto'.

Da' wnná Bedw liž Kornelio

³⁴ Naž wzó law Bedw zchalje', na' wnné':

—Da' li žejni'ila' na'a, Dios bi zwié' yela' znnenze chegak benách ka', san tlebe kan zle'ele' žo'o.

³⁵ Žaz laže' Dios benách ka' nníta'gake' dot yežlyó nga, benne' ka' zžébegake' Le', na' žóngake' da' naken chawe'.

³⁶ Dios bdie' xtiže'e lo na'gak benne' Israel ka', na' bsele'e to benne' bzoa lie' che diža' chawen' chie', da' žonen ga zga'n chawe' benách ka', na' bžinen chežo lo na' Jesús, Benne' Criston'. Lekze' nake' Xanžo yógo'težo.

³⁷ Le'e nnézkzelele da' goken gan nbab Judea, dan' wzó law goken gan nbab Galilea wdé bchalj Zwa nich yezóagak benách ka' nis.

³⁸ Nnézkzelele kan ben Dios che Jesusen', Benne' Nasaret. Bsele'e Dios Be' La'y len yela' wak zen chie', na' Le' bénlene' Jesusen' tzen. Nnézkzelele kan wdé', na' kan bene' da' naken chawe', na' beyone' yógo'te benne' ka' belzake'e lo na' da' xiwe'. Ki bene', dan' wzoalen Dios Le'.

³⁹ Na'a, neto' zzoa lito' che yógo'te da' ben Jesusen' gan nbab Judea, na' lo yež Jerusalén, na' kan goken, bétgake' Le', katen' bdá'gake' Le' le'e yag kroze.

40 Naž Dios besbane' Ľe' kate' gok chonne ža nate', na' bene' ga bĽoe'e Ľawe' gan wzoato' neto'.

41 Bi bĽoe'e Ľawe' Ľawgak yógo'te benách ka', san Ľáwzeto' neto' bĽoe'e Ľawe'. Dios wžekze' neto' ža ni'te nich wzóa lito' che Jesusen', na' we'j bdáwĽento' Ľe' tzen wdé bebane' Ľo yela' got.

42 Dios gože' neto' wzóa lito' chie' Ľe' Ľawgak benách ka', na' zzoa lito' che Benne' Criston', na' znnato' nake' Bennen' bzoakze Dios nich wchi'a Ľaže'e benne' ban ka', na' benne' gat ka'.

43 Ľezka' yógo'te benne' ka', benne' bcháljgake' Ľo wláz Dios ža ni'te, bzoa lígake' che Jesusen', na' wnnágake': “Yógo'te benne' ka' chejlé'gake' chie' Ľe', Dios yenít Ľawe' doĽa' da' zej nbage'e ni'a che da' bene' Ľe'.”

Dios Be' La'y žedjsóalene' benne' zi'to' ka'

44 Kate' ne zchalj Bedw da' ni, Ľa' bžinte Dios Be' La'y, na' bedjsóalene' légake', yógo'te benne' ka' belyenle' dan' bchalj Bedon'.

45 Bebán Ľáže'gekle benne' judío ka', benne' ka' žejlé'gake' che Benne' Criston', na' bžíngake' ga na' tzen Ľen Bedon', dan' Dios Be' La'y, Benne' bseĽa' Xažo Dios, bedjsóalene' benne' ka' bi zej nake' judío.

46 Ki béngake' dan' béngekle' zchaljgak benne' zi'to' ka' diža' yoble, na' zka'n zéngake' Dios.

47 Naž bchalj Bedon', na' wnné':

—¿Wak no benne' wžóngake' benne' ki nich bi yezóagake' nis? Nak bia' Dios Be' La'y bedjsóalene' légake', kan bedjsóalene' žo'o, benne' judío ka'.

48 Wnná Bedon' yezóagake' nis dan' nzi' Ľo ná'gake' Xanžo Jesús. Naž benne' ka' góta'yoegekle' Bedon' gá'nĽene' légake' chope chonne ža ka'.

11

Da' wnná Bedw lawgak benne' judío ka', benne' ka' che Jesús lo yež Jerusalén

¹ Béngekle benne' wbás ka' bseła' Benne' Criston' len lježžo ka' nníta'gake' gan nbab Judea, kan benne' ka' bi zej nake' judío wzí' lo ná'gake' xtiža' Dios.

² Kate' bežín Bedw lo yež Jerusalén, na' lježžo judío ka', benne' žejlé'gake' che Benne' Criston', bdil díža'gake' len le'.

³ Belyi'e Bedon':

—ǂBiz chen' wyó'oleno' benne' ka' bi zej nake' judío, na' bdáwleno' légake' tzen?

⁴ Naž wzó law Bedon' zzejni'ile' légake' kan nak dot dan' goken,

⁵ na' wnné':

—Wzóa' lo yež Jope, na' kate' ne zcháljlena' Dios, ble'e dáwe'la' to da' bloe'el Dios neda'. Ble'ela' to da' naken ka' to laže' žeje zen, dan' nžejen dap kwe'te. Betjen zan ya'abá, na' bžinen gan zoa'.

⁶ Katen' bwian', nich le'ela' da' žian lawlen, ble'ela' bia yixe' ka' zej nnita' tape ni'a ná'gakba', bia yixe' snia ka', na' bia ka' želzobe kwíngakba' lo yo, na' bia ka' zoa xílgakba'.

⁷ Benla' chi'i to benne' gože' neda': “Bedw, wzó ža'. Bet-ba', na' bdaw-ba'.”

⁸ Naž goža'-ne': “O'o, Xan. Batkle bdawa' da' bi žala' gawto', o da' bi naken chawe'.”

⁹ Naž da' bežope chi'i bliž benne' ya'abán' neda', na' gože' neda': “Da' ben chawe' Dios, bi nno' chen: bi naken chawe'.”

¹⁰ Chonne chi'i gok da' ni, na' naž dot dan' ble'ela' la' beyepten ya'abá.

11 La' na'ze bžíntegak chonne benne' ža yo'o gan zoa', benne' ka' zej nžoje' lo yež Sesarea. Bsela' to benne' lie' Kornelio légake', na' bedjdílgake' neda'.

12 Dios Be' La'y gože' neda': “Wyejlen légake', na' bi gak chope lažo'o.” Lezka' wzá' lengak žopte lježžo ki neda' tzen, na' wyejto' lo yež Sesarea gan wyo'oto' liž to benne' zoe' ga na'.

13 Bennen' bzenle' neto' da' lé'ele' kate' lá' to wbás che ya'abá lo liže'. Wzié' lawe', na' gože' le': “Na'a bsela' benne' ka' chjake' lo yež Jope, nich chejnnégake' to benne' lie' Smon, na' lezka' lie' Bedw.

14 Bennen' wzenle' le' diža' chawen' kan gak yeló' le', na' lezka' yelagak yógo'te benne' ka' nníta'gake' ližo'.”

15 Katen' wzó lawa' zchájljlena' légake', na' Dios Be' La'y bedjsólene' légake' kan bedjsólene' žo'o zga'ale.

16 Naž bejsá' laža'a da' wnná lanžon', katen' wnné': “Da' li lwa bezóe' benách ka' nis lo nis, san le'e, gak chele da' zloé'ezele yela' žezóa nisen', dan' Dios Be' La'y yedjsólene' le'e.”

17 Che len, cha' Dios bsele'e Dios Be' La'y nich bedjsólene' légake', tlebe kan bene' chežo žo'o, nolžo žejle'žo che lanžo Jesús, Benne' Criston', žnožke neda' wži'a che Dios?

18 Naž, kate' béngkle' da' ni wnníta'gake' žize, na' bka'n zléngake' Dios. Wnnágake':

—Ki naken, Dios žwe'e latje benne' ka' bi zej nake' judío, žeyát láže'gake' nich gata' yela' nban da' zejli kanne chégake'.

Benne' yež Antiokía ka' žejlé'gake' che Benne'

Cristo

¹⁹ Katen' benne' judío ka', benne' bi žejlé'gake' che Benne' Criston', bétgake' Esteban, na' belbía láže'gake' yezika' benne' ka' žejlé'gake' chie', naž bzonnjgak benne' ki, na' góslasgake'. Bejnníta'gake' yež zan gan nbab Fenisia, na' lo yežlyó Chipre, na' lo yež Antiokía, gan bzoa lígake' che xtiža' Dios, san láwgakze benne' judío ka'.

²⁰ Lezka' yezika' benne' ka' bėnlėngake' lėgake' tzen, benne' ka' zej nbabe' yežlyó Chipre, na' benne' yež Sirene ka'. Benne' ki, kate' bžingake' lo yež Antiokía, lezka' bcháljėngake' benne' zi'to' ka', na' bzoa lígake' che diža' chawen' kan nak che Xanžo Jesús.

²¹ Yel'a' wak che Xanžon' wzóalenen lėgake', na' benne' zan bejlé'gake' che Xanžon', na' beyákgake' chie' Le'.

²² Kate' bžin diža' kan gok da' ni, benne' ka' che Benne' Criston', benne' nníta'gake' lo yež Jerusalén, bėngeklen', na' bséla'gake' Bernabé nich cheje' lo yež Antiokía na'.

²³ Kate' Bernabén' bl'e'e lo yež Antiokía, bl'e'ele' da' žonn Dios chėgake', na' bebele'. Goze' lėgake' žala' chejlé'tezgake' che Xanžon' dot láže'gake'.

²⁴ Bernabén' nake' benne' chawe', na' Dios Be' La'y zóalene' le', na' dot laže'e žejli'e che Benne' Criston'. Ni'a che da' bchalj Bernabén', benne' zan lo yežen' bejlé'gake' che Xanžon'.

²⁵ Wdé na', wyėj Bernabén' lo yež Tarso, na' bejdilje' Saulo. Kate' bežel-le'-ne', bchi'e le' lo yež Antiokían'.

²⁶ Dot to yiz wnníta'gake' ga na', na' bėnlėngake' tzen benne' ka' zej nake' che Benne' Criston', na'

bsédgekle' benne' zan ka'. Ło yež Antiokían', benne' ka' žejl'é'gake' che Jesusen' wzí lágake' da' nežw chi'i Benne' Cristiano ka', da' zejlás Benne' Zej Yoe'e Benne' Criston'.

²⁷ Kate' ža ka' bałe benne' ka', benne' zcháljgake' ło wláz Dios, bžójgake' ło yež Jerusalén, na' bžíngake' ło yež Antiokían'.

²⁸ Wzé Agabo, to benne' žónlene' benne' ka' tzen, na' ło wláz Dios Be' La'y bzejni'ile' l'égake', na' wnné':

—Za' gak wbín dot yežlyó nga.

Gok wbín na' katen' zнна bia' Klaudio, benne' Roma.

²⁹ Naž bchebe láže'gak benne' ka' žejl'é'gake' che Benne' Criston', benne' nníta'gake' ło yež Antiokía, séla'gake' ka da' nápegake', da' gáklēnen lježžo ka' nníta'gake' gan nbab Judea.

³⁰ Ki bégake', na' dan' bnéjzjgake', bdégaken' ło na'gak Bernabén', na' Saulon' nich chjwá'gaken' lawgak benne' gole ka', benne' žape chí'igake' benne' ka' che Benne' Criston', benne' nníta'gake' gan nbab Judea.

12

Žótgake' Jakob, na' žséjwgake' Bedw liž ya

¹ Kate' ža ka' Herodes, benne' zнна bi'e, bene' ga bėxwgake' bałe benne' ka' che Benne' Criston', nich wsaka' zí'gake' l'égake'.

² Herodes na' bsele'e benne' ka', na' bétgake' Jakob, benne' biche' Zwa. Bé'gake' le' ya ntoche'.

³ Kate' gókbe'ele Herodes na' wyáz láže'gak benne' judío ka' da' ni, na' bene' ga bėxwgake' Bedw. Gok

da' ni ža ka' kate' žak lni katen' žáwgake' yet xtil da' bi nzi' kwa zichj chen.

⁴ Wdé bėxwgake' Bedon', na' bsėjwgake' le' liž ya, na' bdėgake' le' lo na'gak tape kwe' benne' žjake' lo wdile Wnníta'gake' tape' to to kwe' ka'. Ka' bėngake' nich gape chí'igake' le'. Bžia laže' Herodes na' yebeje' Bedon' lawgak benách ka' te Lni Pasko', lni na' žejdínnegekle' kan ben Dios katen' bebeje' benách judío ka' lo yežlyó Ejipto.

⁵ Ka' goken, wdape chí'igake' Bedon' lo liž ya na', san benne' ka' che Benne' Criston' bcháljłentezegake' Dios, na' wnnábgekle' Le' gáklene' Bedon'.

Dios žebeje' Bedw liž ya

⁶ Kate' za' žin ža žia laže' Herodes yebeje' Bedw liž ya na' nich gote' le', la' že' na'ze de Bedon' ztase', na' zej nnita' chope benne' žjake' lo wdile kwit Bedon', na' nžeje' len chope do ya. Wnníta'gak yebale benne' ka' žjake' lo wdile ža yo'o liž ya na', na' žape chí'igaken'.

⁷ La' na'ze to wbás che ya'abá che Xanžo Dios bløe'e lawe' ga na', na' wza'ni'le'e baní' liž ya na'. Wbás che ya'abán' wdane' le'el sina' Bedon', na' besbane' le', na' gože' le':

—Wyase.

Naž beyéž do yan' dan' nžejen na' Bedon'.

⁸ Wbás che ya'abán' gože' le', na' wnné':

—Bchej li'o, na' blej zelo'.

La' bente Bedon' da' ni. Naž wbás che ya'abán' gože' le', na' wnné':

—Bxoa laže' yeno', na' da len neda'.

9 Bežój Bedon', na' wyéjlene' wbás che ya'abán', san bi žákbe'ele' cha' da' žon wbasen' naken da' li. Gokle' yele z̄nnele'.

10 Katen' ba wdégake' gan zej nnita' benne' nežw ka', na' benne' bežope' ka', benne' žjake' lo wdile, benne' ka' žape chí'igake', na' bžíngake' gan zoa da' naken ya, da' nbagan' gan žó'ogake' liž ya na', gan žežójgake' lo nez che yež. Gan žó'ogake', žakze chen wyaljwn. Kate' bžójgake', belzé'e gan bžíngake' yetó nez, na' wbás che ya'abán' la' bezá'alentie' Bedon'.

11 Naž gókbe'ele Bedon', na' lo yichj lázdo'ze' wnné':

—Na'a nnezla' da' li bselá' Xanžo Dios to wbás che ya'abá chie', na' beslé' neda' lo na' Herodes, na' lo yógo'te da' gónegekle benne' judío ka' góngake' chia'.

12 Kate' ne yo'o nez Bedon', žesá' laže'e kan nak da' goken, na' ble'e ža yo'o liž Lia, xna' Zwa, xkwiden' zoa yetó labe' Markos. Lo yo'on' zej ndobe benne' zan, benne' žejlé'gake' che Benne' Criston', na' zcháljengake' Dios.

13 Katen' bliž Bedon' gan žó'ogake' li'a, bžoj to xkwide' no'le lebe' Rode nich nnezlbe' nožen'.

14 Katen' beyónbia'be' chi'i Bedon', lo yela' žebél chebe' bi bsáljwben', san taríaze beyejbe' lo yo'on', na' bejzenlbe' benne' ka' nníta'gake' ga na', na' wnnabe':

—Zoa Bedon' ža yo'o.

15 Naž belyi'e-be':

—Nak yał yichjo'.

Lebe' chochže ben xtiža'be' naken ki. Naž wnnágake':

—Kege le'. Bxin chelgen'.

16 Xak na' bi wzóa ži Bedon', žliže' benne' ka' nníta'gake' lo yo'on'. Kate' bsáljwgake' yo'o, to belnítzele' katen' blé'egekle' le'.

17 Naž Bedon' bchis ne'e nich nníta'gake' žize, na' bzenle' légake' kan ben Xanžon', bebeje' le' liž yan'. Gože' légake':

—Le chejzenle Jakob, na' lježžo ka' kan goken.

Naž bežój Bedon' ga na', na' wyeje' ga yoble.

18 Kate' za' ža'ní ža na', wžé' zédgekle benne' ka' žjake' lo wdile kan goken, dan' biž yo'o Bedon' liž yan'.

19 Naž bseła' Herodes benne' ka' chejxí'gake' Bedon'. Katen' bi bžélgekle' le', wnnable' benne' ka' žjake' lo wdile, benne' ka' wdape chí'igake' Bedon', dot da' goken. Wdé na' Herodes na' gože' ni'a ne'e ka' gótgake' benne' ka' žjake' lo wdile. Naž bezá' Herodes na' gan nbab Judea, na' wyeje' lo yež Sesarea, gan bga'ne'.

Kan got Herodes

20 Kate' ža ka' benne' yež Tiro ka', na' benne' yež Sidón ka' zdił díža'gake' len Herodes. Zga'ale benne' ka' nníta'gake' lo yežlyó che Herodes na' belsele'e da' žiažje chegak benne' ka' nníta'gake' lo yež Tiro, na' lo yež Sidón, san dan' zža'a Herodes na' légake', biž bi želsele'e chégake'. Naž benne' Tiro ka', len benne' Sidón ka', gókgake' toze, na' bégake' ga bchálj Blasto lo wláz légake' law Herodes na'. Nak Blaston' wen žin blo law Herodes na'. Benne' Tiro ka', len benne' Sidón ka', gónegekle' žíngake' law Herodes na', nich nnábgekle' le' ga'n chawe' díža' bizjw chégake'.

21 Naž Herodes na' bžia bi'e to ža yenle' chégake', na' ža na' wži'e latje chie' gan zchi'a laže'e bi da' žaken, nakwe' to laže' da' zakan', na' bchalje' lágake'.

22 Naž wžéžeya'agak benne' ka', na' wnnágake':

— ¡Kege bénne'ze nga! ¡Dios na'kze zchalje'!

23 La' na'ze to wbás che ya'abá che Xanžo la' be'tie' le' dan' lekze' wži'e yela' zka'n zen da' žala' gaken che Dios. Naž golj bzoga' le'e Herodes na', na' gote' dan' žáwgakba' le'.

24 Naž wzé diža' kan nak che Xanžon', na' belyán benne' ka' nzi' lo ná'gaken'.

Bernabé len Saulo žejcháljgake' diža' chawe' da' nežwchi'i

25 Kate' Bernabé len Saulo ba bdégake' mežwn' da' btobgak benne' ka' che Benne' Criston' lo na'gak benne' gole ka', benne' žape chí'igake' benne' ka' che Benne' Criston', benne' ka' nníta'gake' lo yež Jerusalén, na' bezá'gake' ga na', na' beyéjgake' lo yež Antiokía. Lzka' bché'gake' Zwa, xkwiden' zoa yetó labe' Markos.

13

1 La' ža na'ze wnníta'gak benne' ka' zcháljgake' lo wláz Dios, na' benne' wsedle ka', lo yež Antiokía, benne' ka' zej nbáblene' benne' ka' che Benne' Criston' lo yežen'. Ki lágake':

Bernabé,

Smon, (lezka' lie' Benne' Gasj),

Lusio, (benne' yež Sirene),

Saulo,

Manaén, (benne' bgól-lene' tzen Herodes, benne' zna bi'e gan nbab Galilea).

² Katen' zej ndobe benne' ki law Xanžon', na' žóngake' wbás, Dios Be' La'y gože' légake', na' wnné':

—Le kwej Bernabé len Saulo cheze chia' nich chjéngake' žin na' dan' bliža' légake' góngaken'.

³ Katen' beyož béngake' wbás, na' bcháljǵengake' Dios, naž bxoá ná'gake' chope' ki, na' bséla'gake' légake'.

Wbás ka' zcháljgake' diža' chawe' lo yežlyó Chipre

⁴ Naž Bernabé len Saulo jake' lo yež Seleusia dan' bséla' Dios Be' La'y légake' ga na', na' belbene' to lo barkw da' bchen' légake' gan nak to yežlyó lo nisko' da' nzin' Chipre.

⁵ Kate' bžíngake' lo yež Salamina, bcháljgake' xtiža' Dios ga nak lo yo'o ka' gan zdobgak benne' judío ka' nich yéngkle' xtiža' Dios. Zej nchi'e xkwide' Zwa nich gáklēbe' légake'.

⁶ Kate' beyož wdégake' yógo'te yeždo' ka' zej nni-tan' lo yežlyó Chipren', da' zoan lo nisko', naž bžíngake' lo yež Pafos gan bejxáka'gake' to benne' judío lie' Barjesús. Nake' benne' wžá' wen laže', na' zne' zchalje' lo wláz Dios.

⁷ Benne' ni zóalene' Serjio Paulo, to benne' wnná bia', benne' žejni'ile'. Benne' wnná bian' bliže' Bernabén' len Saulon', dan' gónele' yenle' xtiža' Dios.

⁸ Naž benne' wžán' beži'e chegak Bernabén', na' Saulon', dan' gónele' gone' ga bi chejlé' benne' wnná bian' che Dios. Benne' wžán' lezka' lie' Elimas len xtiža'gak benne' zi'to' ka'.

⁹ Naž Saulon', bennen' lezka' lie' Pablo, bzóa choch lawe', na' zoalen Dios Be' La'y le', bwie' Elímasen',

10 na' gože' le':

—Le', benne' wen laže', na' benne' wen da' kegle. Nako' ka zi'nkze da' xiwe', na' bi zle'elo' chawe' yógo'te da' naken chawe'. ĵBi wsano' da' žono', zži'o che diža' chawen' che Xanžon', na' žsejo' xnez no benne' žénele' chejli'e chie' Le'?

11 Na'a, Xanžo na'kze wsaka' zi'e le', na' chol jej lawo', na' bi le'elo' wbíž bałe ža ka'.

La' wchołte jej law Elímasen', na' wdé' nile na'le, žilje' no benne' goxwe' ne'e, nich wchi'e le'.

12 Katen' benne' wnná bian' ble'ele' da' goken, na' bebanle' kan nak xtiža' Xanžon', na' bejli'e che Benne' Criston'.

Da' ben Pablo len Bernabé lo yež Antiokía gan nbab Pisidia

13 Naž Pablo len benne' ka' žónlengake' le' tzen wžéngake' to lo barkw, na' bezá'gake' lo yež Pafos, na' bžíngake' lo yež Perje gan nbab Panfilia. Lo yežen' xkwide' Zwa blá'alēnbe' léngake', na' beyejbe' lo yež Jerusalén.

14 Wdé na' bezá'gake' lo yež Perjen', na' jake' lo yež Antiokía gan nbab Pisidia. Lo yežen', katen' nak ža la'y chegak benne' judío ka', belyoé'e lo yo'o gan zdóbgake' nich yéngkle' xtiža' Dios, na' lo yo'on' wžé'gake'.

15 Naž to benne' zoe' ga na' bele' to da' bsedle Moisés, na' lezka' to da' wnná to benne' bchalje' lo wláz Dios. Wdé na' benne' wnná bia' che yo'on' bsele'e to benne', na' bcháljlēne' Saulon', na' Bernabén', na' wnné':

—Le'e, lježto' ka'. Cha' nche'le to da' nnale da' wzejni'ilen neto', le nnan.

16 Naž wzó ža' Pablon', na' bchis ne'e nich kwé'gake' žize, na' wnné':

—Le wzé nag da' yapa' le'e, benne' Israel ka', na' le'e, nole zžébele Dios.

17 Xanžo Dios, Bennen' zka'n zengak benne' Israel ka', wžekze' xa xto'žo ka', na' bene' ga belyánli'e katen' gókgake' benne' zi'to' ka' lo yežlyó Ejipto. Wdé na' len yeļa' wak zen chie' bebeje' légake' lo yežlyón'.

18 Choplaj yiz Dios goke' zen laže' len légake' katen' wdágake' dot lo yo biž lo latje dach.

19 Kate' beyož bchinnje' gaže kwe' yež ka' wnníta'gaken lo yežlyó Kanaán, na' bnezjwe' xa xto'žo ka' yežlyó chegak benne' ka'.

20 Wdé na', da' goken tape gaywá' chi yon yiz, Dios bnnite' benne' ka' nich wchi'a laže'e légake' na' zejte wzóa Samuel, bennen' bchalje' lo wláz Dios.

21 Naž belnnable' Dios wzóe' to benne' nich nna bi'e légake', na' Dios bzoe' Saúl, zi'n Sis, to benne' nbáblene' za'só Benjamín ka' nich nna bi'e légake', na' ki ben Saúl na' choplaj yiz.

22 Wdé na' Dios beké'e Saúl na', na' bzoe' Dabí nich nna bi'e légake'. Dios bloe'ele' kan nak Dabín', katen' wnné': “Nnezla' Dabí, zi'n Isaí, žone' da' žaz laža'a neda', na' gone' yógo'te da' žénela' gone'.”

23 Ladjw za'só Dabín', Dios bene' ga golj Jesusen' nich yeslé' benne' Israel ka', kan zga'ale bchebe laže' Dios gone'.

24 Zga'ale kate' bla' Jesusen', bchalj Zwa lawgak yógo'te benne' Israel ka' nich yeyát láže'gake', na' yezóagake' nis.

25 Katen' za' yeyož wchálj Zwan', na' wnné': “¿Nozke žéklele naka' neda'? Bi naka' Benne'

Criston', Bennen' žala' yide'. Le wia nga. Za' la' Bennen' ga zoa' ni, na' neda' bi naka' zi kweja' zele' da' žleje'."

26 'Le'e, ljéža'do' ka', le'ekzle nakle za'só Bran len nole le'e zoale nga, na' zžébele Dios. Dios na'kze bsele'e diža' ni chele nich yelale.

27 Benne' ka' wnníta'gake' lo yež Jerusalén len benne' ka' wnná biá'gake' légake', bi gókbe'egekle' Jesusen' nake' Benne' Criston', na' bi bejní'igekle' da' nyejw le'e yiche dan' wnnagak benne' ka' bcháljgake' lo wláž Dios, žsedlen kan nak che Jesusen', la'kze žólgaken' ža la'y ka', san lo yela' bi žejní'il chégake' béngake' da' benen ga bžin dan' zнна dižan' katen' belchoge' che Jesusen' gate'.

28 La'kze bi bžéljgекle' bi da' nbaga' Jesusen' nich chóggake' chie' gate', san belnnable' Pilato yi'e benne' ka' gótgake' Le'.

29 Kate' beyož béngake' yógo'te da' nyejw le'e yiche kan žala' gaken chie', belétjgake' Le' le'e yag kroze, na' belkache'e Le' lo yežw ba.

30 Naž Dios besbane' Le' lo yela' got,

31 na' zan ža bloe'e law Jesusen' lawgak benne' ka' wdálengake' Le' tžen katen' wdé' gan nbab Galilea, na' ble'e lo yež Jerusalén. Na'a, zzoa ligak benne' ka' chie' Le' lawgak benách ka'.

32 'Ka' naken, lezka' neto' zcháljlento' le'e diža' chawen' kan nak dan' bchebe laže' Dios gone' chegak xa xto'žo ka'.

33 Dan' bchebe laže' Dios gone' chégake', Lekze' bene' ga goken lawžo žo'o, nakžo za'sógake' ka'. Ki bene' katen' besbane' Jesusen', na' goken kan nyejw le'e yiche gan zoa salmo da' chopen', dan'

znnan ki: “Le' nako' Zi'na'. Neda' bzoakza' Le'.”

³⁴ Ka naken, Dios besbane' Le' lo yela' got nich bi kwia yi' belá' žen chie', Dios na'kze wnné' ki: “Wnezjwa' chio' da' ba nez zen da' bchebe laža'a che Dabí.”

³⁵ Che len lezka' nyejw le'e yiche, gan zoa yetó salmo, da' znnan ki: “Bi go'o latje ga'n benne' la'y chio' gan kwia yi' belá' žen chie'.”

³⁶ Da' goken che Dabín' nak bian'. Wdé bene' žin lawgak benne' wláž chie' ka', kan Dios gože' le' gone', naž gote', na' wló'ogake' le' lo yežw ba gan wnníta'gak xa xta'we' ka', na' wzía yi' belá' žen chie'.

³⁷ Na'a, kan nak che Jesusen', Dios besbane' Le', na' bi wzía yi' belá' žen chie' lo yežw ba.

³⁸ Le'e, ljéža'do' ka', žala' nnézlele da' ni da' zzenla' le'e. Ni'a che da' ben Jesusen' Dios ženít lawe' chele le'e doła' da' nbága'le.

³⁹ Na'a, Dios žeyón chawe'e yógo'te benne' ka' žejlé'gake' che Jesusen', na' žeké'e doła' ka' da' bi gok yeká'a da' wnná xtiža' Dios, dan' bde Moisés chežo.

⁴⁰ Le gape chi'i kwinle na'a nich bi gak chele da' nyejw le'e yiche dan' wnnagak benne' ka' bcháljgake' lo wláž Dios, da' znnan ki:

⁴¹ Le wia nga, le'e, benne' ka' bi žaple neda' ba la'ne. Yebán láže'le, san lo yela' bi žejlé' chele gatle.

Neda' gona' to žin ža ni zoale le'e,

na' la'kze no benne' wloe'ele' le'e da' zejlás žin na', bi chejle'le chie'.

⁴² Kate' Pablon' len benne' ka' žónlengake' le' tzen bežójkake' lo yo'o gan zdobgak benne' judío ka' nich yéngkle' xtiža' Dios, naž góta'yoegekle benne' ka'

légake' wzéngkle' lógake' da' ki kate' žin yetó ža la'y chégake'.

⁴³ Kate' benne' ka' zej ndobe' lo yo'on', bežójkake' ga na', benne' zan, benne' judío ka', len benne' ka' beyákgake' judío, benne' ka' zka'n zéngake' Dios, bénlengake' Pablon' len Bernabén' tzen. Chope' ki bcháljengake' lógake', na' ben chóchgake' lógake' nich gá'nteze chóchgake', na' nich wxén láže'gake' da' gonnze Dios chégake'.

⁴⁴ Yexono' ža ka' katen' bžin yetó ža la'y chégake', na' bdoggak yeláte'ze ka' bdachgak benne' ka' che yežen' nich yéngkle' xtiža' Dios.

⁴⁵ Naž bgé'egkle' benne' judío ka', benne' bi žejlé'gake' che Jesusen', kate' blé'egkle' benne' zan ka', na' che len wnnégake' che da' zna Pablon', na' beží'igake' chen.

⁴⁶ Naž Pablon' len Bernabén', len yela' wechóg laže' chégake', belyi'e benne' judío ka', na' wnnágake':

—Ben byenen wzenlto' le'e néžwle xtiža' Dios, san dan' zzoale chela'ale diža' ni, da' žonle nak bian' bi nakle zi gata' yela' nban da' zejlí kanne ni chele, che len, na'a chejto' gan zej nnita' benne' zi'to' ka'.

⁴⁷ Lezka' gož Xanžo Dios neto' gonto' ki, na' wchaljito' che Benne' Criston' lawgak benne' zi'to' ka'. Ki zna da' wnná Dios kan nak che Benne' Criston', katen' wnné':

Bzoa' Le' nich gako' baní' chegak benne' zi'to' ka', na' gako' Benne' yeslé' benách ka' dot yežlyó nga.

⁴⁸ Kate' benne' zi'to' ka', benne' ka' nníta'gake' ga na', béngkle' da' ni, na' bebéegkle', na' bka'n zéngake' Xanžon' ni'a che xtiže'e. Yógo'te benne'

ka' ba ben Dios chégake' gata' yela' nban da' zejlí kanne chégake', bejlé'gake' che Benne' Criston'.

⁴⁹ Ka' goken, wzé xtiža' Xanžon', na' benne' yógo'te yež zej nnitan' yežlyón', béngklen'.

⁵⁰ Naž benne' judío ka', benne' bi žejlé'gake' che Jesusen', belkó'o yele'e benne' blo ka' che yežen' nich bi lé'egekle' Pablon', na' Bernabén' chawe'. Łezka' belkó'o yele'e no'le blo ka', no'le zka'n zéngake' Dios. Ka' goken, béngake' ga belbía láže'gake' Pablon', na' Bernabén', na' blággake' chope' ki na'le lo yežlyó chégake'.

⁵¹ Naž Pablon' len Bernabén', bechínnjgake' bixte yo da' dan' lábgage', dan' zloe'elen nga'n zia da' zej nbaga' benne' ka' che yežen', na' jake' lo yež Ikonio.

⁵² Bebégekle benne' ka' che yež Antiokía, benne' žejlé'gake' che Xanžon', na' Dios Be' La'y wzóalene' légage'.

14

Da' ben Pablo tzen len Bernabé lo yež Ikonio

¹ Kate' bžin Pablo len Bernabé lo yež Ikonio, be-lyoé'e tzen lo yo'o gan zdobgak benne' judío ka' nich yéngekle' xtiža' Dios, na' bcháljgake' diža' chawen' ga na'. Ka' goken, benne' zan, benne' judío ka' len benne' zi'to' ka', bejlé'gake' che Benne' Criston'.

² Naž benne' judío ka', benne' bi žejlé'gake' chie', belkó'o yele'e bałe benne' zi'to' ka' nich bi chejlé'gake' che Benne' Criston', na' nich bi lé'egekle' chawe' lježžo ka', benne' žejlé'gake' chie' Le'.

³ Dan' bejle'gak benne' zan ka' che Benne' Criston', Pablon' len Bernabén' wnníta'gake' ga na'

zan ža, na' lo yela' wechóg laže' bcháljgake' xtiža' Dios, dan' žxen láže'gake' Xanžon'. Xanžo na'kze bloe'ele' da' wnnágake' kan nži'il Dios benách ka' naken dot da' li, na' Dios bi'e légake' latje bégake' da' ka' zej nak bian', na' da' ka' žóngaken ga žebángleke benách ka'.

⁴ Naž benne' ka' nníta'gake' lo yežen' gok chópelegake'. Bałe' bénłengake' benne' judío ka' tzen, benne' ka' bi žejłé'gake' che Jesusen', na' yebałe' bénłengake' Bernabén' len Pablon', benne' wbás ka' bseła' Benne' Criston', tzen.

⁵ Naž benne' judío ka', benne' bi žejłé'gake' chie' len benne' zi'to' ka', bénłengake' tzen benne' ka' zna biá'gake' légake', na' bdóbgake' nich góngake' benne' wbás ka' bseła' Benne' Criston' zia, na' nich wže'egake' légake' yej.

⁶ Kate' Pablon' len Bernabén' gókbe'egekle' da' ni, bzónnjgake' ga na', na' jake' lo yež Lистра, na' lo yež Derbe, yež ka' zej nbaben Likaonia, gan wdégake' yógo'te yeždo' ka', da' zej nnitan' gawze.

⁷ Lo yež ka' bcháljgake' diža' chawen' kan nak che Benne' Criston'.

Zžé'egake' Pablo yej lo yež Lистра

⁸ Lo yež Lистра wzóa to benne' bi žak se'e. Že'ze' ga na' dan' bi zza'kze' katen' golje', na' batkle wzé'e ni'e.

⁹ Benne' ni wzé nage' da' wnná Pablo. Pablon' bwie' le', na' gókbe'ele' žejli'e che Benne' Criston' nich yeyake'.

¹⁰ Naž wnné zižje Pablon', na' gože' le':

—Wzé.

La' bxíte'te bennen', na' wzé'e ni'e.

11 Kate' benne' Listra ka' blé'egekle' dan' ben Pablon', wzó lágake' znnégake' zižje len xtíža'gak benne' Likaonia ka', na' wnnágake':

—jDios ka' benne' ki! Bétjgake' ga ni zoažo, na' zloe'el kwíngake' kan znnag'gak benne' ka'.

12 Wnnágake' Bernabén' nake' Júpiter, kan nak la dios blo chégake', na' wnnágake' Pablon' nake' Merkurio, yetó dios chégake'. Ki wnnágake' dan' zchalj Pablon' kan znnágake' žon Merkurion'.

13 Gan nníta'gake' zoa yodo' che Júpiter, da' žen' kwit nez gan žo'ogak benách ka' lo yežen'. Bxoz che Júpiter na' la' bžintie' ga na', na' nchi'e beže ka', na' lezka' noe'e yeje ka', na' žónlengak benne' zan le' tzen. Gónegekle' gótgake' beže ka' lawgak Pablon' len Bernabén' nich wká'n zéngake' légake' kan žóngake' chegak dios ka' chégake'.

14 Kate' Bernabén', na' Pablon', benne' wbás ka' bseła' Benne' Criston', gókbe'egekle' da' ni, na' belcheze'e laže' da' zej nakwe'. Gok nyache' láže'gake' dan' žongak benne' ka' da' bi žala' góngake', na' belxite' Pablon', na' Bernabén', na' bejcházgake' gachje láwe'le benne' zan ka'. Wnnégake' zižje,

15 na' gózgake' légake':

—Le'e, benne' ka'. ¿Biz chen' žonle da' ki? Lezka' bénne'ze nakto' kan nakle le'e, na' zzenlto' le'e da' nikze žala' wsanle žonle, dan' bi be zakan', nich gakle che Dios ban. Dios ni bene' ya'abá, na' yežlyó nga, na' nisdo', na' yógo'te da' zej nnitan' to to latje ka'.

16 Yiz ka' da' wdégaken, bengak yógo'te benách ka' kan nak da' znnazen chégake', na' Dios bi bsejwe' xnéžgake',

17 san bene' ga nak bia' da' nake', ni'a che da' chawe' da' žone' chégake'. Žsele'e nis yejw gan zoažo, na' žone' ga želgole da' žazžon. Zwawe' žo'o, na' žone' ga žebelžo.

18 La'kze Bernabén' len Pablon' góžgake' légake' da' ki, kánneze bzóegekle' bséjwgake' xnezgak benne' zan ka', nich bi gótgake' beže ka' lágwage'.

19 Naž bałe benne' judío ka', benne' bi žejlé'gake' che Benne' Criston', bžíngake' ga na', benne' ka' zej nžoje' lo yež Antiokía, na' lo yež Ikonio, na' belkó'o yele'e benne' zan ka'. Naž yógo'tegake' bžé'egake' Pablo yej, na' bzóbgake' le' na'le žoa'a yežen', dan' žékgekle' ba nate'.

20 Naž kate' benne' ka', benne' žejlé'gake' che Benne' Criston', bdóbgake' dot kwit gan de Pablon', na' wyase', na' beyaze' lo yežen'. Kate' za' ža'ní' yetó ža, Pablon' bežójlene' Bernabén', na' jake' lo yež Derbe.

21 Lo yežen' bcháljgake' diža' chawen' kan nak che Jesús, Benne' Criston', na' benne' zan bejlé'gake' chie' Le'. Wdé na' beyéjgake' lo yež Listra, na' lo yež Ikonio, na' lo yež Antiokía.

22 Kate' Bernabén' len Pablon' wdégake' lo yež ka', ben chóchgake' benne' ka' žejlé'gake' che Benne' Criston', na' besá'gake' láže'gake' nich ga'n chóchgake' kan žejlé'gake' chie' Le'. Bely'e légake':

—Cho'ožo žo'o gan zma bia' Dios, san žon byenen sáka'žo da' zan da' gaken chežo.

23 Gan zoa to kwe' to kwe' benách ka' che Benne' Criston', Pablon' len Benabén' bnníta'gake' benne' gole ka' nich gape chí'igake' benne' ka' che Benne' Criston'. Kate' ba bcháljlengake' Dios, na' bégake'

wbás, naž bdégake' légake' lo na' Xanžo, Bennen' žejlé'gake' chie'.

Pablo len Bernabé žežingake' lo yež Antiokía gan nbab Siria

²⁴ Naž Pablo len Bernabé wdégake' gan nbab Pisidia, na' bžingake' gan nbab Panfilia.

²⁵ Kate' beyož bcháljgake' xtiža' Benne' Criston' lo yež Perje, na' jake' lo yež Atalia.

²⁶ Bezá'gake' ga na', na' belbene' to lo barkw, na' bežingake' lo yež Antiokía, gan zej nnita' benne' ka' che Benne' Criston', benne' ka' bséla'gake' légake' nich chejžégake' xtiža' Dios, katen' wló'ogake' légake' lo na' Dios, Bennen' žon chawe'e légake' nich góngake' xchine', žin na' da' ba beyož béngake'.

²⁷ Katen' bežingake' lo yež Antiokía, na' bdobgak benne' ka' che Benne' Criston', benne' ka' nníta'gake' ga na'. Naž Pablon' len Bernabén' bzéngkle' légake' kan zej nak da' zen ka' da' ben Dios lo ná'gake', na' lezka' kan ben Dios, bi'e benách zi'to' ka' latje žejlé'gake' che Benne' Criston'.

²⁸ Zan ža Pablon' len Bernabén' bgá'nłengake' benách ka' žejlé'gake' che Benne' Criston' lo yežen'.

15

Benne' ka' che Benne' Cristo žon xtiža'gake' lo yež Jerusalén

¹ Naž bale benne' ka', benne' zej nžoje' gan nbab Judea, bžingake' lo yež Antiokía. Bsédgekle' lježžo ka', na' wnnágake':

—Le'e, benne' byo ka', cha' bi chog lo beła' chele kan žónteze žonto', kan bchi'le Moisés, bi gak yelale.

² Naž Pablo len Bernabé beldíl diže'e len légake', na' gokle'e žo'osbé. Wdé na', benne' Antiokía ka' wžégake' Pablon' len Bernabén', na' yebale lježžo ka', nich chjake' lo yež Jerusalén, nich lá'gake' lawgak benne' wbás ka' bseła' Benne' Criston', na' lezka' lawgak benne' gole ka', benne' žape chí'igake' benách ka' che Benne' Criston', nich wcháljengake' légake' kan nak da' ni da' žaken, na' kan nak da' yałze da' žsédekle benne' ka'.

³ Naž benne' ka' che Benne' Criston', benne' Antiokía ka', wló'ogake' légake' nez. Wdégake' gan nbab Fenisia, na' gan nbab Samaria, na' bzéngkle' lježžo ka', benne' nníta'gake' ga na', kan goken, beyakgak benne' zi'to' ka' che Benne' Criston'. Da' ni benen ga bebégekle yógo'te lježžo ka'.

⁴ Pablon' len Bernabén' bžíngake' lo yež Jerusalén. Naž benne' ka' che Benne' Criston', benne' ka' nníta'gake' ga na' len benne' wbás ka' bsele'e Le', na' benne' gole ka', benne' žape chí'igake' benách ka' che Benne' Criston', wdápegake' légake' ba la'ne. Pablon' len Bernabén' bzéngkle' légake' yógo'te da' ben Dios lo ná'gake'.

⁵ Naž bale benne' yodo' fariseo ka', benne' žejlé'gake' che Benne' Criston', belzó ži'e, na' wnnágake':

—Žon byenen chog lo beła' chegak benne' byo ka', benne' zi'to' ka' žejlé'gake' che Benne' Criston', na' wchi'ilžo légake' góngake' kan z_nna da' bchi'le Moisés žo'o.

⁶ Naž benne' wbás ka' bseła' Benne' Criston' len benne' gole ka', benne' žape chí'igake' benách ka' che Benne' Criston', bdóbgake' nich wchi'a láže'gake' da' ni da' žaken.

7 Wdé bchálgake' scha, na' wzé Bedw, na' gože' légake':

—Ljéža'do' ka'. Nnézkzelele kan gok ža ni'te, kan Dios wžekze' neda' nich wchalja' xtiže'e lawgak benách zi'to' ka' nich yéngkle' diža' chawen', na' chejlé'gake' che Benne' Criston'.

8 Dios, Bennen' nónbia'kze' da' yo'o lo yichj lázdo'gak benách ka', bzoe' da' nak bia' žape' légake' ba la'ne, dan' bsele'e Dios Be' La'y chégake', kan bsele'e Le' chežo žo'o.

9 Bi bche'e kan bene' chégake', na' chežo, na' lezka' beyón chawe'e yichj lázdo'gak' dan' žejlé'gake' che Benne' Criston'.

10 Na'a, žbiz chen' zži'ile che Dios, na' žesbága'le to ywa' zi'i yengak lježžo ka'? Ywa' na', da' naken da' bchi'le Moisés, bi gok wa'žon žo'o, na' bi gok wá'gaken xa xto'žo ka'.

11 Žejle'žo yelažo ni'a cheze da' ben Xanžo Jesús lo wláz žo'o, na' kan yelažo žo'o, lezka' yelágake' légake'.

12 Katen' beyož bchalj Bedon' da' ni, na' yógo'tegake' wnníta'gake' žize, na' bze nággake' da' bchaljgak Bernabén', na' Pablon'. Benne' ki bzéngkle' légake' da' ka' da' zej nak bian' da' žóngaken ga žebángkle benách ka', da' ka' ben Dios lo ná'gake' gan zej nnita' benách zi'to' ka'.

13 Katen' beyož wnnagak Bernabén', na' Pablon' da' ni, bechebe Jakob, na' wnné':

—Ljéža'do' ka'. Le wzé nag da' yapa' le'e.

14 Smon Bedw ba bzenle' žo'o kan ben Dios, bloe'ele' law yela' wak chie' da' nežw chi'i lawgak benách zi'to' ka' nich bebeje' benách ka' che Leze', benne' ka' nníta'gake' ladjwgake'.

15 Kan nak da' ni naken tlebe len x̄tiža'gak benne' ka' bcháljgake' lo wláz Dios, kan nyejw le'e yiche la'y, da' znnan:

16 Kate' ža ka' te ža ki yełá'a, na' wchisa' to Benne' nna bi'e,

Bennen' chaze' latje che Dabí, bennen' wnná bi'e.

Gona' kan žon to benne' žechise' to yo'o nyinnj.

Łezka' yechisa' benne' za'sóe' ka', benne' ka' zej nga'ne'.

Gona' kan žon to benne' žechise' to ze'e gole.

Ki gona' nich yechisa' da' wnná bia' Dabín',

17 na' nich chiljgak yezika' benách ka' X̄anžon'.

Benách zi'to' ka' chíljgake' Łe',

na' si' lágake': Benách Ka' Che Dios.

18 Ki wnnakze X̄anžo, Bennen'

ža ni'te bene' ga zej nak bia' yógo'te da' ki.

19 'Che len žekla' neda' bi žala' wsějwžo x̄nezgak benách zi'to' ka', benne' ka' žeyákgake' che Dios.

20 Žala' wzójžo chégake' nich wká'ngake' da' ka' da' bi žala' gáwgake', da' bdegak benách ka' ławgak lo'a ka', na' bi góngake' da' sban ka', na' bi gáwgake' bełá' chegak bia yix̄e' ka' len x̄chéngakba', na' bi gáwgake' x̄chen nóte'teze bia yix̄e'.

21 Ža ni'te, na' zejte na'a ža zej nnita' benne' ka' zcháljgake' lo yo'o gan zdobgak benne' judío ka' nich yéngekle' x̄tiža' Dios yógo'te yež ka', na' zcháljgake' che da' bzoj Moisés. Žólgakken' ža la'y ka'.

22 Naž benne' wbás ka' bsełá' Benne' Criston' len benne' gole ka', na' yógo'te benne' ka' che Benne' Criston', wyáz láže'gake' wžégake' bałe benne' ka' ladjwgake' nich séla'gake' légake' lo yež Antiokía, tzen len Pablon', na' Bernabén'. Chope' ka' wžégake' zej

nake' Judas len Silas. Judas na' lezka' lie' Barsabás. Chope' ki zej nake' benne' blo ladjwgak lježžo ka'.

²³ Bzójgake' to le'e yiche da' bdégake' lo ná'gake', nich chjwá'gaken', dan' znnan ki: “Neto', benne' wbás ka' bsela' Benne' Criston' len benne' gole ka', na' lježžo ka', žapto' le'e: “Padiox” lježto' ka', nakle benách zi'to' ka', na' zoale lo yež Antiokía, na' lo yež ka' zej nbaben Siria, na' Silicia.

²⁴ Benlto' kan žongak bałe benne' ka', benne' bžójgake' ga ni zoato', san bi bsela'to' légake'. Žedjchá'gake' le'e len da' ka' znnágake', na' zchíxgake' yichj lázdo'le, dan' znnágake' žon byenen chog lo beła' chele, benne' byo ka', na' žala' gonle kan zнна da' bchi'le Moisés.

²⁵ Che len wyáz láže'to' katen' ba ben toze xtíža'to', wžeto' chope benne', na' sála'to' légake' nich yedjwiágake' le'e. Yídlengake' tzen Bernabé len Pablo, benne' ka' nži'ilžo.

²⁶ Bernabén', na' Pablon' ba jake' gan wzóa da' ben zož gátgake' dan' zej nži'ile' Xanžo Jesús, Benne' Criston'.

²⁷ Ki naken, žsela'to' Judas len Silas gan zoale. Chope' ki wzejní'igekle' le'e da' ni da' zzojto' chele le'e yiche ni.

²⁸ Dios Be' La'y bloe'ele' neto' da' žaz laže'e, na' lezka' žaz láže'to' neto', bi yesbága'žeto' le'e ywa', da' naken da' bchi'le Moisés, san toze da' ki da' žon byenen gonlen.

²⁹ Bi gawle da' wdé lawgak lo'a ka'.

Bi gawle žen.

Bi gawle beła' chegak bia yixe' ka' len xchéngakba'.

Bi gonle da' sban ka'.

Cha' gape chi'i kwinle, nich gonle kan znnagak da' ki, na' gonle da' naken chawe'."

³⁰ Ka' goken, benne' ka' bséla'gake' bžíngake' lo yež Antiokía. Katen' blá'gake' ga na', btóbgake' benách ka' che Benne' Criston', benne' ka' nníta'gake' ga na', na' wló'ogake' yichen' lo ná'gake'.

³¹ Katen' beyož bégaken', bebégek'le' ni'a che da' nyejw le'e yichen', da' žeyón zenen légake'.

³² Judas na' len Sílasen' lezka' zej nake' benne' zcháljgake' lo wláz Dios. Che len bkóngek'le' žin diža' zan, da' ka' bcháljlengake' lježžo ka', nich beyón zéngake' légake', na' ben chóchgake' légake'.

³³ Wdé bžégek'le' chope' ka' ga na' bale ža, naž lježžo ka' bzégake' légake' diža' nich yeyéjgake' lo yež Jerusalén gan zej nnita' benne' ka' bséla'gake' légake'.

³⁴ Wyáz laže' Sílasen' bga'ne' lo yež Antiokían'.

³⁵ Lezka' Pablon', na' Bernabén' bgá'ngake' lo yežen', na' bsédgek'le' benách ka', na' bzoa lígake' che xtiža' Xanžon'. Lezka' bengak benách zanže ka'.

Zzo law Pablo žejzenle' benách diža' chawe' da' chope chi'i

³⁶ Kate' ba wdé bale ža Pablo gože' Bernabé:

—Le cho'o chejžo da' yoble nich chejwíážo lježžo ka' nníta'gake' yógo'te yež ka' gan ba bchaljšo xtiža' Xanžon', nich le'elžo kan žak chégake'.

³⁷ Gónele Bernabén' wché'gake' xkwide' Zwa Markos, nich chéjlenbe' légake',

³⁸ san bi wyáz laže' Pablon' wché'gake'-be' nich chéjlenbe' légake' dan' blá'alénbe' légake' gan nbab Panfilia, na' biž yjénlenbe' légake' žin che Xanžon'.

39 Bi gok toze x̄tíža'gak Bernabén', na' Pablon', ga bžinte bl̄a'a l̄ázgake' toe' yetóe'. Bernabén' bchi'e x̄kwide' Markos, na' belbene' to lo barkw, na' jake' lo yežlyó Chipre.

40 Pablon' wžíe' Silas nich chéjlene' le' tzen. Naž lježžo ka' wló'ogake' l̄égake' lo na' X̄anžon', na' wnnábgekle' Le' gon chawe'e l̄égake'. Naž Pablon' len Sílasen' wyó'ogake' nez.

41 Wdégake' lo yež ka' gan nbab Siria, na' gan nbab Silisia, na' ben chóchgake' benách ka' che Benne' Criston' nníta'gake' lo yež ka'.

16

X̄kwide' Timoteo žónlenbe' Pablo len Silas tzen

1 Wdé na' bžin Pablo len Silas lo yež Derbe, na' lo yež Listra. Wzóa to x̄kwide' byo lebe' Timoteo ga na', na' žejle'be' che Benne' Criston'. Nakbe' zi'n to no'le judío žejli'e che Benne' Criston', san x̄abe' bi nake' judío.

2 Lježžo ka', benne' nníta'gake' lo yež Listra, na' lo yež Ikonio znnágake' žon Timoteon' da' naken chawe'.

3 Gónele Pablon' chejlen x̄kwiden' le'. Bchi'e-be', na' bchoge' lo bel̄a' chebe' kan žongak benne' judío ka'. Ki bene' nich bi nnegak benne' judío ka' chebe', dan' nnézgekle' yógo'tegake' bi nak x̄abe' benne' judío.

4 Kate' Pablon' len benne' ka' žónlengake' le' tzen wdégake' gan zej nnita' yež ka', na' to to yež ka' bdégake' lo na'gak lježžo ka' nníta'gake' ga na' da' bzojgak benne' wbás ka' bsel̄a' Benne' Criston' len benne' gole ka', benne' ka' nníta'gake'

lo yež Jerusalén. Bđégake' yichen' lo ná'gake' nich góngake' kan znnan.

⁵ Ka' goken, gok chochgak yógo'te kwe' benách ka' che Benne' Criston' kan nak da' žejle'žo chie' Le', na' belyane' tža tža.

Benne' Masedonia žliže' Pablo lo da' ble'e dáwe'le'

⁶ Pablo len benne' ka' žónlengake' le' tzen wdégake' gan nbab Frijia, na' gan nbab Galasia. Ki béngake' dan' bsejw Dios Be' La'y xnéžgake', nich bi chejcháljgake' xtiža' Xanžon' gan nbab Asia.

⁷ Kate' bžíngake' gan nbab Misia, gónegekle' chjake' gan nbab Bitinia, san Dios Be' La'y, Bennen' žsela' Jesusen' chežo, bi bi'e légake' latje.

⁸ Naž wdégake' chela'ale gan nbab Misia, na' jake' lo yež Troas. Neda', Lukas, zzoja' chio' da' ni, wzóa' lo yež Troasen', gan wzó lawa' žónlena' Pablon' tzen.

⁹ Lo yežen' Dios bloe'ele' Pablon' to da' ble'e dáwe'le'. To benne' byo, benne' Masedonia, bloe'e lawe' gan zoe', na' góta'yoele' Pablon', na' wnné': "Da lažto', gan nbab Masedonia, na' goklen neto'."

¹⁰ Kate' Pablon' ble'ele' da' ni, dan' ble'e dáwe'le', la' be' láže'teto' chejto' gan nbab Masedonia, dan' gókbe'elto' Dios ba bliže' neto' nich chejchaljto' diža' chawen' chie' lawgak benách ka' nníta'gake' lo yežlyón'.

Da' bengak Pablo, na' Silas lo yež Filipos

¹¹ Naž wžento' to lo barkw, na' wza'to' lo yež Troas. Wdeto' ga bžínteto' lo yež Samotrasia, na' wdé yetó ža bžinto' lo yež Neápolis.

¹² Beza'to' ga na', na' bžinto' lo yež Filipos, yežen' nakžen blo ka' yógo'te yež ka' zej nbaben chelá'a na' che gan nbab Masedonia. Lo yežen' zej nníta'

benách wláž ka' chegak benne' Roma ka'. Wzoato' lo yežen' ba_{le} ža.

¹³ Kate' bžin to ža la'y, bžojto' lo yež, na' wyejto' žoa'a yego gan zdóbgakkze benne' ka' che yežen' nich wchálj_lengake' Dios, na' wže'to' ga na', na' bchálj_lento' no'le ka' zej ndobe' ga na', kan nak xtiža' Xanžon'.

¹⁴ Zoa Lidia ladjwgake', to no'le che yež Tiatira. Nake' no'le žóti'e laže' xna da' záka'le'en. No'le ni zka'n zene' Dios, na' bze nage' da' bchalj Pablon', na' Xanžon' gók_lene' no'len' nich wzí' lo ne'e dan' wnná Pablon'.

¹⁵ Naž bezóe' le' nis, na' lezka' belzóa nis benách ka' nníta'gake' liže'. Wdé na' góta'yoele' neto', na' wnné':

—Cha' žákbe'elele žejli'a che Xanžon', le cho'o liža', na' le soa ga na'.

Ben byene' bga'nto' ga na'.

¹⁶ Yetó da' goken to ža kate' ne zejto' gan zchálj_lento' Dios, bedjchág to xkwide' no'le neto', na' yo'obe' be' da' žonen ga znnéya'abe'. Len yela' wnnéya'a chebe' benbe' ga benne' xanbe' ka' belzí'li'e mežw.

¹⁷ Xkwide' no'len' bejnawbe' Pablon', na' neto'. Wnnebe' zižje, na' wnnabe':

—Benne' ki žóngake' xchin Dios, Benne' wak zente. Zloé'egekle' le'e kan gak yelale.

¹⁸ Ki benbe' zan ža. Katen' biž wyáz laže' Pablon', byechje', na' bliže' ben' yo'obe', na' wnné':

—Ni'a che Xanžo Jesús, Benne' Criston', žapa' le': bežoj lo yichj lázdo'w xkwide' no'le ni.

La' na'ze bežojte ben'.

19 Kate' x̄anbe' ka' gókbe'egekle' ba bežój ben' da' benen ga wnnéya'abe', na' biž sí'gake' mežw ni'a chebe', che len b́éxwgake' Pablon' len Silas, na' bché'gake' lé'gake' lawgak benne' yolawe' ka', benne' ka' zej ndobe' gan nak lawe' ya'a.

20 Bzégake' lé'gake' lawgak benne' yolawe' ka', na' wnnágake':

—Benne' ki zej nake' benne' judío ka', na' žóngake' ga žongak benne' wláž chežo ka' žo'osbé.

21 Žsédgekle' da' bi žala' si' lo na'žo, na' da' bi žala' gonžon, dan' nbabžo yež Roma.

22 Benne' zan ka' bží'igake' che Pablon' len Sílasen'. Naž benne' yolawe' ka' góžgake' ni'a ná'gake' ka' yeká'gake' laže' da' zej nakw Pablon', na' Sílasen', na' chingake' lé'gake' yid.

23 Wd́e belyínli'e lé'gake', na' bséjwgake' lé'gake' liž ya. Góžgake' benne' žsejwe' liž yan' gape chi'e lé'gake'.

24 Benne' ni, kate' ba góžgake' le' ki, bsejwe' lé'gake' lo liž yan' ni'te, na' wloé'e ní'agake' lo bloj yag ka'.

25 Gachje yele Pablon' len Sílasen' zchálj_lengake' Dios, na' žól'gake' da' žoe lágake' Le'. Benne' ka' zej nyejwe' liž yan' bze nággaken'.

26 Naž wzó'le'e yežlyó. Ka' goken ga bžinte wzize len ze'e liž yan', na' la' belyáljwte yógo'te gan želyoé'e lo yo'on', na' beyéž do ya ka' da' zej nžejen benne' ka' zej yoe'e ga na'.

27 Bebán bennen' žsejwe' liž yan'. Kate' blé'ele' zej nyaljw gan želyoé'e liž yan', bleje' ya ntoche' chie' nich got kwine'. Ki gónele' gone' dan' žekle' ba bzonnjgak benne' ka' zej nyejwe' liž yan'.

28 Naž wnné zižje Pablon', na' bliže' le', na' wnné':
—Bi be gon kwino', dan' zoato' yógo'teto' nga.

29 Naž bennen' wnnabe' yi', na' la' wyo'otie' liž yan'. Wzízi'e lo yela' zžebe chie', na' bzoa zibe' xní'agak Pablon', na' Sílasen'.

30 Kate' ba bebeje' légage' lo liž yan', gože' légage':
—Le'e, benne' ka', ěbiz' žala' gona' nich yelá'?

31 Légage' belyi'e le':
—Bejlé' che Xanžo Jesús, Benne' Criston', na' yeló' le', na' lezka' yelagak benách ka' nníta'gake' ližo'.

32 Bcháljengake' le' tzen len yógo'te benách ka' nníta'gake' liže', kan nak che xtiža' Xanžon'.

33 La' na'ze, kate' ne nak žel, bennen' žsejwe' liž yan' la' bche'tie' légage', na' bejtibe' légage' gan zíagake' we'. Wdé na', la' bezoatie' nis, na' lezka' belzóa nis yógo'te benách ka' nníta'gake' liže'.

34 Naž bchi'e légage' liže', na' bi'e da' we'j bdáwgake'. Žebele' tzen len yógo'te benách ka' nníta'gake' liže' dan' žejlé'gake' che Dios.

35 Kate' za' ža'ní' ža na', benne' yolawe' ka' bséla'gake' ni'a ná'gake', na' belyi'e bennen' žsejwe' liž yan', na' wnnágake':

—Bsan benne' ka'.

36 Naž bennen' žsejwe' liž yan' bzenle' Pablo da' ni, na' wnné':

—Benne' yolawe' ka' góžgake' neda' wsana' le'e. Na'a, le žoj, na' binlo le yeyéj gan zoale.

37 Naž bžoj Pablon', na' gože' ni'a na'gak benne' yolawe' ka', na' wnné':

—Ba wdíngake' neto' lawgak benách ka' la'kze bi bchi'a láže'gake' neto' kan zнна benne' Roma, benne' wnná bia'. Bséjwgake' neto' liž ya, na' neto'

nbabto' yež Roma na'. ¿Na'a wsángake' neto' ži žize?
 ¡Bi gaken ki! Žala' yedjsángake' légakke' neto'.

³⁸ Beyejgak ni'a na'gak benne' yolawe' ka', na' bzéngkle' légake' da' ni, na' légake' bžébegake' kate' béngkle' zej nbab Pablon', na' Sílasen' yež Roma.

³⁹ Kate' bžíngake' liž yan', góta'yoegekle' Pablon' len Sílasen' bi yesbága'gake' légake' zia. Naž belbeje' légake' liž yan', na' góta'yoegekle' légake' žójkake' lo yežen'.

⁴⁰ Naž Pablon' len Sílasen' bžójkake' liž yan', na' wyó'ogake' liž Lidia. Katen' ba blé'egekle' lježžo ka', benne' nníta'gake' ga na', beyón zéngake' légake', na' la' bezá'tegake' ga na'.

17

Benne' yež Tesalónika ka' žóngake' žo'osbé

¹ Wdé Pablo len Silas lo yež Anfípolis, na' lo yež Apolonia, na' bžíngake' lo yež Tesalónika, gan zoa to yo'o gan zdobgak benne' judío ka' nich yéngkle' xtiža' Dios.

² Bga'n Pablon' lo yežen' galj ža, na' ka žónteze žone', wyoé'e yo'on' kate' nak ža la'y chegak benne' judío ka', na' bcháljlene' légake' xtiža' Dios.

³ Bzejni'ile' légake', na' bloe'ele' légake' žsedle da' nyejw le'e yiche la'y žon byenen saka' Benne' Criston', Bennen' žxen láže'gak benne' judío ka' yide', na' gate' nich yeslé' légake', na' te gate', na' yebane' lo yela' got. Naž Pablon' gože' légake', na' wnné':

—Ka' goken che Bennen' lie' Jesús, Bennen' zzenla' le'e kan nak chie'. Benne' ni nake' Benne' Criston'.

4 Naž ba_{le}' bej_{lé}'gake' che Benne' Criston', na' b_{én}lengake' Pablon' len Sílasen' tzen. Lezka' benne' zan, benne' zi'to' ka', benne' zka'n zéngake' Dios, bej_{lé}'gake' che Benne' Criston'. Lezka' no'le zan, no'le blo ka', bej_{lé}'gake' chie' Le'.

5 Naž benne' judío ka', benne' bi žej_{lé}'gake' che Jesusen', lo yela' zge'el chégake' Pablo, btóbgake' benne' ka' bi zej nake' chawe', benne' ka' kon želdaze' ga na'. Kate' ba btóbgake' benne' zan ka', b_éngake' žo'osbé dot lo yežen', na' de chgi' belyoé'e liž Jasón nich kwéjgake' Pablon' len Sílasen' lawgak benách ka', benne' ka' žóngake' žo'osbé.

6 Kate' bi bžélgekle' Pablon' len Sílasen', naž bel-beje' Jasón, na' yezika' lježžo ka', benne' nníta'gake' ga na', na' bché'gake' légake' lawgak benne' yolawe' ka'. Wnnégake' zižje, na' wnnágake':

—Ba bžingak benne' ka' nga, benne' ka' zchíxgake' benách ka' dot yežlyó nga.

7 Jasón ni wloé'e légake' liže'. Zží'igake' che da' z_{na} benne' Sésar, bennen' z_{na} bi'e žo'o, na' z_{nn}ágake' zoa yetó benne' z_{na} bi'e, bennen' lie' Jesús.

8 Kate' benne' wláž ka', na' benne' yolawe' ka', b_éngekle' da' ni, wžé' zédgekle'.

9 Naž, benne' yolawe' ka' wzí'gake' mežw da' bka'ngak Jasón na', na' yezika' benne' ka', nich wsángake' légake'.

Da' bengak Pablo len Silas lo yež Berea

10 Naž lježžo ka', benne' Tesalónika ka', la' b_{elsé}la'tie' Pablo len Silas kate' ne nak žel, na' jake' lo yež Berea. Katen' bžíngake' ga na', belyoé'e lo

yo'o gan z**dobgak** benne' judío ka' che yežen' nich yéngikle' **x**tiža' Dios.

¹¹ Benne' ki gókgakže' chawe' ka zej nak benne' judío ka' nníta'gake' lo yež Tesalónika, dan' wzí' lo ná'gake' **x**tiža' **X**anžon' dot láže'gake'. Tža tža bélgake' da' nyejw le'e yiche la'y, nich nnézgekle' cha' nak dot da' li dan' z**na** Pablon'.

¹² Ka' goken, benne' zan, benne' judío ka', bejlé'gake' che Benne' Criston'. **L**ezka', benne' zan, benne' zi'to' ka', no'le blo ka', na' benne' byo ka', bejlé'gake' chie' **L**e'.

¹³ Naž kate' gókbe'egekle benne' judío ka', benne' ka' nníta'gake' lo yež Tesalónika, lezka' z**chalj** Pablon' **x**tiža' Dios lo yež Berea, naž jake' ga na', na' béngake' ga bengak benne' zan žo'osbé ga na'.

¹⁴ Naž lježžo ka' la' belséla'tie' Pablon', nich cheje' žoa'a nisko', san Sílasen', na' **x**kwide' Timoteo, bgá'ngakze' lo yež Berea na'.

¹⁵ Benne' Berea ka' bché'gake' Pablon' lo yež Atenas. Naž la' beyéjtegake' lo yež Berea na', na' biá'gake' **x**tiža' Pablon', nich yé'gake' Sílasen' len **x**kwide' Timoteon' **chjaktie'** gan zoa Pablon'.

Da' ben Pablo lo yež Atenas

¹⁶ Kate' ne zoa Pablo z**beze'** Silas len **x**kwide' Timoteo, lo yež Atenas, gok nyache' laže'e dan' **ble'**ele' kan žongak yógo'te benne' ka' che yežen', zka'n zéngake' lo'a ka'.

¹⁷ Che len bcháljlene' benne' judío ka' len benne' zi'to' ka', benne' zka'n zéngake' Dios. Ki bene' gan nak lo yo'o gan z**dóbgake'** nich yéngikle' **x**tiža' Dios. **L**ezka' tža tža bcháljlene' benne' ka' z**dágake'** lawe' ya'a kan nak **x**tiža' Benne' Criston'.

18 Pablon' bcháljlene' bale benne' ka' nzi' lo ná'gake' da' žsédgekle benne' epikúreo ka', na' da' žsédgekle benne' estoiko ka'. Bale' wnnágake':

—¿Biz chen zchalj benne' wnele'e ni?

Yebale' wnnágake':

—Žeklto' zchalje' chegak dios zi'to' ka'.

Ki wnnágake' dan' zchalj Pablon' lágwage' diža' chawen' che Jesusen', na' che yela' yebán.

19 Naž bėxwgake' na' Pablon', na' bché'gake' le' law Ya'a Areópago, gan zdóbgake' nich wcháljgake', na' wnnágake':

—¿Wak yenlto' da' kobe ni da' zchaljo' chen?

20 Zzenlo' neto' da' ka' žóngaken ga žebán láže'to'. Na'a, žénelto' nnezlto' bizen' dan' zchaljo' chen.

21 Biž bi žaz láže'gak gongak benne' Atenas ka', na' benne' zi'to' ka' nníta'gake' ga na', san žénzegekle', na' zcháljzegake' che to da' kobe.

22 Naž wzé Pablon' gachje lāwe'le li'a Areópagon', na' wnné':

—Benne' Atenas ka', yógo'te da' zle'ela' zej nak bian' zka'n zénle'ele dios ka' chele.

23 Katen' wdía' lo yež nga ble'ela' da' zan da' zka'n zenle, na' lezka' bejxaka'a to nichw gan nyejw da' znnan ki: “To Dios, Bi Nonbia' Nitó Benne' Le'.” Dios na' zka'n zenle-ne' la'kze bi nónbia'le-ne', Dios na' zchalja' lawle kan nak chie'.

24 'Dios ni bene' yežlyó nga, na' yógo'te da' zej nnitan' yežlyó nga. Nake' Xan ya'abá, na' Xan yežlyó nga, na' bi zoe' to lo yodo' da' zej non benách ka'.

25 Bi be žiážjele' da' gak wnéjzjwgak benne' ka' chie', dan' Lekze' znezjwe' chegak yógo'te benách yela' nban, na' yógo'te da' žiážjegekle'.

26 'Le' bene' toze benne' byo gan za'gak yógo'te kwe' benách ka' nníta'gake' dot yežlyó nga, na' bløe'ele' ža žala' nníta'gake', na' gan žala' nníta'gake'.

27 Dios bzoakze' chégake' nich chílgake' Le', cha' nákteze wžélgekle' Le' la'kze kángakze'. Ki žaken la'kze bi zoe' zi'to' gan zoažo to tožo.

28 Lekze' žone' ga zoažo nbanžo, na' da' gak gonžo, na' da' nakžo. Naken kan wnnagak bałe benne' ka' wnníta'gake' ladjwle le'e, benne' ka' bzójgake' da' ka' žol-le, na' wnnágake': "Ljež Dios nakžo."

29 Na'a, cha' nakžo ljež Dios, bi žala' nnažo nak Dios ka' to lo'a da' naken ya oro, o ya plat, o da' naken yej, da' ka' zej non benne' ka' kan nak to da' yo'ozen lo yichj lázdo'gake'.

30 Dios bzoe' chela'ale da' ka' bégake' lo yela' bi žejní'il chégake' yiz ka' da' ba wdégaken, san na'a žénele' yeyát láže'gak yógo'te benách ka' nníta'gake' dot yežlyó nga.

31 Dios ba bløe'ele' to ža kate' wchi'a laže'e yógo'te benách ka'. Nak dot chawe' kan wchi'a laže'e légake' lo na' Jesús, Bennen' bzoakze' Le', na' lawgak yógo'te benách ben choche' gaken ki dan' besbane' Le' lo yela' got.

32 Katen' bégekle' da' ni dan' wnná Pablo kan goken, wzóa to benne' bebane' lo yela' got, na' bałe' ben dítgekle' Le', na' yebałe' wnnágake':

—Wak yenlto' da' zchaljo' chen ža yoble.

33 Naž bežój Pablon' gachje láwe'le gan nníta'gake', na' beyeje'.

34 Bałe' bejlé'gake' che Benne' Criston', na' bénlengake' Pablon' tzen. Zoa Dionisio ladjwgake'. Nake' benne' bénlene' tzen benne' ka' zdóbgake'

law ya'a Areópago. L̥ezka' to no'le lie' Dámaris, na' yeba_{le} benne' ka' bej_lé'gake' che Benne' Criston'.

18

Da' ben Pablo lo yež Korinto

¹ Wdé gok da' ni, bezá' Pablo lo yež Atenas, na' wyeje' lo yež Korinto.

² Bej_xake'e Akila, to benne' byo judío, ga na'. Golj bennen' gan nbab Ponto, na' ba zoakze' lo yež Korinton'. Zga'ale bezé'e gan nbab Italia tzen len zo'le', no'len' lie' Prisila. Ki bene' dan' bchi'le Klau_dio, benne' Roma wnná bia', žojgak benne' judío ka' lo yež Roma. Wyéj Pablon' gan zoa Akilan' len Prisilan'.

³ Dan' lébeze nak žin da' žongak Akilan', na' Pablon', che len bgá'nlene' légake', na' tzen bégake' žin, žóngake' yo'o láže'do' ka'.

⁴ Kate' zej nak ža la'y chegak benne' judío ka', wyó'o Pablon' lo yo'o gan zdóbgake' nich yéngkle' xtiža' Dios, gan bcháljlene' légake' diža' chawen'. Gónele' wloe'ele' benne' judío ka', na' benne' zi'to' ka', benne' nníta'gake' ga na', nak dot da' li da' zzenle' légake' kan nak che Jesús, Benne' Criston'.

⁵ Silas len xkwide' Timoteo bezá'gake' gan nbab Masedonia, na' blá'gake' gan zchaljkze Pablon' xtiža' Dios lawgak benne' judío ka'. Pablon' wnné':

—Jesusen' nake' Benne' Criston', Bennen' žxen láže'gak benne' judío ka' yide' yeslé' légake'.

⁶ Kate' benne' judío ka', benne' nníta'gake' ga na', beží'gake' che xtiže'e, na' wnnégake' chie', naž wžíb Pablon' laže' da' nakwe', dan' zloe'elen zbej

yichje' l_égake' dan' z_ží'igake' che x_tiža' Dios, na' gože' l_égake':

—L_a' kwínzele nbága'le z_{ia} che ye_la' got chele, kege neda' nbaga'an. Na'a, cha'a gan zej nnita' benách zi'to' ka'.

⁷ Naž Pablon' bežoje' ga na', na' wyeje' liž Justo, to benne' z_{ka}'n z_ene' Dios, na' zoa liže' gawze gan že' yo'o gan z_dobgak benne' judío ka' nich yéngkle' x_tiža' Dios.

⁸ Crispo nake' benne' blo che yo'on'. Bejli'e che X_anžo Jesús, na' b_én_lengak le' t_zen yógo'te benne' ka' nnita'gake' liže'. Benne' zan, benne' Korinto ka', bejl_é'gake' che Benne' Criston', katen' b_éngkle' x_tiža' Dios, na' bezóagake' nis.

⁹ Naž X_anžon' na'kze gože' Pablon' l_o da' bl_e'e dáwe'le', na' wnné':

—Bi žebo', na' bi wsano' z_{ch}aljo' x_tiža'a,

¹⁰ dan' zóal_enkza' neda' le', na' bi w_lapa' na' nitó benne' le' nich bi da' gone' chio', dan' benne' zan l_o yež nga zej nake' chia'.

¹¹ To yiz yo'o gachje bga'n Pablon' ga na', na' b_sedle' l_égake' x_tiža' Dios.

¹² Kate' bžin ža z_nna bia' Galión gan nbab Akaya, benne' judío ka', benne' bi žejl_é'gake' che Jesusen', ben toze x_tiža'gake', na' b_éx_wgake' Pablon', na' b_{ch}é'gake' le' gan z_{ch}i'a laže' Galión na'.

¹³ Belyi'e Galión na':

—Benne' ni z_{ko}'o ye_le'e benách ka' nich wká'n zéngake' Dios, kan bi nak t_lebe l_en da' nzi' l_o na'to' neto'.

¹⁴ Kate' za' w_{ch}álj Pablon', Galión na'kze gože' benne' judío ka', na' wnné':

—Le'e, benne' judío ka', chela' gak to da' bi nak tlebe len da' z̄nna benne' Sésar, o to da' z̄innj da' bene', soela' wzé naga' x̄tíža'le kan žala' gona',

15 san dan' nak diža' bizjw che díža'ze, na' che lagak benách ka', na' kan nak da' žsédlele lé'ezele, le wká'n chawen' lé'ekzele, dan' bi žénela' wchi'a laža'a da' ki.

16 Naž Galión na' bchache' légake' lo yolawe'.

17 Naž yógo'te benne' wláž ka' bēxwgake' Sóstenes, benne' blo che yo'o gan z̄dobgak benne' judío ka' nich yéngkle' x̄tíža' Dios, na' belyine' le' yid la' li'a yolawe', san Galión na' bzoe' chela'ale da' žóngake'.

18 Bga'n Pablon' lo yežen' ža zan, na' wdé bzele' diža' lježžo ka', na' wyeje' lo yež Senkrea, gan bene' yidze yichje', dan' de to da' bchebe laže'e law Dios gone'. Naž wžene' to lo barkw, nich cheje' gan nbab Siria, na' wyéjlengak Prisila len Akila le'.

19 Kate' bžíngake' lo yež Éfeso, wlá'a lázgake'. Wyó'o Pablon' lo yo'o gan z̄dobgak benne' judío ka' nich yéngkle' x̄tíža' Dios, na' bcháljlene' benne' ka' nníta'gake' ga na'.

20 Benne' ka' góta'yoegkle' Pablon' gá'nlene' légake' yelate' scha, san le' bi gónele'.

21 Bzele' diža' légake', na' wnné':

—Žon byenen soa' lena' lni da' za' gaken lo yež Jerusalén, na' te na' da' yoble yelá'a ga ni zoale, cha' Dios nne'.

Naž wžén Pablon' to lo barkw, na' bezé'e lo yež Éfeson'.

Pablo žejzenle' benách diža' chawe' da' chonne chi'i

22 Wdė bl̄a' Pablo lo yež Sesarea, na' wyeje' lo yež Jerusalén, gan bejwíe' benách ka' che Benne' Criston', na' naž bezé'e ga na', na' wyeje' lo yež Antiokía.

23 Wdė wzóe' ga na' bałe ža, na' bžoje' ga na', na' wyeje' to to yež ka' zej nnitan' gan nbab Galasia, na' gan nbab Frijia. Ben choche' lježžo ka' nníta'gake' ga na', lo da' žejlé'gake' che Benne' Criston'.

Zchalj Apolo che Benne' Cristo lo yež Éfeso

24 To ža na' bl̄a' Apolo lo yež Éfeso. Nake' benne' judío, na' golje' lo yež Alejandría lo yežlyó Ejipto. Žákli'e zchalje', na' nsedle' da' nyejw le'e yiche la'y.

25 Lezka' nsedle' kan nak da' žejle'žo che Xanžon'. Dot laže'e bchalje', na' kwáselo bsedle' benách ka' kan nak che Jesusen', la'kze nónbia'ze' da' žezóa benách ka' nis kan ben Zwa.

26 Wzó law Apolon' zchalje' dot laže'e gan nak lo yo'o gan zdobgak benne' judío ka' nich yéngkle' xtiža' Dios. Kate' béngkle' Prisila len Akila da' zchalj Apolon', na' bché'gake' le' cheze, na' bzejní'igekle' le' kwáselo kan nak xtiža' Dios.

27 Kate' Apolon' gónele' cheje' gan nbab Akaya, na' lježžo ka', benne' nníta'gake' lo yež Éfeso, ben chóchgake' le'. Bžójkake' to le'e yiche da' chjwe'e lo na'gak benne' ka' žejlé'gake' che Benne' Criston' gan nbab Akaya na', nich gápegake' Apolon' ba la'ne. Kate' bl̄a' Apolon' lo yežlyón', da' bchalje' gókle'ełenen benne' ka' žejlé'gake' che Benne' Criston', dan' wzoalēn Dios légake'.

28 Ki goken dan' Apolon' bzoa žie' benne' judío ka' lawgak yógo'te benách ka', bkonle' žin da' nyejw

le'e yiche la'y, na' bl_{oe}'ele' l_égake' Bennen' lie' Jesús
nake' Benne' Criston'.

19

Da' ben Pablo lo yež Ęfesó

¹ Katen' wzóa Apolo lo yež Korinto, wdé Pablo
gan zej nnita' yež ka' zej žen' yelate' ža'le, na' bl_e'e
lo yež Ęfesó. Lo yežen' bej_xake'e ba_{le} benne' ka'
žej_l'é'gake' che Benne' Criston'.

² Pablon' wnnable' l_égake', na' wnné':

—žBedjsóal_en Dios Be' La'y le'e katen' bej_{le}'le che
Benne' Criston'?

Belyi'e le':

—Bi na' yenlto' cha' zoa Dios Be' La'y.

³ Naž Pablon' wnnable' l_égake', na' wnné':

—žNak_x gok da' bezoale nis?

Na' wnná'gake':

—Kan bezóa Zwa benách ka' nis.

⁴ Pablon' wnné':

—Zwan' bezóe' benách ka' nis, benne' ka' beyát
l_áže'gake', na' Zwa na'kzen' gože' l_égake' žala'
chej_l'é'gake' che Bennen' za' ze'e ka' le', Bennen'
lie' Jesús, na' nake' Le' Benne' Criston'.

⁵ Kate' benne' ka' béngkle' da' ni dan' z_nna
Pablon', bezóagake' nis dan' ba žej_l'é'gake' che
X_{an}žo Jesús.

⁶ Kate' Pablon' b_xoa ne'e l_égake', na' wnnable'
Dios lo wlázgake', na' Dios Be' La'y bedjsóal_ene'
l_égake', na' bcháljgake' diža' yoble, na' bcháljgake' lo
wláz Dios.

⁷ Gokgak benne' ki chežinnóe'.

⁸ Wzóa Pablon' ga na' ka chonne byo', na'
žó'oteze' lo yo'o gan z_dobgak benne' judío ka' nich

yéngkle' x̄tiža' Dios, na' lo yela' wechóg laže' bchalje' lágake'. Bcháljlene' légake', na' gónele' wloe'ele' légake' nak da' li da' z̄nne' kan z̄nna bia' Dios.

⁹ Bale' ben chóhgake' yichj lázdo'gake', na' bi bejlé'gake' che Benne' Criston', na' wnnégake' che x̄tiža' X̄anžon' gan zej nnita' benne' zan ka'. Naž Pablon' bekwase' len benne' judío ka', na' bebeje' benne' ka' na'le, benne' ka' žejlé'gake' che Benne' Criston'. Tža tža bcháljlene' benne' ka' žejlé'gake' chie' Le' gan zdóbgake' lo yo'o gan žsedle Tiranno benách ka'.

¹⁰ Ki bénteze Pablon' ka chopiz, na' ka' goken, yógo'te benách ka' nníta'gake' lo yež ka' gan nbab Asia, benne' judío ka', na' benách zi'to' ka', béngkle' kan nak che X̄anžo Jesusen'.

¹¹ Dios bene' da' zan yela' wak zen lo na' Pablon'.

¹² Ka' goken, bale' benne' ka' béxwgake' láže'do' ka' da' bchej Pablon' yichje', na' laže' chelá'a ka' da' bde'e li'e, na' yjwá'gake' légaken gan zej nnita' benne' yižwé' ka'. Beyákgake' kan zej nak yižwé' ka' che chégake', na' bežojgak be' xiwe' ka' zej yo'o benne' ka'.

¹³ Naž bale' benne' judío, benne' wdá žag ka', benne' zbéjgake' be' xiwe' ka', gónegekle' wkóngkle' žin la X̄anžo Jesusen' nich yebéjgake' be' xiwe' ka' zej yo'o benách ka', na' wnnágake':

—Ni'a che la Jesús, Bennen' zchalj Pablon' kan nak chie', že'to' le'e yežojle.

¹⁴ Ki bengak gaže benne' byo zi'n Eseba, to benne' judío, benne' blo ladjwgak b̄xoz wnná bia' ka'.

¹⁵ Beží'i be' xiwen', na' wnnán:

—Nónbi'a Jesusen', na' nnezla' no benne' nake' Pablon', san le'e, ¿noz benne' le'e?

16 Naž b_xite' bennen' yoe'e be' x_iwe', na' bsaka' zi'e lé_gake'. Blej bchochje' yógo'tegake', dan' wzáke'že' ka' lé_gake'. Ka' goken bzonnjgak benne' gaže ka' lo yo'on', zej nak gale yídzegake', na' wé'zegake'.

17 Kan gok da' ni wzé diža' chen, na' yógo'te benne' ka' nníta'gake' lo yež Éfeso, benne' judío ka', na' benne' zi'to' ka', béngeklen', na' yógo'tegake' bžébegake' Dios. Che len bka'n zéngake' la Xanžo Jesusen'.

18 Lezka' bžingak benne' zan, benne' ka' žejlé'gake' che Benne' Criston', na' bexóalapagake' dola' da' zej nbage'e, na' bloé'egekle' da' kegle ka' da' ba bégake'.

19 Lezka' bengak benne' zan, benne' ka' zga'ale bégake' yela' wzá'. Bžingake' zej noe'e yiche wzá' chégake' ka', na' bzéygake' da' ka' lawgak yógo'te benách ka'. Blábgake' kan záka'gak yiche ka', na' goken chi yon mil mežw plat.

20 Ka' goken, wzéle'e diža', na' x_tiža' Xanžon' benen ga beyakgak benách zan chie' Le'. Dot láže'gake' bejlé'gake' che Benne' Criston'.

21 Wdé gok da' ki, Pablon' ben byene' cheje' lo yež Jerusalén, san gónele' tie' zga'ale yež ka' gan nbab Masedonia, na' gan nbab Akaya. Wnné':

—Te cha'a lo yež Jerusalén, žon byenen cha'a lo yež Roma.

22 Naž bsele'e chope x_kwide' byo ka' gan nbab Masedonia, bi' ka' žónlengakbe' le' tzen, na' légakbe'

Timoteo, na' Erasto, san lekze' bga'ne' bale ža gan nbab Asia na'.

Benne' Éfeso ka' žóngake' žo'osbé lo yežen'

²³ Kate' ža ka' bengak benne' Éfeso ka' žo'osbé, na' beží'igake' che xtiža' Xanžon'.

²⁴ Demetrio, to benne' wen da' zej naken ya plat, bene' ga béngake' žo'osbé na'. Demetrion' žonkze' liž lo'a ka' da' zej naken ya plat, da' ka' zej naken che dios no'le chégake' lie' Diana. Benne' ka' žóngake' žin ni zží'gake' mežw zan.

²⁵ Demetrion' btobe' yezika' benne' ka' žóngake' la' žin nize, na' gože' légake':

—Le'e, ljéža'do' ka', nnézkzelele kan nak žin da' žonžo, žonnen mežw chežo.

²⁶ Zlé'elele, na' ženlele kan žon Pablon'. Kégeze lo yež Éfeso nga, san dot gan nbab Asia, ba bene' ga beyakgak benne' zan che Benne' Criston', na' ba bche'e kan žóngake', dan' ži'e légake' da' ka' žongak benách ka' bi zej naken dios.

²⁷ Kégeze ga'n ka'ze žin ni da' žonžo, san lezka' ga'n ka'ze yodo' che dios no'le zen lie' Diana. Ki gaken, ga'n ka'ze yela' zen che dios no'le ni, diosen' zka'n zengak benách dot gan nbab Asia, na' lezka' benách ka' nníta'gake' dot yežlyó nga.

²⁸ Kate' béngekle benne' ka' da' ni, belžé'e, na' wžéžeya'agake' zižje, na' wnnágake':

—jGa'n zen Diana, dios no'le chežo žo'o, benne' Éfeso ka'!

²⁹ Ka' goken, bengak benách ka' žo'osbé dot lo yežen', na' tzen jake' taríaze la' li'a yolawe'. Bžóbgake' Gayo len Aristarko ga na', benne' ka' zej nbabe' Masedonia, na' žónlengake' Pablon' tzen.

³⁰ Gónele Pablon' choe'e gan zej nnita' benne' zan ka', san benne' ka' žejlé'gake' che Benne' Criston' bi bé'gake' le' latje.

³¹ Lezka' bengak bale benne' yolawe' ka' che gan nbab Asia, benne' ka' zlé'egekle' Pablon' chawe'. Bséla'gake' benne' ka' góta'yoegekle' le' bi choe'e la' li'a yolawen'.

³² Gan žóngake' žo'osbé, na' zběžeya'agake', to da' znnágake' bale', na' yetó da' znnágake' yebale'. Ka' goken dan' zej nchixe benne' zan ka' žóngake' žo'osbé, na' yeláte'ze ka' ndachgak benne' ka' bi nnézgekle' biz chen' zej ndobe' ga na'.

³³ Naž benne' judío ka' bebéjgake' Kantr, to benne' judío, ladjw benne' zan ka', na' bzégake' le' láwgake'. Bloe'el Kantren' len ne'e, nich kwé'gake' žize, dan' gónele' nne' da' gáklenen benne' judío ka' lawgak yógo'te benne' ka'.

³⁴ Katen' gókbe'egekle' nake' benne' judío, na' tzen wžěžeya'agake' žižje yógo'tegake' ka' chope hora, na' wnnágake':

—jGa'n zen Diana, dios no'le chežo žo'o, benne' Éfeso ka'!

³⁵ Naž benne' wzój che yolawe' bene' ga wže'gak benne' zan ka' žize, na' wnné':

—Benne' Éfeso ka', nnézgekle' yógo'te benách zoa yodo' che Diana nga, dios no'le zen, na' žo'o ni, benne' Éfeso ka', žape chi'izo yodon', na' lezka' yej na' da' naken lo'a Diana na', dan' bžojen ya'abá, na' bexjwn ga zoažo ni.

³⁶ Bi gak nitó benne' wži'e che da' ni. Che len žon byenen soale žize, na' bi be ka' gónzele.

37 Bche'le benne' ki nga, na' bi želbane' da' že' yodo', na' bi wnné zí'gake' che dios no'le chele.

38 Che len, cha' zoa diža' bizjw chegak Demetrion', na' chegak benne' wen da' zej naken ya plat, benne' ka' nníta'lengake' le', len nóte'teze benne', de latje gan wzé nagto' chégake', na' de gan zoa benne' wchi'a laže'e légake', ga na' gak yesbága'gake' ljěžgake' zia toe' yetóe'.

39 Na'a, cha' de yetó da' nnable, wak wká'n cháwe'žon kate' dobgak benne' yolawe' ka', kan zнна yolawe' che yež Roma.

40 Wak no benne' yesbage'e žo'o zia ni'a che žo'osbé da' goken na'a, na' nne' zži'ižo che yolawen'. Bi be zoa da' gak nnažo biz chen' gok žo'osbé na'.

41 Kate' beyož bchalje' da' ni, besele'e benne' zan ka' ližgake', benne' ka' zej ndobe' ga na'.

20

Pablo zeje' gan nbab Masedonia, na' gan nbab Gresia

1 Kate' wžé' ži žo'osbé na' dan' goken lo yež Éfeso, naž Pablo bliže' benne' ka' žejlé'gake' che Benne' Criston', na' kwáselo bzejni'ile' légake'. Wdé na' bzele' diža' légake', na' la' bkwastie' len légake'. Bžoje' ga na', na' wyeje' gan nbab Masedonia.

2 Wdíe' lo yež ka' zej nbaben ga na', na' bzejni'ile' benne' lježžo ka' nníta'gake' to to yež ka', na' wdé na' wyeje' gan nbab Gresia.

3 Wzóa Pablon' ga na' ka chonne byo'. Kate' za' kwene' to lo barkw nich cheje' gan nbab Siria, na' gókbe'ele' žénegekle benne' judío ka' góxwgake'

le'. Che len wyoé'e nez, na' beyeje' gan nbab Masedonia, na' bžine' lo yež Filipos.

⁴ Sópater, zi'n Pirro, benne' Berea, len Aristarko, na' Segundo, benne' Tesalónika ka', na' Gayo, benne' Derbe, na' lezka' xkwide' Timoteo, na' Tíkiko, na' Trófimo, benne' Asia ka', bénlengake' le' tzen.

⁵ Naž benne' ki jake' zgá'alegake' ka Pablon', na' bžingake' lo yež Troas, gan belbeze' le'.

⁶ Lo yež Filipos na', neda', Lukas, bejchaga' Pablon'. Kate' ba wdé lnin' kate' žawgak benne' judío ka' yet xtil da' bi nzin' kwa zichj chen, na' wžento' to lo barkw, na' beza'to' lo yež Filipos na'. Wdé gayo' ža bžagto' benne' ka' jake' zgá'alegake' ka Pablon', na' zbézagake' le' lo yež Troas, gan bga'nto' gaže ža.

Da' ben Pablo lo yež Troas

⁷ Ža nežw bdogak benne' ka' žejlé'gake' che Benne' Criston' nich ye'j gáwgake' da' žsa' láže'žo kan got Jesús, Benne' Criston'. Na' bsdle Pablo légake', na' dan' žala' yezé'e ga na' kate' za' ža'ní' ža na', che len scha bchalje', ga bžinte wdé gachje yele.

⁸ Gan zej ndobe' naken lo yo'o ža'le, na' zej nnita' da' zan da' zgó'ogaken baní' ga na'.

⁹ Wžóa xkwide' Eutiko ga na', na' že'be' gan žo'o baní' che yo'on', na' znnale'en tasbe' dan' ztonn Pablon' da' zchalje'. Gan že' ztas xkwiden' naken da' chonne kwia lo yo'on', na' ztászebe' wbíxtebe', na' bžintebe' lo yo že'le. Náttebe' bechísgake'-be'.

¹⁰ Betj Pablon' zan yo'on', na' bejxóe' lebe', na' beyele'e-be'. Naž gože' benne' ka' nníta'gake' ga na', na' wnné':

—Bi žébele. Nbanbe'.

¹¹ Kate' ba bebén Pablon' ža'le, be^xw^e' yet x^til, na' bdawen'. Naž Pablon' bcháljlene' l^égake' ga bžinte chbal-le. Wdé na' bežoje' ga na'.

¹² Xkwide' byon', bin' wbixbe', nbanbe' beché'gake'-be', na' beyák zénle'egake'.

Kan gok bžinto' lo yež Mileto

¹³ Bejchento' lo barkw, na' wdeto' ga bžinto' lo yež Asón nich chejchagto' Pablo ga na', kan ba ben x^tíža'to', dan' gónele Pablon' cheje' ga na' sa'ze ni'e.

¹⁴ Kate' ba bžagto'-ne' lo yež Asón na', wžene' lo barkwn' gan yo'oto', na' wyejto' gan že' yež Mitilene.

¹⁵ Bezá' barkwn' ga na', na' ža chope ža bžinto' to li gan zoa to yežlyó lo nison' da' nzin' Chio, na' yetó ža wdeto' to li gan de yetó yežlyó da' nzin' Samos, na' bžinto' lo yež Trojilio gan bga'nto' to chi'i. Yetó ža bžinto' lo yež Mileto.

¹⁶ Ki bento' dan' Pablon' ba ben choche' teze' yež Éfeso, nich bi žele' gan nbab Asia, dan' žak láže'li'e soe' lo yež Jerusalén kate' žin ža Pentecostés cha' sáke'le'.

Da' bchalj Pablo lawgak benne' Éfeso ka' lo yež Mileto

¹⁷ Kate' ne zoa Pablo lo yež Mileto, bsele'e to benne' bejliže' benne' gole ka', benne' žape chí'igake' benách ka' che Benne' Criston', benne' ka' nníta'gake' lo yež Éfeso.

¹⁸ Kate' bžíngake' gan zoa Pablon', le' gože' l^égake':

—Le'e ba nnézkzelele kan bénteza' gan zoale kate' wzó law bla'a gan nbab Asia.

19 Tža tža bena' xchin Xanžon' lo yela' gaxjw laže'. Ki bena' ga bžinte wžeža' ni'a chele, na' da' zan da' goken chia' da' ka' wzí' biá'gaken neda' ni'a che da' zia da' bengak benne' judío ka' chia', benne' ka' bi žejlé'gake' che Benne' Criston'.

20 Bcháljteza' gan zoale yógo'te da' žóngaken ga žak chawe' chele, na' kwáselo bsdla' le'e gan zdóbele che Benne' Criston', na' gan nak lo ližle ka'.

21 Bzoa lia' lawgak benne' judío ka', na' lawgak benne' zi'to' ka', nich yeyát láže'gake', na' yeyákgake' che Dios, na' nich chejlé'gake' che Xanžo Jesús, Benne' Criston'.

22 Na'a, Dios Be' La'y ba bene' chia' cha'a lo yež Jerusalén, na' bi nnezla' biž gaken chia' ga na'.

23 Yógo'te yež gan zda', Dios Be' La'y zloe'ele' neda', na' ži'e neda' kan gongak benne' judío ka', benne' bi žejlé'gake' che Benne' Criston', zne' wséjwgake' neda' liž ya, na' gon zí'gake' neda'.

24 Bi be žekla' neda' ni'a che da' gaken, la'kze gata' o bi gata', san žénezela' yeyóž gona' da' ne žona', nich gona' žin da' bde Xanžo Jesús lo na'a, da' naken wchalja' diža' chawen' kan nak da' žonnze Dios chežo. Ki gona' len yela' žebél.

25 'Ba bchalja' lawle le'e kan zna bia' Dios. Na'a, nnezla' biž lé'elele neda'.

26 Che len, žapa' le'e da' naken dot da' li na'a ža. Bi be nbaga'a neda' che nitole le'e.

27 Bi be zoa da' bi bsdla' le'e, san bzenla' le'e yógo'te da' wnnakze Dios.

28 Che len, le gape chi'i kwinle, na' le gape chi'i yógo'te benách ka' che Benne' Criston', dan' Dios Be' La'y bnnite' le'e nich gáklēle, na' gape chi'ile

benách ka' che Xanžo, Bennen' gote' lo wláz légage', na' blalje' xchene' da' beyá'wle' légage'.

29 Ba nnezla', te yezá'a gan zoale, chazgak benne' ka' gan zoale, benne' yénegekle' wchíxgake' benách ka' che Benne' Criston'. Góngake' kan žongak beko' yixe' snia ka', bia ka' zbia yí'gakba' zila' ka'.

30 Žojgak benne' ka' nníta'gake' ladjwle, na' wcháljgake' da' wen laže' nich kwéjgake' chégakze' benne' ka' žejlé'gake' che Benne' Criston', benne' ka' žónlengake' le'e tzen.

31 Che len, le gak ban laže', na' le yesá' laže' kan bena' neda' chonniz, dan' dot ža dot yele kwáselo bzejni'ila' le'e to tole na' zejte wžeža' ni'a chele.

32 Na'a, zí'na'do' ka', zgo'a le'e lo na' Dios. Znnabla' Le' gon chawe'e le'e, na' gone' kan znnaxtiže'e. Dios gon choche' le'e, na' gone' ga gak gónlenle tzen benne' ka' ba wleje' cheze'.

33 Batkle wdán laža'a da' naken chegak lježa' ka'. Bi wdán laža'a mežw, o laže' chégake'.

34 Nnézkzelele, len na' kwinkza' bena' žin nich gak ga'wa' da' byažjen chia', na' da' byažjen chegak benne' ka' bénlengake' neda' tzen žin.

35 Len yógo'te da' bena', bloe'ela' le'e kan žala' gonžo žin nich gak gáklenžo benne' ka' želyážjele'. Žala' chejsá' láže'žo dan' wnná Xanžo Jesús na'kze, katen' wnné': "Gakže chawe' che bennen' bi da' znezjwe' ka' da' gaken che bennen' bi da' zzi'e."

36 Kate' beyož bchalj Pablon' da' ni, naž bzoa zibe', na' bénlene' tzen yógo'tegake', bcháljlengake' Dios.

37 Naž yógo'tegake' belbeže', na' byéla'gake' yen Pablon', na' bchag lágwage' le'.

³⁸ Ki béngake' dan' gok nyache' láže'gake' ni'a che dan' wnná Pablon', katen' wnné': "Biž lé'elele neda'." Jáklene' le' tzen, na' bžín-gake' ga bebene' le' lo barkw.

21

Pablo zeje' lo yež Jerusalén

¹ Wdé beza'to' gan wnníta'gak benne' Éfeso ka', barkw da' yo'oto' la' wyo'oten nez, na' to liža wdeto' gan zoa yežlyodon' nzin' Kos. Ža chope ža, bžinto' yetó latje da' nzin' Rodas. Beza'to' ga na', na' bžinto' lo yež Pátara.

² Lo yežen' bejxáka'to' to barkw yoble da' zejen gan nbab Fenisia. Wžento' lo barkwn', na' la' wyo'oten nez.

³ Wdeto' gan zla' yežlyó Chipre, da' wzóan chelá'a yegle, na' bžinto' gan nbab Siria. Wyáz barkwn' latjen' gan že' yež Tiro, dan' žala' chejká'ngake' ywa' da' nwa' barkwn' ga na'.

⁴ Lo yež Tiro na' bejxáka'to' benne' ka' žejlé'gake' che Benne' Criston', na' bgá'nľento' légake' gaže ža. Dan' ba bloe'el Dios Be' La'y légake' da' žala' gak che Pablon', belyi'e le' bi cheje' lo yež Jerusalén.

⁵ Wdé na' katen' za' yežojto' ga na', yógo'tegake' wzá'ľengake' neto' tzen len no'le ka' chégake', na' xkwide' ka' chégake', na' bžinto' na'le žoa'a yežen'. Naž bzoa zibto' žoa'a nido', na' bcháljľento' Dios.

⁶ Beyóž wdéla'to' lježto' toto' yetoto', na' bebento' lo barkwn', na' légake' beyéjgake' lížgake'.

⁷ Naž la' wza'te barkwn' lo yež Tiron', na' ga ze lawte bžinen lo yež Tolemaida. Lo yežen' bežojto'

lo barkwn'. Wdapto' "Padiox" benne' lježžo ka' nníta'gake' ga na', na' bgá'nłento' légage' to ža.

⁸ Kate' za' ža'ní' yetó ža, bežój Pablon' ga na', na' neto' bėnłento'-ne' tzen, na' wyejto' lo yež Sesarea, gan wyo'oto' liž Lip, na' bgá'nłento' le'. Lipen' zchalje' diža' chawen', na' bėnłene' tzen gaže benne' ka' wžégake' ža ni'te nich gáklengake' benách ka' che Benne' Criston'.

⁹ Zej nnita' tape xkwide' no'le che Lipen', na' zcháljgakbe' lo wĺáz Dios.

¹⁰ Wdé wzoato' ga na' chope chonne ža, naž bla' Agabo, benne' bžoje' gan nbab Judea, na' zchalje' lo wĺáz Dios.

¹¹ Benne' ni bedjwíe' neto', na' beḡwe' yid nžejen le'e Pablon'. Bcheje' ni'a na' kwine', na' wnné':

—Ki zńna Dios Be' La'y: "Ki gongak benne' judío ka', benne' nníta'gake' lo yež Jerusalén. Wchėjgake' bennen' nak yid ni chie', na' wdégake' le' lo na'gak benne' zi'to' ka'."

¹² Kate' benłto' da' ni, neto' len benne' ka' nníta'gake' ga na' góta'yoelto' Pablon' nich bi cheje' lo yež Jerusalén.

¹³ Beží'i Pablon', na' wnné':

—¿Biž da' ni žonle, zbėžele, na' žonle ga žak nyache' laža'a? Neda' ba zoakza', kégeze wchėjgake' neda', san lezka' gata' lo yež Jerusalén ni'a che Xanžo Jesús.

¹⁴ Dan' bi gok wcha'to'-ne', biž bi gožto'-ne', na' wnnato':

—Gak kan nna Xanžon'.

¹⁵ Kate' ba wdegak ža ka', bkwezto' dan' nwa'to', na' wyejto' lo yež Jerusalén.

16 Ba_{le} benne' ka' che yež Sesarea na', benne' žejlé'gake' che Benne' Criston', wzá'lengake' neto', na' Mnasón, to benne' Chipre, bénlene' légage' tzen. Žejli'e che Benne' Criston' ža ni'te, na' žala' chejga'nto' liž benne' ni.

Pablo zejwíe' Jakob

17 Katen' bžinto' lo yež Jerusalén, benne' lježžo ka', benne' žejlé'gake' che Benne' Criston', len yela' žebél chégake' wdápegake' neto' ba la'ne.

18 Ža chope ža, Pablo wyó'olene' neto' lo yo'o, gan bejwíato' Jakob, na' zej ndobe yógo'te benne' gole ka' ga na', benne' ka' žape chí'igake' benách ka' che Benne' Criston', benne' ka' nníta'gake' lo yež Jerusalén.

19 Kate' Pablon' ba wdape' légage' “Padiox̄” bzenle' légage' yógo'te da' ben Dios lo ne'e le' gan zej nníta' benách zi'to' ka'.

20 Kate' béngkle' da' ni, bka'n zéngake' Dios. Naž belyi'e Pablon', na' wnnágake':

–Zlé'ekzelo', lježto', benne' zante gaywá', benne' judío ka', žejlé'gake' che Benne' Criston', na' yógo'tegake' žápele'egake' ba la'ne da' bchi'le Moisés.

21 Ba béngkle' da' ka' znnagak benách ka' kan naken chio', znnágake' zzejni'ilo' yógo'te benne' judío ka', benne' nníta'gake' ladjw benách zi'to' ka', nich wká'ngake' da' bchi'le Moisés benách Israel ka', na' ži'o légage' bi chóggake' lo belá' chegak x̄kwide' byo chégake' ka', na' bi gápegake' ba la'ne da' ka' žónteze žonžo žo'o, benne' judío ka'.

22 ¿Nakx̄ gonžo na'a? Dobgak benne' zan kate' yéngkle' ba beló'o nga.

23 Na'a, ben da' ni da' ye'to' le'. Nníta'lengak tape benne' byo ka' neto' nga, benne' ka' ba bchebe láže'gake' law Dios to da' góngake'.

24 Bche' benne' ki len le', na' benlen légage' tzen nich gon chawe' kwine kan nak che yodo', na' wdizjw le' da' žala' chíjwgake' nich góngake' yidze yíhkgake', nich nnézgekle yógo'te benne' judío ka' bi nakkze dan' znnégake' chio', san lezka' le' žono' da' naken chawe', na' žapo' ba la'ne da' bchi'le Moisés.

25 Kan nak chegak benách zi'to' ka', benne' ka' žejlé'gake' che Benne' Criston', ba bento' chawe' diža', na' ba bzojto' kan žala' góngake'. Bi žon bye-nen gape chí'igake' da' ki da' žónteze žongak benne' judío ka', san toze:

Bi ye'j gáwgake' da' wlo'ogak benách ka' lawgak lo'a ka'.

Bi gáwgake' žen.

Bi gáwgake' bela' chegak bia yixe' ka' len xchéngakba'.

Bi góngake' da' sban.

Žóxwgake' Pablo la' li'a yodo'

26 Naž Pablo bchi'e tape benne' ka' len le', na' ža chope ža ben chawe' kwine' tzen len légage' kan nak che yodo'. Naž wyaze' la' li'a yodo', nich gak bia' biz ža yeyož góngake' da' gon chawe' kwíngake', ža na' žala' chjwá'gake' da' kó'ogake' law Dios to toe'.

27 Kate' za' yeyožgak gaže ža ka', bale benne' judío ka', benne' zej nžoje' gan nbab Asia, blé'egekle' Pablon' la' li'a yodo'. Béngake' ga bengak benne' zan žo'osbé, na' béxwgake' Pablon'.

28 Wnnégake' zižje, na' wnnágake':

—Le gакlєn neto', lє'e, benne' Israel ka'. Benne' ni žsedle' yógo'te benách yógo'te latje nich wká'ngake' ka'ze yež chežo, na' da' bchi'le Moisés, na' yodo' chežo nga. Na'a, ba wloé'e benne' zi'to' ka' lo yodo' nga. Ki žone', zka'n ditjle' latje la'y nga.

29 Ki wnnágake' dan' zga'ale blé'egekle' Pablon' lo yež tzen len Trófimo, benne' Éfeso, na' žékgekle' bchi'e bennen' lo yodon'.

30 Ka' goken, bdobgak yógo'te benne' ka' che yežen', na' bžínkake' ga na'. Naž wzéngake' Pablon', na' wzóbgake' lє', na' bebéjgake' lє' na'le la' li'a yodon', na' la' bséjwtegake' gan žó'ogake' la' li'a yodon'.

31 Kate' za' gótgake' Pablon', bžin diža' law benne' blo, benne' žeje' lo wdile. Benle' žongak yógo'te benách nníta'gake' lo yež Jerusalén žo'osbé.

32 Naž benne' blon' la' btobtie' benne' ka' žjake' lo wdile, tzen len benne' ka' zché'gake' légake', na' taríaze wyéjlene' légake' gan žongak benne' ka' žo'osbé. Katen' blé'egekle' benne' blon' len benne' ka' žjake' lo wdile, naž bsángake' zwaw zžá'agake' Pablon'.

33 Wbiga' benne' blon' ga na', na' beᵑwe' Pablon'. Gože' benne' ka' žjake' lo wdile wchéjgake' lє' len chope do ya. Wdé na' wnnable' benne' zan ka', na' wnné':

—¿Nozkze benne' ni, na' biz bene'?

34 Benne' zan ka' belbéžeyi'e, na' che chégake' kan wnnágake'. Ka' goken, benne' blon' bi be gok chejni'ile', dan' žongak benne' ka' žo'osbé. Che len gože' benne' ka' žjake' lo wdile ché'gake' Pablon' lo yo'o zen gan zdóbgake'.

35 Katen' bž́ingake' gan nak nepe' che yo'o zen na', yjwa'gak benne' ka' ž́jake' lo wdile Pablon', dan' ž́iadi'igak benne' zan ka' l'égake'.

36 Za'gak benne' ka' xkóže'lgake'. Želbéžeyi'e, na' znnágake':

—¡Le gote'!

Da' bchalj Pablo lawgak benne' zan ka'

37 Kate' wzó l'áwgake' kó'ogake' Pablo lo yo'o zen na', le' gože' benne' blon', bennen' ž́eje' lo wdile, na' wnné':

—¿Gonno' neda' latje yapa' le' to diža'?

Benne' blon' gože' Pablon':

—¿Žako' diža' griego?

38 ¿Kege le' benne' Ejipto na' ž́a nize btobe' benne' wen da' zinnj ka', na' bchi'e ka' tape mil benne' wetw benne' ka' lo latje dach?

39 Naž Pablon' gože' le', na' wnné':

—Da' li naka' neda' benne' judío. Golja' lo yež Tarso, to yež blo gan nbab Silisia. Žáta'yoela' le' gonno' neda' latje wchalja' lawgak benách ki.

40 Benne' blon' bi'e le' latje, na' Pablon' wzíe' gan nak nepe', na' bchis ne'e nich kwe'gak benách zan ka' ž́ize. Kate' ba wnníta'gake' ž́ize, naž Pablon' bcháljlene' l'égake' len diža' hebreo.

22

1 Ki wnná Pablon':

—Le'e, benne' gole ka', na' le'e, ljéža'do' ka'. Le wzé nag da' yapa' le'e kan nak da' ž́ona'.

2 Kate' béngekle' zchalje' diža' hebreo, wnníta'gakže' ž́ize. Pablon' gože' l'égake', na' wnné':

³ –Nakkza' neda' benne' judío. Golja' lo yež Tarso gan nbab Silisia, san bgola' lo yež nga, na' bsedle Gamaliel neda' dot kan nak da' bsédgekle xa xto'žo ka'. Be' láže'teza' bka'n zena' Dios kan žonle le'e na'a.

⁴ Zga'ale wžía laža'a benne' ka' nzi' lo ná'gake' xtiža' Benne' Criston', na' bchi'a lé'gake' gan gátgake'. Wžéngaka'-ne', na' bséjwgaka'-ne' liž ya, benne' byo ka' len no'le ka'.

⁵ Lezka' wak wzóa ligak bχoz wnná bia' ka' len benne' gole ka' da' béngake'. Bzójgake' to yiche wnná bia' da' chjwa'a gan zej nnita' lježžo judío ka' lo yež Damasko. Wyá'a ga na' nich chejχena' benne' ka' nníta'gake' ga na', benne' ka' žejlé'gake' che Benne' Criston', nich yedjchi'a lé'gake' zej nžeje' lo yež Jerusalén nga, nich gonto' lé'gake' zia.

Zloe'el Pablo kan beyake' che Benne' Cristo

⁶ Naž wnná Pablo:

–Katen' zeyá'a lo nez, na' za' žina' lo yež Damaskon', katen' goken wawbíž, ka' gaze wyép yes baní' da' zan' ya'abá, na' bsa'nín' gan zeyá'a.

⁷ La' bgo'ntia' lo yo, na' benla' chi'i to Benne' gože' neda': “Saulo, Saulo, ¿biž chen' zbia lažo'o neda'?”

⁸ Naž wnnabla' Le', na' wnnía': “¿Nož Le', Xan?” Le' gože' neda': “Neda' Jesús, benne' Nasaret. Nedkza' zbia lažo'o.”

⁹ Benne' ka' wnníta'lengake' neda' blé'egekle' banín', na' bžébegake', san bi béngekle' chi'i Bennen' bcháljlene' neda'.

¹⁰ Naž goža'-ne': “¿Biž žala' gona, Xan?” Xanžon' gože' neda': “Beyás, na' wyéj lo yež Damasko gan zoa to benne' yi'e le' yógo'te da' žala' gono'.”

11 Dan' biž bi ble'ela' dan' bdi'i yes baní' na' yej lawa', che len benne' ka' zéjłengake' neda' tzen béxwgake' na'a, na' bché'gake' neda' gan bžintia' lo yež Damaskon'.

12 Lo yežen' zoa Ananías, to benne' žone' dot kan zŋna da' bchi'le Dios, na' benne' judío ka' nníta'gake' lo yež Damaskon' žápegake' le' ba la'ne.

13 Ananíasen' ble'e gan wzóa', na' gože' neda': "Saulo, bicha'a, yeyaljw yej lawo'." La' na'ze beyaljw yej lawa', na' ble'ela' le'.

14 Le' gože' neda': "Dios chegak xa xto'žo ka', wžekze' le' ža ni'te nich nnezlo' da' žénekzele' Le', na' nich le'elo' Benne' Chawe', Bennen' nake' Ži'nkze', na' nich yenlo' da' ye'kze' le'.

15 Ki naken dan' žala' wzóa lio' chie' Le' lawgak yógo'te benách ka', na' wzenlo' légake' da' ba ble'elo', na' da' ba benlo'.

16 Na'a, žbiz chen' želo'? Wzó ža', na' bezóa nis. Wnnable Xanžon' yeyone' le' chawe', na' yeké'e doła' da' nbago'o."

Jesús bsele'e Pablo nich wzóa lie' chie' Le'

17 Lezka' wnná Pablo:

—Wdé na', katen' belá'a lo yež Jerusalén nga, na' kate' ne zcháljlena' Dios lo zchil yodo', na' ble'e dáwe'la'.

18 Ble'ela' Xanžon', na' gože' neda': "Taríaze wyéj. Bežojte lo yež Jerusalén nga, dan' benne' ki bi gápegake' ba la'ne da' wchaljo' chia'."

19 Neda' goža'-ne': "Xan, nnéžgekle' kan bena' neda'. Wyoá'a gan nak lo yo'o gan zdobgak benne' judío ka' nich yéngkle' xtiža' Dios. Wdina' benne' ka' žejlé'gake' chio' Le', na' bséjwgaka'-ne' liž ya.

20 Katen' bétgake' Esteban, bennen' bzoa lie' chio', lezka' neda' wzóa' ga na', na' bénlena' tzen benne' ka' bétgake' le', na' ben chi'a laže' da' bxoā yengak benne' ka' bžé'egake' le' yej."

21 Naž Xanžon' gože' neda': "Wyėj, dan' žselā'a le' lawgak benách zi'to' ka'."

Pablo zchájlēne' benne' blo, benne' žjeje' lo wdīle

22 Nize ze law bze naggak benne' judío ka' che Pablo, na' naž wžéžeya'agake'. Wnnégake' zižje, na' wnnágake':

—Le got bennen'. Bi žalā' soe' nbane'.

23 Naž, dan' belbéžeyi'e, na' lo yelā' zža'a chégake', bchézgage' laže' da' zej nakwe', na' belgo'ne' goxo',

24 che len benne' blon', bennen' žjeje' lo wdīle, gože' benne' ka' žjake' lo wdīle wché'gake' Pablon' lo yo'o zen na'. Lezka' gože' légake' chíngake' Pablon' nich nne' da' nakkzen, nich nnezle' biz chen' želbéžeya'a ki benne' judío ka' che Pablon'.

25 Kate' ne zchéjgake' ni'a na' Pablon' len yid ka' nich chíngake' le', Pablon' gože' to benne' zchi'e benne' ka' žjake' lo wdīle, benne' zoe' ga na', na' wnné':

—¿De latje chinle neda'? Neda' nbaba' Roma, na' bi bchi'a laže' nitó benne' neda' cha' nbaga'a zia.

26 Kate' benle bennen' da' ni, wyeje', na' be-jzenle' benne' blon', bennen' žjeje' lo wdīle. Gože' le':

—¿Bizkze žonžo? Benne' ni nbabe' Roma.

27 Naž benne' blon' blē'e gan zoa Pablon', na' gože' le':

—Wnná cha' nbabkzo' Roma.

Pablon' gože' le':

—O', nbabkza'.

28 Beží'i benne' blon', na' wnné':

—Neda' wdíjwka' mežw zan nich baba' Roma.

Naž Pablon' gože' le':

—Neda' wbaba' Roma katen' golja' dan' zej nbab
xa xna'a Roma.

29 Kate' béngkle benne' ka' da' ni, benne' ka' za'
chíngake' Pablon', naž bebíga'gake' gan zoe'. Lezka'
bžebe benne' blon' katen' wnnezle' nbab Pablon'
Roma, dan' ba wnné' wchéjgake' le'.

*Zla' Pablo lawgak benne' yodo', benne' wchi'a laže'
ka'*

30 Ža chope ža, gónele benne' blon' nnezle'
kwáselo bizen' da' žesbága'gak benne' judío ka'
Pablo zia. Wnné' beseže' do yan' da' nžejen Pablon',
na' wnné' dobgak bꝑoz wnná bia', bꝑoz judío ka'
len yógo'te benne' yodo', benne' wchi'a laže' ka'.
Naž bebeje' Pablon' gan bséjwgame' le', na' bzie' le'
lágake'.

23

1 Naž Pablon' bwie' lawgak benne' yodo', benne'
wchi'a laže' ka', na' wnné':

—Le'e, ljéža'do' ka'. Na' zejte na'a žonkza' da'
chawe'. Ki naken, bi zoa da' žesbaga' lázda'wa' neda'
zia law Dios.

2 Naž Ananíás, bꝑoz blo, gože' benne' ka'
nníta'gake' dot kwit Pablon' kápa'gake' žoe'e.

3 Pablon' gože' le':

—Lezka' Dios yebi'e chio' le', benne' zlóé'ezele
chawe' kwino'. ¿Že'kzo' zchi'a lažo'o neda' kan
bchi'le Moisés, san zdetle žono' kan bchi'kzle Moi-
sesen', znno' kápa'gake' neda'?

4 Benne' ka' nníta'gake' ga na' belyi'e Pablon':

—ǂžlǂž zi'o bǂoz blo che Dios?

⁵ Pablon' gože' lǂgake':

—Le'e, lǂža'do' ka'. Nyejw le'e yiche da' znnan: “Bi wǂž zi'o benne' zna bi'e benách wǂž chio' ka'” san neda' bi gókbe'eǂa' nake' bǂoz blo.

⁶ Naž gókbe'ele Pablon' baǂe' zej nake' benne' yodo' saduseo ka', na' yezíka'gake' benne' yodo' fariseo ka'. Wnníe' zǂže ǂawgak benne' yodo', benne' wchi'a ǂaže' ka', na' wnné':

—Le'e, lǂža'do' ka'. Naka' benne' fariseo, na' naka' zi'n to benne' fariseo. Na'a zchi'a ǂaže'le neda' dan' žǂen ǂaža'a yebangak benne' gat ka'.

⁷ Kate' wnná Pablon' da' ni, bžoj chópłegak benne' yodo' fariseo ka', na' benne' yodo' saduseo ka', na' beldǂǂ díže'e ǂa' lǂgakze'.

⁸ Ki béngake' dan' znnagak benne' saduseo ka' bi yebangak benne' gat ka', na' bi zej nnita' wbás che ya'abá ka', na' bi zej nnita' be' nákgakkze benách ka', san benne' yodo' fariseo ka' žejǂǂe'gake' zej nnita' yógo'te da' ki.

⁹ Che ǂen wžéžeya'agake'. Naž wzó ža'gak benne' wsedle, benne' yodo' fariseo ka'. Beldǂǂ díže'e, na' wnnágake':

—Žeklto' neto' bi be da' zia nbaga' benne' ni, dan' cha' bchalǂǂen to be' nakkze no benne' le', o cha' bchalǂǂen to wbás che ya'abá le', bi žǂala' wžǂǂižo che Dios.

¹⁰ Kate' ba beldǂǂ díža'le'e benne' judío ka', na' bžebe benne' blon', benne' žeje' ǂo wdǂǂe, dan' žekle' wzóžǂ ǂǂe' Pablon'. Naž wnné' chjak benne' ka' žjake' ǂo wdǂǂe, nich chejbéjgake' Pablon' ǂadǂw benne' judío ka', na' yeché'gake' le' ǂo yo'o zen gan zǂobgak benne' ka' žjake' ǂo wdǂǂe.

11 Kate' ba nak žel ža na'ze, bloe'e law Xanžon' gan zoa Pablon', na' gože' le':

—Ben choch lažo'o, Pablo. Kan ba bchaljo' chia' neda' lo yež Jerusalén nga, lezka' žon byenen wchaljo' chia' lo yež Roma.

Žóngake' toze diža' gótgake' Pablo

12 Kate' za' ža'ní' yetó ža, bale benne' judío ka' bégake' toze diža', na' ben choch xtíža'gake', na' wnnágake' Dios wsaka' zi'e légake' cha' bi góngake' dan' bchebe láže'gake'. Wnnágake' bi be ye'j gágwage' na' zejte gótgake' Pablon'.

13 Nníta'gakže ka choplaj benne' ka', benne' ben choch xtíža'gake' ki.

14 Jak benne' ki gan zej nnita' bχoz wnná bia' ka', na' benne' gole ka', benne' judío ka', na' wnnágake':

—Ba ben choch xtíža'to', na' znnabto' wsaka' Dios neto' zi' cha' bi gonto' ki, na' bi be ye'j gawto' na' zejte gotto' Pablon'.

15 Na'a, le'e len benne' yodo' wchi'a láže' ka', le ye' benne' blon', benne' žeje' lo wdile, nich yed-jwá'gake' Pablon' wxé, nich žine' gan ndoble, na' nnale žénelele nnáblele Pablon' to diža' gaze lo de. Neto' kwe' nawto'-ne' la' nez, na' gotto'-ne' zga'ale kate' žine' nga.

16 Benle xkwide' byo che no'le zan Pablon' kan kwe' nágake' Pablon', na' wyejbe', na' wyo'obe' yo'o zen na', na' bejzenlben' Pablon'.

17 Pablon' bliže' to benne' zchi'e benne' ka' žjake' lo wdile, na' gože' le':

—Bche' xkwide' ni law benne' blo, dan' nwa'be' to diža' ye'be'-ne'.

18 Naž bennen' bchi'e-be' gan zoa benne' blon', na' gože' le':

—Pablo, bennen' nyejwe' liž ya, bliže' neda', na' góta'yoele' neda' yedjwá'a xkwide' ni lawo', dan' žénelbe' wcháljlenbe' le'.

19 Benne' blon' bejwe' na'be', na' bchi'e-be' cheze, na' wnnable'-be', na' wnné':

—¿Bizen' žénelo' yi'o neda'?

20 Lebe' gožbe'-ne':

—Benne' judío ka' ba ben toze xtíža'gake' gáta'yoegekle' le' chi'o Pablo wxé, nich žine' lawgak benne' yodo' wchi'a laže' ka'. Yé'gake' le' žénegekle' nnábgekle' le' to diža' gaze lo de,

21 san le', bi chejli'o dan' nnágake', dan' nníta'gakže ka chóplaljgake' kwe' nágake' Pablon'. Ba ben choch xtíža'gak benne' ka', na' wnnágake' wsaka' Dios légake' zi' cha' bi gótgake' Pablon', na' bi be ye'j gáwgake' na' zejte gótgake' le'. Na'a, ba nníta'gake' ban laže', na' želbeze' wchebe lažo'o gono' dan' nnábgekle' le'.

22 Naž benne' blon', benne' žeje' lo wdile, gože'-be' bi ye'be' nitó benne' dan' ba gožbe' le', na' naž besele'e xkwiden'.

Zla' Pablo law Féliks, benne' blo wnná bia'

23 Naž benne' blon' bliže' chope benne' zché'gake' to gaywá' benne' ka' žjake' lo wdile to toe', na' gože' légake' wkwéžgake' chope gaywá' benne' ka' žjake' lo wdile, benne' želzá' ní'agake', na' chonnłalj chi benne' ka' žjake' lo wdile, benne' žiagake' bia ka', na' chope gaywá' benne' ka' žjake' lo wdile, benne' zej noe'e yag ntoche' ka', nich chjake' lo yež Sesarea te xche'.

24 L_{ezka}' gože' l_{égake}' wkwézwake' to bia, da' kwia Pablon', na' ché'gake' l_e' binlo, nich bi be gaken chie', nich žine' l_{aw} Féliks, benne' blo wnná bia'.

25 L_{ezka}' bsele'e to yiche da' z_{nnan} ki:

26 “Neda', Klaudio Lisias, žapa' le': Padiox Féliks, benne' blo wnná bia'.

27 Benne' ni žsela'a-ne' l_{awo}', wzengak benne' judío ka' l_e', na' gónegekle' gótgake' l_e'. Kate' gókbe'ela' nbabe' Roma, bchi'a benne' ka' žjake' l_o wdile, na' beslá'-ne' l_o na'gak benne' judío ka'.

28 Gónela' nnezla' biz bene', dan' žesbága'gak benne' judío ka' l_e' zia, na' bchi'a-ne' l_{awgak} benne' yodo' ka', benne' wchi'a laže' ché'gake' ka'.

29 Kate' bchi'a laža'a dižan' kwáselo, wneezla' žesbága'gake' l_e' zia kan nak da' z_{нна} da' žsédekle', na' bi be zia nbaga' benne' ni, nich no benne' gote' l_e', o wsejwe' l_e' liž ya.

30 Naž bl_a' to benne' bzenle' neda' že' nawgak benne' judío ka' l_e' nich gótgake' l_e', na' che l_{en} žsela'a l_e' gan zo', na' goža' benne' ka', benne' žesbága'gake' l_e' zia l_á'gake' l_{awo}' l_e', nich wloé'egkle' l_e' bi diža' zej nape' l_e'. Dios gon chawe'e l_e'.”

31 Naž benne' ka' žjake' l_o wdile béxwgake' Pablon', na' b_{éngake}' kan ba gož benne' blon' l_{égake}', na' bché'gake' l_e' l_o yež Antípatris, ne nak žel.

32 Kate' za' ža'ní' yetó ža benne' ka' žjake' l_o wdile, benne' želzá' ní'agake', beyéjgake' l_o yež Jerusalén, na' benne' ka' žjake' l_o wdile, benne' ka' žiagake' bia ka', beyó'ogake' nez, zché'gake' Pablon'.

33 Kate' benne' ka' zché'gake' Pablon' bžíngake' l_o yež Sesarea, bdégake' yichen' l_o na' benne' blo wnná bian', na' bzégake' Pablon' l_{awe}'.

³⁴ Kate' beyóž be_l benne' blo wnná bian' yichen', na' wnnable' Pablon' gaz benne' le'. Kate' gókbe'ele' nbabe' gan nbab Silisia,

³⁵ gože' le':

—Yenla' da' nno' kate' benne' ka' žesbága'gake' le' zia lá'gake' ga ni.

Naž gože' benne' ka' gape chí'igake' le' lo yolawe' gan zchi'a laže' Herodes, benne' z_nna bi'e ga na'.

24

Pablo zchalje' law Féliks

¹ Wdé gayo' ža, bla' Ananíás, bxoz blo, ga na', tzen len bale benne' gole, benne' judío ka', na' lezka' len Tértolo, to benne' žákli'e diža'. Blá'gake' law benne' blo wnná bian', na' besbága'gake' Pablo zia.

² Katen' ba blížgake' Pablon', na' ble'e ga na', wzó law Tértolon' žesbage'e le' zia, na' wnné':

—Benne' blo wnná bia', Féliks. Ni'a chio' le' žak chawe' cheto', dan' lo ye_la' žejní'il chio' cháwe'do' z_nna bi'o benách wláž cheto' ka'.

³ Yógo'te da' ki žonen ga žak chawe' gáte'teze, na' dot láže'to' že'to' le': “Žó_xkeno'.”

⁴ Na'a, nich bi gon le_lto' le', žáta'yoela' le' gon zen lažo'o, na' yenlo' cheto' to chi'ido'.

⁵ Gókbe'elto' benne' ni zko'o ye_le'e benách ka', na' žone' ga benne' judío ka' nníta'gake' dot yežlyó zží'igake' che yolawe', na' nake' benne' blo ládjwgak benne' ka' zej nzi'e da' bsdle benne' Nasaret na'.

⁶ Lezka' gónele' wká'n ditje' yodo' cheto'. Che len wzento'-ne', na' gónelto' wchi'a láže'to' le' kan z_nna da' žsedlto'.

⁷ Naž Lisias, benne' blo, benne' žeje' lo wdile, ble'e gan zoato', na' len yela' snia zen beké'e benne' ni lo na'to'.

⁸ Naž gož Lisias na' benne' ka' žesbága'gake' le' zia, yídgage' lawo' le'. Na'a, le'kzo', kate' nnablo' Pablo ni binlo, gak nnezlo' kwáselo yógo'te da' ki da' žesbága'to'-ne' zia.

⁹ Lezka' wnnagak benne' judío ka', na' wnnágake' da' likzen'.

¹⁰ Naž benne' blo wnná bian' btaze ne'e nich wchálj Pablon', na' le' bechebe', na' wnné':

—Dot laža'a zchalja' kan nak da' žona', dan' ba zej nak yiz zan zchi'a lažo'o da' žak chegak benách lažto' ka'.

¹¹ Da' bena' wak nnabo'. Bi na' gak chežinno ža wyá'a lo yež Jerusalén nich wká'n zena' Dios.

¹² Bi bejxáka'gake' neda' zdil diža'a len no benne', na' bi bena' ga gongak benách ka' žo'osbé gan nak lo zchil yodo', o lo yo'o gan zdóbgake' nich yéngkle' xtiža' Dios, o lo yež.

¹³ Lezka' bi gak kwej lígake' da' ki da' žesbága'gake' neda' zia.

¹⁴ Da' nize žexóalapa' lawo'. Kan žona' xchin Dios chegak xa xto'to' ka' naken tlebe len da' žsédgekle benne' ki, san légake' znnágake' naken da' zži'in che Dios, dan' žejli'a yógo'te da' zнна xtiža' Dios, na' lezka' yógo'te da' bzojgak benne' ka' bcháljgake' lo wlaze' Le'.

¹⁵ Kan légake' žxen láže'gake' Dios, lezka' neda' žxen laža'a Le', yesbane' benne' gat ka', benne' chawe' ka', na' benne' ka' bi zej nake' chawe'.

¹⁶ Che len žon byena' bi baga'a da' gonen ga yesbaga' lázda'wa' neda' zia law Dios o lawgak benách

ka'.

17 'Wdé wzóa' ga yoble chope chonne yiz, na' belá'a gan zej nnita' benách wláž chia' ka' nich wnezjwa' mežw da' gáklenen benách yache' ka', na' nich bi da' wdía' law Dios.

18 Kate' ne žona' da' ki, bałe benne' judío ka', benne' zej nžoje' gan nbab Asia bedjxáka'gake' neda'. Wzóa' la' lí'a yodo', na' ba wlěj chawe' kwina' kan nak che yodo', na' bi ntoba' benách zan, na' bi bena' ga gongak benách ka' žo'osbé.

19 Benne' judío ka', benne' zej nžoje' gan nbab Asia, žala' lá'gake' lawo' le', na' yesbága'gake' neda' zia cha' zej nape' diža' bizjw len neda'.

20 Žala' nnagak benne' judío ki cha' bi da' bžélgekle' da' zinnj da' bena' katen' bla'a lawgak benne' yodo' ka', benne' zchi'a láže'gake' lé'gake'.

21 Toze katen' wzóa' lawgake', zižje wžežia', wnnía': “Zchi'a láže'le neda' na'a dan' žxen laža'a yebangak benne' gat ka'.”

22 Kate' benle Féliks na' da' ni, na' dan' kwáselo ba nnezle' kan nak che da' žsedle Pablon', bzoe' cheła'ale diža' bizjw ni, na' wnné':

–Kate' la' Lisias, benne' blon', benne' žeje' lo wdíle, na' yeyóž yenla' kan nak diža' bizjw chele.

23 Naž Féliks na' gože' benne' zchi'e benne' ka' žjake' lo wdíle, benne' zoe' ga na', gape chi'e Pablon', san we'e le' latje te' la' lí'ale, na' bi wsejwe' xnezgak lježe' ka' yedjwíagake' le', nich bi da' góngake' chie'.

24 Chope chonne žaze wdé na', da' yoble bla' Féliks na' ga na' tzen len Drusila, zo'le'. No'len' nake' judío. Féliks na' bliže' Pablon', na' bze nage' chie' kan nak da' žejle'žo che Jesús, Benne' Criston'.

²⁵ Kate' bchalj Pablon' kan žala' gakžo chawe', na' nna bia' kwinžo, na' la'žo law Dios gan wchi'a laže'e žo'o ža da' za' za', naž bžebe Féliks na', na' gože' Pablon':

—Beyéj na'a. Kate' gapa' latje, wliža' le' yetó.

²⁶ Lezka' gónele Féliks na' si'e mežw da' wnezjw Pablon' nich wsane' le', na' che len, zan chi'i bliže' Pablon', na' bcháljlene' le'.

²⁷ Kate' gok chopiz, wyáz Porsio Festo latje che Féliks na', na' dan' gónele Féliks na' gone' da' žaz láže'gak benne' judío ka', na' bka'ne' Pablon' nyejwe' liž ya.

25

Zla' Pablo law Festo

¹ Bla' Festo lo yež Sesarea nich chaze' latje chie', gan gake' benne' blo wnná bia'. Wdé chonne ža bezé'e lo yežen', na' wyeje' lo yež Jerusalén.

² Naž bla'gak bχoz wnná bia' ka' len benne' blo ka' chegak benne' judío ka' law Feston', nich yesbága'gake' Pablo zia. Góta'yoegekle' Feston'

³ gone' da' žénegekle', na' sele'e benne' ka' chejxí'gake' Pablon', nich yežine' lo yež Jerusalén. Gónegekle' kwe' náwgake' le' lo nez nich gótgake' le'.

⁴ Beží'i Feston', na' gože' légake':

—Nžej Pablon' lo yež Sesarea, na' žala' cha'a neda' ga na' wxé wižj nize.

⁵ Che len, nóte'tezlele le'e nzi' lo na'le, žala' sá'lenle neda', na' cha' nbaga' bennen' zia, na' gak yesbága'le-ne' zia.

⁶ Bga'n Feston' lo yež Jerusalén xono' ža. Naž beyeje' lo yež Sesarea. Kate' za' ža'ní' yetó ža, wži'e

gan zchi'a laže'e, na' gože' benne' ka' chejxí'gake' Pablon'.

⁷ Kate' bla' Pablon' ga na', benne' judío ka', benne' ka' zej nžoje' lo yež Jerusalén, wbíga'gake' gan zoe', na' zan da' wnnégake' chie'. Besbága'gake' le' zia, san bi gok kwej lígake' da' ka' wnnégake' chie'.

⁸ Naž wnná Pablon' lo wlaze', na' wnné':

—Bi be bena' da' zži'i che da' žsédgekle benne' judío ka', na' kege bi da' bena' che yodo' chégake', na' kege che benne' Sésar, bennen' zнна bi'e žo'o.

⁹ Gónele Feston' gone' da' žazláže'gak benne' judío ka', na' gože' Pablon':

—žžénelo' chejo' lo yež Jerusalén, gan soa no benne' wchi'a laže'e le' kan zej nak da' ki da' znnégake' chio'?

¹⁰ Beží'i Pablon', na' gože' le':

—Zoakza' gan že' benne' zchi'a laže'e lo wláz benne' Sésar, gan žala' wchi'a laže'e neda'. Bi be da' zinnj bena' chegak benne' judío ka', na' ba nnézkzelo' da' ni.

¹¹ Chela' bena' to da' zinnj, o bíte'teze da' gonen ga бага'a zia gata', na' bi wžona' gata'. Na'a, cha' bi bena' kan znnegak benne' ki chia', bi nzi' lo na' no benne' wdíe' neda' lo ná'gake'. Znnaba' cha'a law benne' Sésar gan wchi'a laže'e neda'.

¹² Kate' Feston' ba bcháljlene' benne' yolawe' ka', gože' Pablon':

—Ba wnnabo' chejo' law benne' Sésar. Law Sésar na' chejo'.

Zchalj Pablo law Agripa, benne' zнна bi'e

13 Wdé chope chonne ža, Agripa, benne' z_nna bi'e, bl_e'e lo yež Sesarea, tzen len Berenise, zo'le'. Bedjwíagake' Festo.

14 Kate' ba wnníta'gake' ga na' zan ža, Feston' bzenle' Agripan', benne' z_nna bi'e, kan nak che Pablon'. Gože' le':

—Zoa to benne' nga, bka'n Féliks le' liž ya.

15 Kate' wzóa' lo yež Jerusalén, bl_a'gak b_xoz wnná bia' ka' len benne' gole ka' lawa', na' wnnégake' che benne' ni. Wnnábgekle' neda' choga' chie' gate'.

16 Neda' becheba', na' goža' légake' bi zchoggak benne' Roma ka' che to benne' gate' cha' bi žingak benne' ka' znnégake' chie' lawe', benne' ka' žesbága'gake' le' zia, nich gak yechebe' chen.

17 Che len, kate' bžíngake' légake' ga ni, bi wžela', san kate' bžin yetó ža, wži'a gan zchi'a laža'a, na' bsela'a benne' ka' bejxí'gake' Pablon'.

18 Kate' ne nníta'gak benne' ka' nga, benne' ka' žesbága'gake' le' zia, bi be wnnégake' chie' kan gokla' nnágake'.

19 Wnnégake' chie' ba_le diža' bizjw kan nak da' žejlé'gake' che Dios, na' kan nak che to benne' lie' Jesús, bennen' gote', san Pablon' žon choch xtiže'e z_nne' zoe' nbane' da' yoble.

20 Dan' bnitla' kan zej nak da' ki, wnnabla' Pablon' cha' žénele' cheje' lo yež Jerusalén, gan soa no benne' wchi'a laže'e le' kan zej nak da' ki.

21 Naž kate' wnnáb Pablon' cheje' law Augusto, benne' Sésar, nich wchi'a laže'e le', na' goža' benne' ka' žjake' lo wdile gape chí'igake' le' na' zejte sela'a-ne' law benne' Sésar.

22 Naž Agripan' gože' Feston':

—Lezka' neda' ženela' yenla' da' nna bennen'.

Feston' gože' le':

—Wxé yenlo' da' nne'.

²³ Kate' za' ža'ní' yetó ža, len yela' zen belá' Agripan' len Berenise ga na'. Belyaze' gan žala' wcháljgake', tzen len benne' wnná bia' ka'. Naž bséla'gake' benne' ka' chejxí'gake' Pablon'.

²⁴ Naž Feston' gože' Agripan', bennen' z̄nna bi'e, na' wnné':

—Benne' wnná bia', Agripa, na' yógo'tele le'e zoale nga tzen len neto'. Na'a zoa bennen' lawle le'e, na' zlé'elele-ne'. Yógo'te benne' judío ka', benne' nníta'gake' lo yež Jerusalén, na' lo yež nga, z̄nnégake' chie'. Žé'gake' neda' žala' gate'.

²⁵ Žekla' neda' bi be bene' da' nbage'e zia gate', san dan' wnnable' lekze' cheje' law Augusto, benne' Sésar, nich wchi'a laže'e le', che len ba bena' chia' sel'a-a-ne' law Auguston'.

²⁶ Dan' bi nnezla' bi žala' wzoja' le'e yiche da' nbaga' benne' ni, dan' sel'a'a lo na' Xana', benne' Sésar, che len zchi'a-ne' lawle le'e, na' da' nakže blo, zchi'a-ne' lawo' le', Agripa, benne' wnná bia', nich kate' yeyóž z̄nnablo'-ne', nnezla' bi žala' wzoja' le'e yiche kan nak che benne' ni.

²⁷ Žekla' neda' bi nak chawe' sel'a'a to benne' nžeje' ga na' cha' bi gak wloe'ela' zia da' nbage'e.

26

Da' bchalj Pablo law Agripa

¹ Naž Agripan' gože' Pablo:

—De latje wchaljo'.

Bli na' Pablon' law Agripan', na' wzó lawe' zchalje', na' wnné':

2 —Benne' wnná bia', Agripa. Žaz laža'a dan' de latje na'a wchalja' lo wlaza' neda' lawo' le' kan nak yógo'te da' žesbága'gak benne' judío ka' neda' zia.

3 Žaz láže'ža' dan' nónbi'o yógo'te da' žónteze žongak benne' judío ka', na' lezka' da' ki da' zdil díža'to' chen.

Da' ka' ben Pablo zga'ale

4 Lezka' wnná Pablon':

—Nnézkzegekle yógo'te benne' judío ka' kan bena' katen' gok yiz kwide' chia' gan zej nnita' benách wláž chia' ka', na' lezka' lo yež Jerusalén.

5 Lezka' nnézkzegekle', na' wak nnágake' kan bena' ža ni'te. Goka' benne' fariseo. Benne' fariseo ka' žon byéngake' zka'n zéngakže' Dios ka' žongak yezika' benne' judío ka'.

6 Na'a, zoa' nga lawle le'e nich no benne' wchi'a laže'e neda' dan' žxen laža'a Dios, na' dan' žejli'a chie' yesbane' benne' gat ka', na' gone' kan bchebe laže'e lawgak xa xto'to' ka'.

7 Žxen láže'gak benne' chežinno kwe' lježto' ka' sí'gake' dan' bchebe laže' Dios chégake'. Che len zka'n zéngake' Dios, na' žóngake' xchine' te ža, na' žel. Dan' žxen laža'a da' ni, žesbága'gak benne' judío ka' neda' zia. Ki naken, benne' wnná bia', Agripa.

8 Na'a, žžéklele le'e bi nak da' chejle'žo, yesbane' Dios benne' gat ka'?

Pablo wžía laže'e benách ka' che Benne' Cristo

9 Lezka' wnná Pablo:

—Lezka' neda', zga'ale gokla' da' zan žala' gona' nich wží'a che Jesús, benne' Nasaret.

10 Ki bena' lo yež Jerusalén. Bsejwa' benne' zan liž ya, benne' ka' žejlé'gake' che Jesusen', dan'

bdegak bꞥoz wnná bia' ka' yelá' wnná bia' lo na'a. Katen' bétgake' benne' ka', bénlengaka'-ne' tzen.

11 Zan chi'i bsaka' zi'a benne' ka', nich wsángake' kan žejlé'gake' che Benne' Criston'. Ki bena' gan nak lo yo'o gan zdobgak benne' judío ka' nich yéngekle' xtiža' Dios. Bžá'ale'egaka'-ne', na' wžía láže'gaka'-ne' na' zejte wyá'a gan zej nnita' yež zi'to' ka' nich bejxéngaka'-ne'.

Pablo zloe'ele' kan beyake' che Benne' Cristo

12 Lzeka' wnná Pablo:

—Nich gona' ki wyá'a lo yež Damasko, na' bꞥoz wnná bia' ka', benne' ka' bséla'gake' neda', bdégake' yelá' wnná bia' lo na'a.

13 Ka' goken, benne' wnná bia', Agripa. Kate' ne zeyá'a lo nez, ne nak wawbíž, blé'ela' to baní' ya'abá da' wza'ni'žen ka' wbíž. Wza'nín' gan zeyá'a, na' gan zjak benne' ka' zá'lengake' neda' tzen.

14 Naž yógo'teto' bgo'nto' lo yo, na' benla' chi'i to benne' bliže' neda'. Bchalje' diža' hebreo, na' wnné': “Saulo, Saulo, ěbiz chen' zbia lažo'o neda'? Žon zi' kwino', zži'o chia' neda'. Žak chio' kan žak che beže, bia žon zi' kwinba', kate' zlibba' yag ntoche' da' žóngekle'-ba' zi'.”

15 Naž goža'-ne': “ěNož le', Xan?” Xanžon' gože' neda': “Neda' Jesús, Bennen' zbia lažo'o.

16 Na'a, beyás, na' wzé, dan' bloe'e lawa' na'a, nich wzóa' le' gono' xchina', na' wzóa' lio' kan nak che da' ni da' ba blé'elo', na' chegak da' ka' wloe'ela' le', katen' wloé'e lawa' gan zo'.

17 Yeslá' le' lo na'gak benne' wláž chio' ka', na' lo na'gak benne' zi'to' ka'. Na'a žselá'a le' lawgak benne' ka'.

18 Žsela'a le' gan nníta'gake' nich gono' ga yeyalw yej lágake', na' yeyákgake' che Dios, na' kwásgake' len da' zej nak che da' chol, na' tágake' lo baní'. Yežókgake' lo na' da' xiwe', na' cházgake' lo na' Dios. Cha' chejlé'gake' chia' neda', Dios yenít lawe' chégake', na' yeké'e dolá' da' zej nbage'e, na' gata' chégake' latje báblengake' benách ka', benne' ka' Dios ba wleje' cheze'."

Ben Pablo kan nak da' bloe'el Xanžo le'

19 Lězka' wnná Pablon':

—Che len, benne' wnná bia', Agripa, bi bži'a gona' da' bloe'el Dios, Bennen' zoe' ya'abá, neda'.

20 Bzejni'ila' benne' ka' nníta'gake' lo yež Damasko, na' wdé na' benne' ka' nníta'gake' lo yež Jerusalén, na' benne' ka' nníta'gake' gan nbab Judea, na' benách ka' che yež zi'to' ka', nich yeyát láže'gake', na' yeyákgake' che Dios, na' góngake' da' gak bia' ba beyát láže'gake'.

21 Dan' bena' ki, wzengak benne' judío ka' neda' katen' wzóa' la' li'a yodo', na' gónegekle' gótgake' neda'.

22 Naž Dios góklene' neda', na' na' zejte na'a ža, dot laža'a zchalja' lawgak benne' gaxjw ka', na' lawgak benne' blo ka'. Bi zchalja' che da' yoble, san toze kan belnná zga'ale benne' ka' bcháljgake' lo wláz Dios, na' lězka' kan wnná Moisés kan žála' gaken.

23 Wnnágake': “Benne' Criston' sáka'li'e, na' te gate' gake' Benne' nežw yebane' lo yela' got, nich wloe'ele' law gak wxén láže'gak benách ka' žíngake' lo latje baní' chie', na' soa no benne' wzóa' lie' che

da' ki lawgak benne' wláž cheto' ka', na' lezka' lawgak benách zi'to' ka'."

Pablo zzejni'ile' Agripa nich chejli'e che Benne' Cristo

²⁴ Kate' ba bchalj Pablo da' ki, dan' wnné' lo wlaze', naž Festo wnnié' zižje, na' wnné':

—Žak yał yichjo', Pablo. Dan' bsédli'o, ba gok yał yichjo'.

²⁵ Naž Pablon' gože' le':

—Bi nak yał yichja', žapa' le', Festo, na' da' znnia' naken dot da' li, na' naken da' zakan'.

²⁶ Agrípakze', benne' ni zna bi'e, nnézkzele' da' ni, na' che len, dot laža'a zchalja' lawe' le'. Nnézkzele' da' ni, dan' bi goken bagáche'ze.

²⁷ Benne' wnná bia', Agripa. ¿žejli'o da' wnnagak benne' ka' bcháljgake' lo wláž Dios? Nnezla' žejli'o da' ni.

²⁸ Naž Agripan' gože' Pablon':

—Yeláte'ze žek gono' neda' che Benne' Criston'.

²⁹ Pablon' gože' le':

—Ni'a che Xanžo Dios žénela', la'kze yeláte'ze o da' zenle'e, kégeze le', san lezka' yógo'te benne' ki, benne' želyenle' chia', gakte dot kan naka' neda', naka' che Benne' Criston', san kege chejle do ya kan nžeja' neda'.

³⁰ Kate' beyož bchalj Pablon' ki, na' wzó ža' benne' blo wnná bian', na' lezka' wzó ža'gak bennen' zna bi'e, na' Berenise, na' benne' ka' žé'lengake' légake' tzen.

³¹ Katen' bžójkake' cheze, na' ben chawe' xtíža'gake', na' wnnágake':

—Bi be ben benne' ni da' gonen ga bage'e zia gate', o yejwe' le' liž ya.

³² Agripan' gože' Feston':

—Wak no benne' wsán benne' ni chela' bi wnnable' cheje' law benne' Sésar nich wchi'a laže'e le'.

27

Želsele'e Pablo lo yež Roma

¹ Katen' ba ben toze xtíža'gake' séla'gake' neto' to lo barkw nich chejto' lo yež Roma, gan nbab Italia, béxwgake' Pablo, na' yebałe benne' ka' zej nžeje'. Bdégake' légake' lo na' Julio, benne' zchi'e to kwe' benne' žjake' lo wdile, da' nzin': Benne' Ka' Che Augusto, bennen' nake' benne' Sésar.

² Wžento' to lo barkw che gan nbab Adramitio, dan' žala' ten gan zej nnita' yež ka' gan želžín barkw ka', yež ka' zej nbaben lo yežlyó Asia, na' yó'ozeto' lo barkwn', wza'to' lo yež Sesarea. Lezka' žonlen Aristarko neto' tzen. Nake' benne' Tesalónika, to yež nbaben Masedonia.

³ Kate' za' ža'ní' yetó ža, bžinto' lo yež Sidón, na' Julio, bennen' zchi'e benne' ka' žjake' lo wdile, lo yela' ži'i laže' chie', bi'e Pablon' latje cheje' gan zej nnita' benne' lježžo ka' nich wněžjwgake' le' bi da' žiážjele'.

⁴ Wdé na', bebento' lo barkwn', na' wza'to' ga na'. Wdeto' chelá'a gan že' yežlyó Chipre gan že' ži ben' da' žaken. Ki béngake' dan' ben' da' žaken lo nisdo', zan' zaka' lawto'.

⁵ Naž wdeto' lo nisdon' gan nla' gan nbab Silisia, na' gan nbab Panfilia, na' bžinto' lo yež Mira, to yež nbaben yežlyó Lisia.

⁶ Bennen' zchi'e benne' ka' žjake' lo wdile, na' yo'oto' lo ne'e, bejxake'e to barkw ga na' da' nžojen lo yež Alejandria, na' zejen gan nbab Italia. Lo barkwn' wló'ogake' neto'.

⁷ Wzá' barkwn' cho laže' zan ža, na' len yela' zzáka'le'e bžinto' gan nla' to yežlyó da' nzin' Gnido, na' dan' ben' da' žaken bžiga' neto', na' wdeto' chelá'a yežlyó da' nzin' Creta gan že' ži ben' da' žaken, na' wdeto' gan nla' yež Salmón.

⁸ Len yela' zzáka'le'e wdeto' chelá'a gan že' yežlyó Cretan', na' bžinto' to latje gan želžín barkw ka', da' nzin' Buenos Puertos, dan' žen' gawze gan zoa yež Lasea.

⁹ Dan' ba wžel-le'eto', ba bžin ža žon zož gak ditje bíte'teze barkw cha' zzan' lo nisdó lo ža ka', dan' ba wdé ža ka' kate' žóngake' wbás, na' za' žin byo' zag ka' kate' žakle'e be'. Che len Pablon' bzejni'ile' légake',

¹⁰ na' wnné':

—Le'e, benne' ka', žákbe'ela' gan chej barkw ni, gon zož kwia yin', tžen len da' ka' nwan', na' lezka' gon zož gatžo žo'o.

¹¹ Bennen' zchi'e benne' ka' žjake' lo wdile bejle'že' da' wnnagak bennen' nzi' lo ne'e barkwn', na' benne' xankzen, ka' dan' wnná Pablon'.

¹² Dan' latjen' gan želžín barkw ka', dan' nzin' Buenos Puertos, bi naken ga gá'ngake' byo' zag ka', che len yeláte'ze ka' bdachgak benne' ka' nníta'gake' lo barkwn' ben toze xtíža'gake' yekwásgake' ga na', cha' wak žíngake' gan želžín barkw ka' lo yež Fenise, to yež lezka' žen' lo yežlyón' da' nzin' Creta, na' zoan chela'ale gan žen' wbíž, na' gónegekle' gá'ngake' ga na' byo' zag ka'.

Žak to be' wale lo nido'

¹³ Dan' žaken to be'do' da' za' zaka' cheļa'ale gan zde wbíž byo' zag ka', gókgekle' wak góngake' kan žénegekle', na' bechísgake' ya zi'i da' nžejen do ya da' zzoan žize barkwn', na' wdé barkwn' gawze kwit yežlyón' nzin' Creta.

¹⁴ Yetó chí'ido'ze, gok to be' wale da' zan' lawto', dan' nzin' Euroklidón.

¹⁵ Dan' ben' da' žaken zzejen cheļa'ale barkwn', na' dan' bi gok chej barkwn' gan za' ben', naž bé'gake' ben' latje bchen' barkwn'.

¹⁶ Kate' wdé barkwn' ga bžinten cheļa'ale to yežlyodo' nzin' Kauda, bžinen cheļa'ale gan bi žakle'e ben', na' len yela' zzáka'le'e bchísgake' bárkwdon', da' žzoben barkw zen na', na' bzóagaken' lawle barkwn' gan yo'oto'.

¹⁷ Wdé bžéngaken' lo barkw zen na', naž bchej chóchgake' barkw zen na'. Bdégake' do ka' zanle barkwn', nich bi kwia yin' lo nido'. Dan' bžébegake' te barkwn', na' chejche'ten lo yož da' žen' zan nisen', che len btíngake' laže' chen, da' ztoben be' nich wsán' barkwn'. Naž bé'gake' ben' latje bchen' barkwn'.

¹⁸ Kate' za' ža'ní' yetó ža, dan' be' wale da' žaken zche'le'en barkwn', bžó'ngake' baļe ywa' da' nwa' barkwn' lo nido'.

¹⁹ Ža chonne ža, len na' kwinto' bžo'nto' da' zkóngekle' žin lo barkwn' lo nison'.

²⁰ Kate' ba gok zan ža bi zle'elto' wbíž o belj ka', na' dan' žakle'e ben' da' zchen' barkwn' gan yo'oto', biž bxen láže'to' yelato'.

²¹ Kate' ba gok zan ža bi be bdawto', wzé Pablon' gachje láwe'legake', na' gože' légake':

—Le'e, benne' ka', gokžen chawe' chela' bze nagle chia', na' bi wza'žo lo yežlyó Creta, na' bi yed-jchagžo da' ni da' zzáka'žo, na' da' žaken che barkw ni.

²² Na'a, žapa' le'e: le gon choch láže'le, dan' bi gatle nitole le'e zoale nga, la'kze kwia yi' barkw ni.

²³ Ki gaken dan' wdé yele bla' to wbás che ya'abá che Dios lawa' neda'. Diosen' naka' chie', na' žona' xchine'.

²⁴ Wbás che ya'abán' gože' neda', na' wnné: “Pablo, bi žebo'. Žon byenen žino' law benne' Sésar. Dan' nži'il Dios le', yeslé' yógo'te benách ka' nníta'lengake' le' lo barkw ni.”

²⁵ Che len, le gon choch láže'le, dan' žxen laža'a Dios, gone' kan ba gož wbás che ya'abá chie' neda'.

²⁶ Ki gaken la'kze žon byenen kwia yi' barkw ni to lo yežlyodo', gan chejka'nen žo'o.

²⁷ Kate' ba wdé xda' ža, ben' da' žaken zchen' barkwn' lo nisdo' da' nzin' Adriátiko, na' gachje yele gókgekle benne' ka' žóngake' žin lo barkwn' za' žin barkwn' gawze gan že' to yežlyó.

²⁸ Belžo'ne' to do lo nisdon', na' belnnezle' galje wes naken ga bžinten zante nisen'. Kate' wdé barkwn' yeláte'do', na' belžo'ne' don' da' yoble lo nis, na' belnnezle' ba nakzen chi wes.

²⁹ Dan' bžébegake' chejžé' barkwn' lo yej ka', che len, zaka' chelá'a xkóže'le che barkwn' belžo'ne' tape ya zi'i lo nis, da' ka' zej nžejen do ya, na' zzóagaken žize barkw. Len yela' žek zedle chégake' belbeze' cha'ní'.

³⁰ Naž benne' ka' žóngake' žin lo barkwn' gónegekle' wzónnjgake' lo barkwn'. Blétjgake' bárkwdon' da' žian lo barkw zen na' lo nisdo'.

Béngake' ka žénegekle' kó'ogake' ya zi'i na' yelate' zi'to', da' nžejen do ya, na' zzoan žize barkwn', dan' zoan zaka' chelá'a lawle.

³¹ Naž Pablon' gože' bennen' zchi'e benne' ka' žjake' lo wdile tzen len benne' ka' žjake' lo wdile, na' wnné':

—Cha' bi ga'ngak benne' ki lo barkw nga, bi gak yelale.

³² Naž benne' ka' žjake' lo wdile belchoge' do ka' da' zej nžejen bárkwdon', na' bé'gake' latje wbixen lo niso'.

³³ Kate' za' ža'ní', Pablon' góta'yoele' légake' gáwgake' late'. Gože' légake':

—Na'a ba gok xda' ža znná'le dot yele, na' žonle wbás, na'bi be bdawle.

³⁴ Che len, žáta'yoele' le'e gawle late' nich yeyák láže'le, dan' bi gatle nitole le'e.

³⁵ Kate' beyóž bchalj Pablon' da' ni, bešwe' yet xtil, na' gože' Dios: “Žóškeno'.” Ki bene' lawgak yógo'tegake'. Naž bzožje' yet xtilen', na' wzó lawe' žawe'.

³⁶ Naž yógo'tegake' gok choch láže'gake', na' bdáwgake'.

³⁷ Ka wyo'oto' lo barkwn', wbabto' chope gaywá' chonnłaj chino' toto'.

³⁸ Wdé bdáwgake', na' béljegekle', naž belžo'ne' zoa' stribe da' nwa' barkwn' lo nis, nich góngake' láte'že ywa' da' nwa' barkwn'.

Zbia yi' barkw lo niso'

³⁹ Kate' ba nak te ža, na' benne' ka' žóngake' žin lo barkwn' bi bénbia'gake' yežlyón'. Blé'egekle' to gan zžin nison' yelate' gachje láwe'le yežlyón', na'

de gan nak lache' žoa'a nido' lo latjen'. Gónegekle' góngake' ga cho'o barkwn' ga na'.

⁴⁰ Naž beséžgake' do ya ka' da' zej nžejen ya zi'i ka' da' zzóagaken barkwn' žize, na' bsángake' légaken, na' belbixen lo nido'. Lezka' beséžgake' do da' nžejen ne'e yag da' zzechjen barkwn' ki ka'le. Naž bechísgake' laže' che barkwn', da' ztoben be', dan' zoan chelá'a lawle che barkwn', na' wzó law zde barkwn' zaka' gan zžin nido' yelate' gachje láwe'le yežlyodon'.

⁴¹ Kate' bžin barkwn' to latje gan zchaggak chope nis, na' bejché' chelá'a lawle che barkwn' lo yož zan nison', na' bga'nze barkwn' ga na'. Biž gok tan, na' chelá'a xkóže'le che barkwn', wzó law nison' zchinnjen len yela' zza' chen.

⁴² Naž gónegekle benne' ka' žjake' lo wdile gótgake' benne' ka' zej nžeje', nich bi xóagake' lo nis, na' bi wzónnjgake'.

⁴³ Bennen' zchi'e benne' ka' žjake' lo wdile gónele' yeslé' Pablon', na' gože' légake' bi góngake' kan žénegekle'. Naž gože' benne' ka' žak xóagake' lo nis, zgá'alegake' cházgake' lo nis nich žíngake' lo yo biž.

⁴⁴ Lezka' gože' benne' ka' zej nga'ne' xóagake' lo blag ka', na' yezíka'gake' lawgak blagdo' ka' che barkwn'. Ka' goken, belágake' yógo'tegake', na' bžíngake' lo yo bizen'.

28

Da' ben Pablo lo yežlyó da' nzin' Malta

¹ Kate' ba bžinto' yógo'teto' lo yo biže, na' wnnezlto' yežlyón' gan zoato' nzin' Malta.

² Benne' xīža' ka', benne' nníta'gake' lo yežlyón', lo yela' ži'i laže' chégake' wdápegake' neto' ba la'ne. Bžéngake' yī', na' blížgake' neto' yógo'teto' yeché'l kwinto', dan' žak yejw, na' žakle'e zag.

³ Naž Pablo beḡwe' chelén zis wage biždo', na' katen' wloé'en lo yin', bžoj to bele snia ladjw zis wagen', bia žzonnjba' da' la che yin', na' wka'aba' yen na' Pablon'.

⁴ Kate' benne' xīža' ka' blé'egekle' belen', bia nála'ba' yen na' Pablon', naž belyi'e ljéžgake':

—Da' li benne' ni nake' benne' wetw benách ka'. La'kze belé' lo nido', diosen' lie' Chawe' bi we'e le' latje soe' nbane'.

⁵ Pablon' bžíbesise' ne'e, na' beyexjw bele snia na'. Bejxóateba' lo yin', na' le' bi be gokle'.

⁶ Benne' xīža' ka' nníta'gake' ga na' bwíagake' Pablon'. Zbézgake' batze kwi'e yi, o biḡe' gate'. Naž kate' ba belbeze' scha, na' blé'egekle' bi be gokle', gókgekle' yetó, na' wnnágake' nake' to dios.

⁷ Lo latje na'ze že' yežlyó che Publio, benne' wnná bia' lo yežlyón', na' wdape' neto' ba la'ne. Lo yela' ži'i laže' chie' bnnite' neto' liže' chonne ža.

⁸ Kate' ža ka' xa Publio na' de'e yižwé'. Yoe'e da' la, na' de'e yižwé' žen. Wyáz Pablon', zejwíe' le', na' wdé bcháljlene' Dios, bḡoa ne'e benne' yižwén', na' beyake'.

⁹ Dan' ben Pablon' da' ni, lezka' benne' yižwé' ka', benne' nníta'gake' lo yežlyón', bžíngake' gan zoe', na' beyágake'.

¹⁰ Benne' ka' wdápegake' neto' ba la'ne, na' béngake' da' zan da' góklengaken neto'. Kate' za' yeza'to' lo yežlyón', bénngake' cheto' da' ka' byážjelto'.

Zžin Pablo lo yež Roma

11 Kate' gok chonne byo' zoato' ga na', wžento' to lo barkw che yež Alejandría, da' bga'nen lo yežlyón' byo' zag ka'. Chelá'a lawle che barkwn' zej da'gak lo'a ka' zej nzin' Kástor len Póluks, dios kwach ka' chegak benne' Alejandría ka'.

12 Bezá' barkwn' ga na', na' bžinen lo yež Sirakusa, gan bga'nto' chonne ža.

13 Beza'to' ga na', na' wdeto' chela'ale yežlyón', na' bžinto' lo yež Rejio. Kate' za' ža'ní' yetó ža, na' žak be' da' zan' zaka' gan zde wbíž byo' zag ka', na' beza'to' ga na', na' ža chope ža la' bžinteto' lo yež Puteoli.

14 Lo yežen' bejxáka'to' bałe benne' lježžo ka', benne' žejlé'gake' che Benne' Criston', na' góta'yoegekle' neto' gá'nłento' lé'gake' xono' ža. Kate' wdé ža ka', beza'to' ga na' nich chejto' lo yež Roma, na' bezá' ní'ato'.

15 Benne' lježžo ka' nníta'gake' lo yež Roma ba béngekle' za' žinto' ga na', na' bžó'gake' bedjchággake' neto'. Bžíngake' to yeždo' nzin' Ga Ždo'w Apio. Yebałe' bžíngake' to latje nzin' Chonne Yo'o Gan Žga'ngak Benne' Ka' Zej Yoe'e Nez. Kate' Pablon' błe'ele' lé'gake', bdip laže'e, na' gože' Dios: "Žó'xkeno'."

16 Kate' bžinto' lo yež Roma, na' bennen' zchi'e benne' ka' žjake' lo wdile, bchi'e benne' ka' zej nžeje', na' bdi'e lé'gake' lo na' to benne' blo žeje' lo wdile. Benne' ni bi'e Pablo latje soe' cheze', san to benne' žeje' lo wdile wzóalene' le', bennen' žape chi'e le'.

Da' bchalj Pablo lo yež Roma

17 Ža chonne ža, Pablon' bliže' benne' blo ka' chegak benne' judío ka', benne' nníta'gake' lo yež Roma. Kate' ba zej ndobe' gan zoa Pablon', le' gože' légage':

—Le'e, ljéža'do' ka', la'kze bi be bena' chegak benne' wláž chežo ka', na' kege chegak da' žónteze žonžo kan bengak xa xto'žo ka', benne' judío ka' nníta'gake' lo yež Jerusalén bdégake' neda' lo na'gak benne' Roma ka', benne' ka' nníta'gake' lo yež Jerusalén, nich wséjwgake' neda' liž ya.

18 Naž kate' ba wnnábgekle benne' Roma ka' neda', gónegekle' wsángake' neda', dan' gókbe'egekle' bi nbaga'a zia gata'.

19 Benne' judío ka' bséjwgake' xnezgak benne' ka' gónegekle' wsángake' neda', na' ben byenen wnnaba' cha'a law benne' Sésar nich wchi'a laže'e neda', na' kege nich yesbaga'a benne' wláž chežo ka' zia.

20 Che len bliža' le'e nich le'ela' le'e, na' wcháljlina' le'e, dan' nžēja' do ya ni dan' žxen laža'a da' žxen láže'žo žo'o, benne' Israel ka', gon Dios da' bchebe laže'e gonne' chežo.

21 Naž légage' belyi'e Pablon':

—Bi na' si'to' nitó diža' da' zan' gan nbab Judea kan nak che da' žaken chio', na' bi na' la' nitó benne' lježžo nga, benne' judío, nich wloe'ele' neto' cha' zoa no benne' bi da' znnie' chio'.

22 Na'a, žénelto' yenlto' da' nno', da' žejli'o, dan' nnezlto' yógo'te latje znnegak benách ka' chegak benne' ka' zej nzi' lo ná'gake' diža' koben'.

23 Ka' goken, Pablon' bžie' bia' to ža, na' ža na' benne' zan bdóbgake' gan zoe'. Wzó law Pablo zildo', na' góltele', bzejni'ile' légage', na' bzenle'

légake' kwáselo kan z̄nna bia' Dios. Gónele' w̄loe'ele' légake' nak dot da' li da' z̄chalje' kan nak che Jesusen'. Nich gone' ki bkonle' žin da' bchi'le Moisés, na' da' wnnagak benne' ka' bcháljgake' lo w̄láz Dios.

²⁴ Bale' wzí' lo ná'gake' da' bchalj Pablon', san yezíka'gake' bi bejlé'gaken'.

²⁵ Dan' gok chóplegake', wzó lágwage' žezá'gake' ga na', na' Pablon' gože' légake', na' wnné':

—Nakkze da' li da' wnná Dios Be' La'y lo na' Isaías, bennen' bchalje' lo w̄láz Dios, dan' bzejni'ile' x̄a x̄to'žo ka', katen' wnné':

²⁶ Wyéj lágwak benne' ka', na' yé'gako'-ne':

Wzé nagle, san bi chejni'ilele.

Wíale, san bi lé'elele.

²⁷ Benne' ki nak zide yichj lázdo'gake' na' bi be žazen lo yichj lázdo'gake'.

Žóngake' kan žongak benne' lo chole ka'.

Bi zlé'egekle' len yej lágwage'

na' bi žénegekle' nággake',

na' bi žejní'il yichj lázdo'gake'

na' bi žénegekle' yeyákgake' che Dios

nich gak yeyóngaka'-ne'.

²⁸ Na'a, žala' nnézele da' ni. Dios žsele'e neto' lágwak benách zi'to' ka' nich yelágake', katen' yénegekle' x̄tiže'e.

²⁹ Kate' beyož bchalj Pablon' da' ki, naž bežojgak benne' judío ka', na' želdíl díža'gake' la' légakze'.

³⁰ Pablon' bga'ne' ga na' chopiz, na' wzóe' to lo yo'o gan žizjwe', na' wdape' ba la'ne yógo'te benne' ka' bedjwíagake' le'.

³¹ Len yela' wechóg laže' bchalje' kan z̄nna bia' Dios. Bsedle' benách ka' kan nak che X̄anžo Jesús,

Benne' Criston', na' bi wzóa no benne' wsejwe'
x̄neze'. Ka'kze naken.

**Diža' chawe' kub len Salmo ka'
New Testament and Psalms in Zapotec, Yatee
(MX:zty:Zapotec, Yatee)**

copyright © 2002 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Zapotec, Yatee

Translation by: Wycliffe Bible Translators, Inc.

Zapoteco, Yatee [zty], Mexico

Copyright Information

© 2002, Wycliffe Bible Translators, Inc.

This translation text is made available to you under the terms of the Creative Commons License: Attribution-Noncommercial-No Derivative Works. (<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/>) In addition, you have permission to port the text to different file formats, as long as you do not change any of the text or punctuation of the Bible.

You may share, copy, distribute, transmit, and extract portions or quotations from this work, provided that you include the above copyright information:

You must give Attribution to the work.

You do not sell this work for a profit.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Permissions beyond the scope of this license may be available if you contact us with your request.

The New Testament and Psalms

in Zapotec, Yatee

© 2002, Wycliffe Bible Translators, Inc.

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2014-04-30

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 18 Apr 2025 from source files
dated 29 Jan 2022

0bfe09c1-2c81-5cea-8249-8c76af5de080